

VANDPOSTEN

DANSKE VANDVÆRKERS MEDLEMSMAGASIN

Miljøminister indvier Klemensker Vandværk:

”Den decentrale
vandforsyning kan
noget helt særligt”

Danske
Vandværker

Indhold

Vandposten, januar 2020, nr. 222

Ansvarshavende redaktør
Susan Münster

Redaktion
Stine Bærentzen
Dorthe G. Rasmussen
Mette Kingod (redaktør)

Redaktionen afsluttet
20.12.2019

Layout
Irene Blak Villadsen

Forside
Martin Thaulow

Tryk
Sangill Grafisk
Oplag 7.000 stk.
Seneste kontrollerede oplag: 6.757 stk.
Periode: 1. juli 2018 -30. juni 2019.

Trykt på Multiart Silk 115 g med miljøvenlige vegetabiliske farver.

Artikler kan citeres med kildeangivelse.

Adresseændring og abonnement
Helene Bjerre
Tlf: 56 14 42 42
info@danskev.dk

Årsabonnement: 260 kr.
(5 udgivelser/år).

Opsigelse: 1 mdr. varsel til årsskiftet.

Annoncer
Book annonce hos DG media
Mette Kronborg, Account Manager
Tlf. 40 42 55 91
Mail: mette.k@dgmedia.dk

Vandposten udgives af
Danske Vandværker
Solrød Center 20C, 1.
2680 Solrød Strand,
info@danskev.dk

DANSKE MEDIERS
OPLAGSKONTROL

- 5** | Leder
- 6** | Det siger ministeren om grundvandsbeskyttelse
- 8** | Konference: Fremtidens vandforsyningssektor
- 9** | Miljøminister indvier forbrugerejet vandværk
- 12** | Mød op til generalforsamling i din region - Din mening tæller
- 13** | Ansatte kan vælges ind i regionens bestyrelse
- 14** | Hundredvis af forbrugere kommer til generalforsamlingen
- 16** | En god generalforsamling kræver planlægning
- 17** | Region Nord: Dagsorden for generalforsamlingen
- 18** | Regulativ for almene vandforsyninger
- 20** | Når vandværker møder landmænd og taler frakobling
- 34** | Vandpolitiske sejre kræver et langt sejt træk
- 36** | Distributionsselskaber fritages for skat med tilbagevirkende kraft
- 37** | Ophørsbeskatning sendt på skrotpladsen
- 38** | Hjælp os med at forbedre Vandposten
- 39** | BNBO: Har du set vores værktøj til at beregne areal og vejledende erstatninger?
- 40** | Værn om aktiviteterne i vandrådet
- 44** | På udkig efter vand 50 meter nede i jorden
- 48** | Vandværksmand til kamp for sit vand
- 50** | Masser af saft og kraft i Vejles vand
- 53** | Klimapartnerskab kommer med forslag til den grønne omstilling
- 55** | Hjerting Vandværk: Vandprøver igennem 2 år viser vejen til en løsning
- 56** | Ny gasledning på tværs af Danmark
- 59** | Fremtidens digitale, energi- og klimavenlige vandforsyning
- 60** | Mød en regionsformand
- 63** | Dialogmøder med fokus på foreningens nye strategi
- 65** | Året i tal
- 66** | Orientering fra landsbestyrelsen
- 68** | Arrangementer
- 70** | Regioners nytårshilsner
- 74** | Kortere indberetningsperiode og et ekstra nøgletal
- 75** | Vigtige datoer og nyt om navne
- 77** | Kort nyt
- 78** | Leverandøroversigt
- 86** | Regionsoversigt

Mød op til
generalforsamling
i din region

Tema I Kodeks og bestyrelsesarbejde

- 23 |** Kodeks for godt bestyrelsesarbejde bygger på sund fornuft
- 24 |** Kodeks kan hjælpe med at passe på jer selv, mens I skaber værdi
- 26 |** Det tænker vi efter kodekskurset
- 28 |** "Det er blevet lettere at være formand"
- 30 |** Når der er knas i bestyrelsen
- 31 |** Når der kommer nye i bestyrelsen
- 31 |** Forsyningssektoren: Kodeks ligger på en sjette plads
- 32 |** Arbejder I med kodeks?

Tema I Kodeks og bestyrelsesarbejde

Mange af de anbefalinger, der findes i "Kodeks for godt bestyrelsesarbejde", er ting, som man i forvejen – bevidst eller ubevidst – gør på vandværkerne. For anbefalingerne bygger i høj grad på sund fornuft, og det er vigtigt at have sig for øje, når man går i gang med at arbejde med kodeks.

9 Miljøminister indvier forbrugerejet vandværk

13 Ansatte kan vælges ind i regionens bestyrelse

38 Hjælp os med at forbedre Vandposten
Vi gennemfører en læserundersøgelse af Vandposten, og vi håber, du vil være med.

VANDBÆRENDE INNOVATION

Stadig flere vandværker kobler fjernaflæsning på deres målerpark. Det gør de for at forenkle aflæsning, men også for at minimere vandspild.

Overvejer I også fjernaflæsning? TEMETRA fjernaflæsning er en mobilløsning. I behøver ikke at opsætte antenner eller dataopsamlere. Målerne leveres med driftsklare radiosendere og kan aflæses, så snart de er installeret - direkte fra bilen. TEMETRA præsenterer jeres data tydeligt og letforståeligt og informerer også om lækager, tilbageløb og lign., som kræver opmærksomhed.

Overvejer I også fjernaflæsning?

Så kontakt FLONIDAN på tlf. M: +45 51 85 66 47 for en uforpligtende demonstration.

Tekst: Ole Wiil, landsformand
Foto: Frank Cilius

Hvor er kodeksbegejstringen henne?

I efteråret spurgte vi i en spørgeskemaundersøgelse, om I bruger vores "Kodeks for godt bestyrelsesarbejde", eller om I begynder at arbejde med det i 2020. 20 procent er allerede i gang med kodekset, og næsten alle regner med at fortsætte arbejdet i 2020. Det er godt, at der er så mange, der har taget vores eget kodeks til sig – et kodeks, som er skræddersyet til vores branche.

Personligt har jeg selv fået øjnene op for kodekets kvaliteter i 2019, hvor jeg både i landsbestyrelsen og i mit eget vandværk ovre vestpå har fundet inspiration, der gavner fremdriften i bestyrelsesarbejdet.

Gør ikke en flagstang indviklet

De 24 anbefalinger, synes jeg, fungerer godt som en tjekliste, hvor man spørger sig selv og de øvrige bestyrelsesmedlemmer: "Kan vi gøre det lidt bedre på det eller det punkt?"

I mit vandværk har vi fulgt tjeklisten, og vi har så kritisk, som man nu engang kan være, når der er tale om en selvevaluering, vurderet vores indsats i forhold til anbefalingerne. Faktisk gør vi det ret godt, sådan helt generelt.

Men der er selvfølgelig også punkter, hvor vi kan blive bedre, og i den forbindelse synes jeg, at kodekset virkelig er nyttigt, fordi det afføder handling, frem for snak. Det skyldes, at vi skriver evalueringen ind i skemaet og forklarer, hvad vi vil gøre – og det forpligter på den gode måde. Lad mig forklare.

Hos os meldte vi hver især ud, hvor længe vi vil blive ved med at sidde i bestyrelsen. Det afslørede, at vi inden for de næste år får nogle tomme pladser, der skal genbesættes. Da nye kandidater ikke ligefrem står i kø, har vi i selverkendelsens lys indset, at vi skal blive bedre i kommunikationen med vores forbrugere – så de får øjnene op for, hvorfor det er vigtigt at give en tjans med i vandværket.

Vi har sat konkrete initiativer i gang og har lavet tidsplaner, så det bliver spændende, om vi kan gennemføre et succesfuldt generationsskifte i vores vandværk.

Jeg havde også en god oplevelse med kodekset, da landsbestyrelsen i februar evaluerede vores indsats. Resultatet kan ses på vores hjemmeside, og jeg glæder mig allerede til februar, hvor vi gentager evalueringen.

Kan vi blive lidt bedre?

Men, men, men. Træerne vokser ikke ind i himlen. Ifølge vores kodeksundersøgelse, viser det sig, at der er ganske mange af vores vandværker, der ikke har planer om at arbejde med kodekset i år. Så mit spørgsmål er: Kan vi gøre det lidt bedre. Mit nytårsønske er derfor, at mange flere vil tilslutte sig vores "Kodeks for godt bestyrelsesarbejde". Og der er gode argumenter herfor.

For det første lover jeg, at der følger gode oplevelser med, der giver overblik og struktur, når først man dykker ned i kodekset.

For det andet – og faktisk enormt vigtigt – skal vi huske hinanden på, at det er en fordel, at vi som branche frivilligt tager "Kodeks for godt bestyrelsesarbejde" til os. Et kodeks, som vi selv har været med til at udvikle. Alternativet er, at der er risiko for, at vi kan blive påtvunget et kodeks, som ikke er tilpasset og relevant i forhold til os.

Lad os alle sammen gøre en fælles indsats i 2020 – måske vi kan blive kodeksbegejstrede.

Af Stine Bærentzen, kommunikationsmedarbejder
Foto: Keld Navntoft

Grundvandsbeskyttelse

Vandposten har spurgt miljøminister Lea Wermelin, hvad hun vil gøre for at sikre rent drikkevand.

1. Hvad synes du om, at flere vandværker bliver nødt til at rense vandet for pesticider ved hjælp af videregående vandbehandling som for eksempel aktivt kul?

"Det kan selvfølgelig være noget, man skal ty til, men det skal ikke være den generelle udvikling i Danmark. Vi har et helt unikt system, hvor vi kan trække grundvandet op og nærmest ikke behandle det, inden vi åbner for vandhanen.

Det er den model, som jeg arbejder for, at vi skal bevare, ikke bare til os selv, men også til kommende generationer, og det stiller store krav til beskyttelse.

Derfor har vi allerede sat et arbejde i gang for at kigge på de udfordringer, der er for vores vand, og sikre os en bedre beskyttelse i fremtiden".

2. Hvad vil du gøre for at sikre, at vi også i fremtiden har rent vand?

"Lige nu står vi ovenpå en rapport fra Rigsrevisionen, som kritiserer den overvågning af grundvandet, der har været. Der er blevet overhørt advarselsslamper i mere end ti år, og det er selvfølgelig fuldstændig uacceptabelt.

Den kritiserer også hele vores godkendelsessystem i forhold til dispensationer, og derfor har jeg taget initiativ til, at Kammeradvokaten undersøger Miljøstyrelsens forvaltning af dispensationer, samt at vi får internationale eksperter til at kigge på vores godkendelse, overvågning og kontrol, og komme med anbefalinger, sådan at vi kan have tryk i maven og være sikre på, at vi passer bedst muligt på grundvandet.

Mens de to ting er i gang, får vi en ny procedure for dispensationer, hvor vi får eksterne øjne på, inden Miljøstyrelsen kan give en afgørelse.

Vi kan selvfølgelig ikke leve med, at der bliver skabt tvivl, om der er styr på grundvandets sikkerhed. Hverken for menneskers sundhed eller for vores miljø. Det skal der bare være styr på, og derfor skal der ryddes op i det nu".

3. Hvordan beskytter vi grundvandet i vandværkernes indvindingsopland, dvs. uden for BNBO?

"Aftalen om BNBO er stemt igennem med et bredt flertal i Folketinget, og fremadrettet kommer vi til at sikre, at man ikke kan sprøjte tæt på vores borer, hvor der er ekstra sårbart. Det er et vigtigt skridt, men det er ikke endemålet.

Vi er enige med de Radikale, SF og Enhedslisten om, at vi vil have en bedre beskyttelse, og jeg er dybt bekymret over udviklingen med flere og flere rester af sprøjtemidler i vores grundvand. Den kortlægning, vi er i gang med nu, hvor vi kigger på de udfordringer, der er for grundvandet, skal være med til at sige, hvad næste skridt er".

4. Du har været i dialog med dine tyske og østrigske kolleger omkring den erhvervsmæssige brug af Roundup. Hvordan forholder du dig til et eventuelt forbud i Danmark?

"Det er rigtigt, at både Østrig og Tyskland har været ude med politiske meldinger om Roundup, men vi har nogle fælles EU-regler på området, og derfor har jeg spurgt, hvad de baserer deres viden og meldinger på. Vi mangler stadig en tilbagemelding fra Tyskland.

I første omgang undersøger vi et forbud mod sprøjtemidler på offentlige arealer og senere også på private arealer. Så kan vi være med til at gå foran og sige, at der, hvor det ikke er nødvendigt at bruge sprøjtemidler, der skal vi selvfølgelig begrænse det mest muligt.

Landbruget har selvfølgelig behov for sprøjtemidlerne på en helt anden måde, men der skal vi hjælpe dem med at

”Jeg er dybt bekymret over udviklingen med flere og flere rester af sprøjtemidler i vores grundvand”.

Miljøminister Lea Wermelin

reducere deres forbrug, og det er noget af det, vi har skrevet i vores forståelsespapir, at vi gerne vil.

Jeg kommer til at mødes med aftalekredsen i forhold til pesticidaftalen næste år for at kigge på pesticidafgiften og vores målsætning for, hvor langt vi skal ned i forhold til brugen af sprøjtemidler. Frem mod den næste godkendelse af glyfosat i EU, skal vi kigge på, hvad EFSA (Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet, red.) kommer med. Det bliver nødt til at være i den rækkefølge, vi gør det i, fordi vi står med fælles EU-regler”.

5. En organisation som Bæredygtigt Landbrug stiller sig kritiske over for aftalen om BNBO. Hos Danske Vandværker er vi

bekymrede for, at vi ikke vil have den nødvendige opbakning hos lodsejerne, når aftalerne skal indgås. Hvordan ser du på det?

”Hvis der er nogen, der forsøger at lave benspænd på en aftale, som er bredt funderet i Folketinget, så er det selvfølgelig noget, jeg er ærgerlig over. Der er et politisk ønske om, at man skal stoppe med at sprøjte tæt på borerne, hvor vi ved, at vores grundvand er sårbart.

Vi har valgt en vej, hvor vi tror på, at de lokale løsninger er de bedste. At man skal finde hinanden og vælge en af de forskellige veje, der er, det kan være sprøjtefri dyrkning eller at rejse skov. Der kan jo være alle mulige veje, man har lyst til at gå i lokalt.

Men det vi også har sagt, det er, at hvis vi ikke kommer i mål, så er vi sådan set klar med den store hammer, og så kommer der et forbud.

Derfor synes vi jo, at det fornuftige er, at der bliver sat fuld strøm til den her proces nu. At kommuner, landmænd og vandværkerne virkelig får sat gang i det her arbejde. Og hvis der er barrierer på den her vej, og hvis der er noget, der er behov for, at vi hjælper med politisk, så er vi sådan set klar til det. Der skal jo ikke være nogen bump på vejen, som man først opdager om lang tid. Dem skal vi have frem i lyset, så vi kan få fejlet dem af banen.

Vi har en klar forventning om, at når der er et bredt politisk flertal i folketinget som har sagt, at det er det her, vi gerne vil, så kommer det også til at ske”.

6. Hvordan ser du, at den decentrale vandforsyning bedst kan overleve i fremtiden?

”Den decentrale vandforsyning kan noget helt særligt. Her, hvor vi er i dag, til indvielsen af vandværket i Klemensker, kan man virkelig mærke den stolthed og glæde, der er over, at man lokalt er med til at sikre sit eget vand i fællesskab. Det er noget, som man godt kan være stolt af, og som jeg ser det, er der en stærk fremtid for det.

Det er klart, at man selvfølgelig skal følge med tiden, for der er høje krav til vores sikkerhed omkring vandet, og der er også mere og mere teknologi og digitalisering. Så selvfølgelig stiller det nogle krav. Men den måde at tænke på med det forbrugerejede og decentrale, det er i virkeligheden meget dansk, og det, tror jeg, er en succes, som vi skal blive endnu bedre til at fortælle om”.

Godkendt til drikkevand

GODKENDT
TIL DRILLEKVVAND

Ny bekendtgørelse sikrer vores drikkevand

Hos JCH finder du en af de sikreste afspærringsventiler der findes. Vores produkter er af den kendte høje kvalitet og VA-godkendte.

Kontakt os og hør mere om den nye bekendtgørelse vedr. byggevarer i kontakt med drikkevand.

JCH

En løsning der holder vand

JCH A/S · TLF. 75 85 84 08 · JCHANSEN.DK

ISO 9001:2008

Konference: Fremtidens vand- forsyningssektor

Sæt **X** i kalenderen torsdag
19. marts kl. 10.00-16.00

Drikkevandsforsyning er som udgangspunkt baseret på grundvand, der simpelt og billigt omdannes til drikkevand. I fremtiden skal der også være rigeligt, sikkert og sundt drikkevand.

DANVA og Danske Vandværker vil med konferencen sætte fokus på, hvordan vandsektoren bliver klædt på til at håndtere de mange fremtidige udfordringer.

Konferencen tager hul på debatten om, hvordan vi skaber en sikker og robust drikkevandsforsyning.

Miljøministeren deltager i konferencen, ligesom der er bred politisk opbakning og deltagelse fra relevante ordførere.

**Sted: Scandic Sydhavnen, Sydhavns Plads 15, København.
Pris: 1.495 kr.**

Tilmeldingsfrist: 19. februar 2020
danskev.dk > Arrangementer
> Konferencer

**JH
DYK**

DYKKER- & INSPEKTIONSFIRMA

TANKINSPEKTION MED RENGØRING!

Vi har siden 2001 arbejdet med inspektion af rentvandstanke og højdebeholdere på vandværker over hele landet. Rengøring af tankbunden udføres samtidigt og det gøres, mens værket er i drift. Du får en sagkyndig vurdering af tanken, samt tilstandsrapport med billede og videomateriale, som bruges overfor myndigheder.

Ring gerne for spørgsmål,
eller se vores hjemmeside for meget mere info.

**JH-DYK. DYKKER OG INSPEKTIONSFIRMA
WWW.JH-DYK.DK • TLF. 40 82 30 00**

Bjarkevej 12 • Skovby • 8464 Galten • Tlf: 40 82 30 00 • jh@jh-dyk.dk

Af Stine Bærentzen, kommunikationsmedarbejder
Foto: Martin Thaulow

Miljøminister indvier forbrugerejet vandværk

Der er stor opbakning fra forbrugerne og et stort fremmøde, da Miljøminister Lea Wermelin i december indvier det flotte, moderne Klemensker Vandværk. Vi er med for at sige tillykke med det nye vandværk og for at få en vigtig og god snak om grundvandsbeskyttelse og rent drikkevand med miljøministeren.

Ralph Kofoed, formand for Klemensker Vandværk, og miljøminister Lea Wermelin indvier Klemensker Vandværker ved at skåle i frisktappet drikkevand.

I Klemensker har de længe haft brug for et større vandværk, fordi forbruget af vand er steget til 400.000 m³ om året. Den gamle rentvandstank på blot 200 m³ er alt for lille til at kunne følge med, og derfor har vandværket i Klemensker købt vand af et af nabovandværkerne ind til for ganske nylig.

Det nye og betydeligt større vandværk i Klemensker står nu færdigt med ny, moderne vandteknologi med lukkede beholdere til at ilte vandet og rentvandstanke, der er store nok. Det er derfor en glad vandværksformand, som byder velkommen til forbrugere, kolleger, samarbejdspartnere og ikke mindst miljøministeren til det, der skal vise sig at blive en uformel og hyggelig indvielse af vandværket.

"Med det nye værk er der kommet orden i sagerne til kommende generationer, og vi er nok også lidt stolte over, at det lykkedes", smiler Ralph Kofoed.

Ildhu og engagement

Mange forbrugere har valgt at være med til indvielsen.

"Det er tydeligt at se, at forbrugerne bakker op om deres vandværk, og denne opbakning er jo en vigtig forudsætning for forbrugere i fremtiden", siger direktør i Danske Vandværker Susan Münster.

En af de fremmødte forbrugere er Christine Holst.

"Vi er utrolig stolte og glade over, at vi har en flok mænd – og det er jo typisk mænd her på vandværket – der påtager sig den kæmpe opgave, det er at forsyne os med noget af Bornholms bedste drikkevand. Jeg er så begejstret for, at vi stadig har kræfterne i behold i lokalsamfundet til med ildhu og engagement at sikre en forbrugerejet vandforsyning", siger hun.

Det er miljøminister Lea Wermelin, som officielt indvier Klemensker Vandværk ved at skåle med formand Ralph Kofoed i frisk tappet drikkevand, og i sin tale roser bornholmske Lea Wermelin vandværkets flotte arbejde og smittende engagement. Hun kan godt mærke den stolthed og glæde, der er over, at man lokalt og i fællesskab sikrer sit eget vand.

Klemensker Vandværk

Vandværket udpumper årligt 400.000 m³ vand.

Vandværket er opdelt i to forsyningslinjer, og indvinder vand fra 8 borer. I begyndelsen af 2020 kommer vandværket op på 10 borer.

De to nye rentvandstanke i beton kan rumme 500 kubikmeter vand hver.

Udpumpningskapaciteten er op til 180 m³/time ved 6 bars modtryk. Iltningen sker i to lukkede, rustfrie iltningssolonner (MDA anlæg) og vandets vej til lagertankene sker med gravitation.

Behandlingsomkostningerne på vandværket er 0,034 kW/m³. Vandværket får energi fra eget solcelleanlæg. Det er Danwaterc, der er projektets hovedentreprenør.

Underholdningen ved indvielsen fik smilene og grinene frem. Forrest tv. Ralph Kofoed, formand Klemensker Vandværk, og th. Karsten E. Jensen, direktør i Danwaterc.

I rød zone står et lukket iltningsfilter.

God snak om beskyttelse af grundvandet og rent drikkevand

For vores direktør Susan Münster og politiske chef Ida Ruge-Andersen Friis er det vigtigt at møde nye ministre og ordførere inden for miljø- og forsyningsområdet for at præsentere os selv og skabe et fundament for et godt og konstruktivt samarbejde fremover. Samtidig giver et møde mulighed for at fortælle om de udfordringer, som vandværkerne møder, og som kræver politisk handling.

Da miljøminister Lea Wermelin fik mulighed for at mødes til en general snak om grundvandsbeskyttelse og drikkevand i forbindelse med indvielse af det flotte, forbrugerejede vandværk i Klemensker i december, bookede vores direktør og politiske chef straks en billet til Bornholm.

Ministeren er åben over for forslag

Susan Münster og Ida Ruge-Andersen Friis gik ind til mødet med en lang liste med forslag og input til politiske emner, der er vigtige for vandværkerne. Udfordringer med at gennemføre aftaler om BNBO, fremtidssikring af decentral vandforsyningsstruktur og beskyttelse af grundvandet i vandværkernes indvindingsland er nogle af de emner, der blev drøftet med ministeren.

”Vi havde en god og uformel snak om grundvandsbeskyttelse, rent drikkevand og flere andre ting, og jeg har det indtryk, at hun gerne vil lytte til Danske Vandværkers input og er åben over for forslag, der kan sikre bedre grundvandsbeskyttelse og rent drikkevand i fremtiden. For eksempel hvis vi oplever udfordringer med gennemførelsen af BNBO. Hun anerkendte også, at vi er en del af regeringens klimapartnerskab for affald, vand og cirkulær økonomi, og synes det er positivt, at vi gerne vil bidrage til den grønne omstilling. Så det var med andre ord et rigtig godt møde, og vi glæder os til det videre samarbejde med Lea Wermelin”, siger direktør i Danske Vandværker Susan Münster.

Efter talerne og underholdningen tager gæsterne blå futter på og får adgang til at se vandteknologien på det flotte, nye vandværk, der med høj forsyningsikkerhed forsyner 900 forbrugere med velsmagende bornholmsk vand.

På Klemensker Vandværk er det ikke tilladt at gå ind i rød zone, hvor der er åbne filtre og lukkede iltanlæg, men man kan kigge derind gennem glasruden. Fra venstre ses: Direktør i Danske Vandværker Susan Münster, miljøminister Lea Wermelin og direktør i Danwatec Karsten E. Jensen.

Mød op til generalforsamling i din region

Din mening tæller

Snart er det tid for generalforsamlingen i din region – sæt derfor et stort X i din kalender.

Du tænker måske, at generalforsamlingen kun er for formanden i vandværket, men der tager du helt fejl. Du synes måske ikke, du har så meget at bidrage med, fordi du er ny. Intet kunne være mere forkert. Kom og vær med til generalforsamlingen i din region.

Uanset om du er ny i bestyrelsen eller har været med i mange år, så tæller din mening. Alle er velkomne og kan bidrage med noget.

Derfor skal du komme og dele dine synspunkter om de udfordringer og muligheder, vi står med. Det er i dialogen mellem dig som bestyrelsesmedlem i et vandværk og medlemmerne i regionens bestyrelse, at der opstår dynamik og fremdrift. Hvis du mener, at tingene bør gøres anderledes, eller der skal være fokus på bestemte emner, så er det på generalforsamlingen, du får indflydelse.

Du får også en ekstragevinst med i købet, når du deltager: Det er nemlig her, du kan møde alle de andre vandfolk fra din region.

Generalforsamlingskalender 2020

Region Øst

Hotel Comwell Køge Strand, 4600 Køge

Region Nord*

Hotel Klitrosen, 9690 Fjerritslev

Region Fyn

Fjelsted Skov Hotel & Konference, 5592 Ejby

Region Midt

Hotel Pejsegården, 8740 Brædstrup

Region Syd

Hotel harmonien, 6100 Haderslev

**Torsdag
2. april**

**Lørdag
4. april**

**Onsdag
22. april**

**Torsdag
23. april**

**Tirsdag
26. maj**

*Ifølge Region Nord's vedtægter §6, stk. 5

Indkaldelse til generalforsamling, såvel ordinær som ekstraordinær sker med mindst en måneds varsel ved særskilt meddelelse til hvert enkelt medlem evt. elektronisk og i foreningens blad, "Vandposten" og med angivelse af dagsorden. Se side 17.

Hold øje med postkassen. Vi sender en indkaldelse til generalforsamlingen til dit vandværk. Her kan du bl.a. læse mere om dagsorden og vedtægtsændringer.

Der er også valg til Teknisk Forum

Det er kun driftsfolk, der er ansat på vandværker, der er medlem af Danske Vandværker, der kan vælges til Teknisk Forum.

Du kan tilmelde dig generalforsamlingen på danskvevv.dk > Arrangementer

Af Camilla Falk, rådgiver
Grafik: Adobe Stock

Ansatte kan vælges ind i regionens bestyrelse

Repræsentantskabet har på sit årlige møde i november enstemmigt besluttet at ændre foreningens vedtægter, så ansatte i medlemsvandværker kan vælges ind i regionernes bestyrelser.

Forslaget indebærer, at ansatte på et medlemsvandværk er valgbare til regionsbestyrelsen og dermed repræsentantskabet og landsbestyrelsen. Valg af ansatte forudsætter, at vandværkets bestyrelse opstiller personen. Ligeså forudsætter det, at når bestyrelsesmedlemmer og ansatte fratræder deres funktioner i vandværket, fratræder de samtidig bestyrelsesposter i regionsbestyrelsen og evt. øvrige organer.

Repræsentantskabet vurderer, at ansatte med deres viden og kompetencer, har værdifulde bidrag til foreningen og dens videre udvikling.

Regionernes vedtægter skal ændres

Regionernes vedtægter må ikke stride mod Danske Vandværkers vedtægter, og i forlængelse af repræsentantskabets beslutning, er der behov for at ændre regionernes vedtægter.

Ændringsforslag til vedtægterne vil fremgå af invitationerne til generalforsamlingerne.

Hvis vedtægtsændringerne bliver godkendt og besluttet på den ordinære regionsgeneralforsamling, kan der efterfølgende ske valg af ansatte under punktet "Valg til bestyrelse".

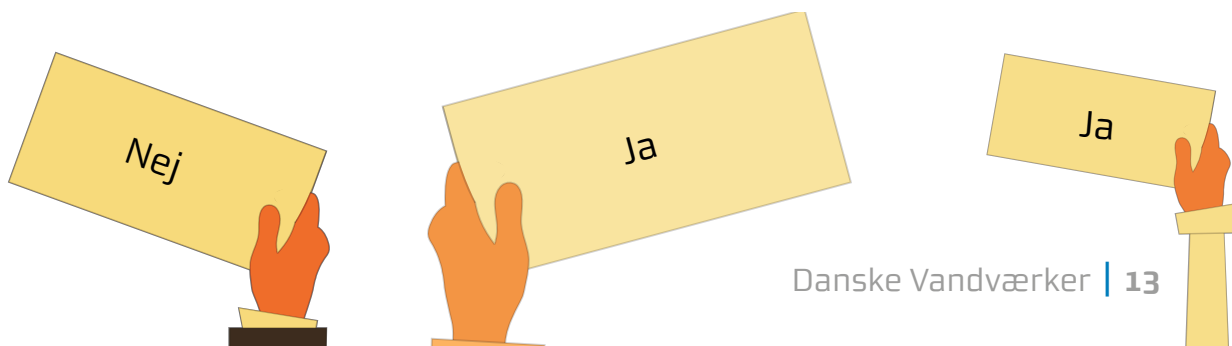
Fuldmagt fra bestyrelsen i vandværket

Indstillingen foregår ved at, en ansat, der ønsker at stille op til bestyrelsen, skal være mødt op med en fuldmagt fra sin bestyrelse. Fuldmagten skal være underskrevet af den tegningsberettigede i det vandværk, hvor den pågældende er ansat. Derudover skal den ansatte medbringe legitimation.

Det er også muligt, at bestyrelsen på generalforsamlingen kan anbefale en ansat at stille op. Hvis den ansatte herefter vælger at tage imod bestyrelsens anbefaling, har den ansatte ret til at melde sit kandidatur til bestyrelsen i regionen.

■ Hent skabelon "Fuldmagt fra bestyrelsen i forbindelse med valg til bestyrelsen" på danskev.dk > Viden om > Generalforsamling

Af Mette Kingod, kommunikationsmedarbejder
Foto: KlitVand

Hundredvis af forbrugere kommer til generalforsamlingen

I det vestlige Thy har vandet stor tiltrækningskraft. Ikke nok med at området tiltrækker surfere fra hele verden til Cool Hawaii, så kommer der hvert år flere hundrede forbrugere til generalforsamling i KlitVand Vandværk, som dækker området Vester Vandet og Klitmøller. Og der er muligvis tale om Danmarks største vandgeneralforsamling.

"Tidligere havde vi tradition for at holde generalforsamling en tirsdag i februar, men der kom ikke ret mange. Vi besluttede derfor at prøve med onsdag før skærtorsdag i forbindelse med at sommerhus sæsonen for alvor går i gang. Og jeg skal da lige love for, at det har været en succes. Folk begyndte at komme", siger Martin N. Andersen, bestyrelsesmedlem i KlitVand.

Klitmøller er et område med mange sommerhuse, og da først generalforsamlingsdatoen blev timet med sommerhus sæsonstart gik det stærkt. Men de fastboende står i lige så høj grad bag områdets vandværk. I dag ringer forbrugerne til vandværket for at spørge, hvornår der er generalforsamling, fordi de skal planlægge vejfester og helst ikke vil have, at de to arrangementer kolliderer med hinanden.

Arrangementet er ikke helt billigt, da der skal lejes et partytelt med varme, toiletfaciliteter, forplejning, tryk af generalforsamlingsmaterialer og leje af storskærme, så alle deltagerne kan se og følge med.

"Vi har ikke noget sted her i byen, som kan rumme et par hundrede mennesker, derfor slår vi et partytelt med varmekanoner op på byens idrætsplads. Og så skal man tilmelde sig af hensyn til forplejningen", siger Martin N. Andersen og fortsætter:

"Det er forbrugernes egne penge, der bliver brugt, og de har bestemt på generalforsamlingen, at det skal være på den måde. Men vi kigger hele tiden på omkostningerne, og derfor har vi indledt et nyt samarbejde og deler udgifter til telt og toiletfaciliteter med spejderne og idrætsforeningen, som holder deres sommerfest, når teltet alligevel er slået op".

Hvordan formidler I om vandet på generalforsamlingen?

Martin N. Andersen fortæller, at KlitVands generalforsamling er en helt almindelig en af slagsen med beretning og regnskab og så videre.

Fuldt hus til generalforsamlingen i KlitVand.

"Vi fortæller forbrugerne om alt, hvad vi gør. For et par år siden indviede vi et helt nyt vandværk. I teltet kørte en lille film på storskærme om tilblivelsen. Filmen kan også ses på vandværkets hjemmeside. Det skete sammen med afholdelsen af den ordinære generalforsamling, og her slog vi rekorden for Danmarks største generalforsamling med godt 200 deltagere. Og til næste generalforsamling vil vi sætte fokus på ledningsforbindelsen, som er etableret

KlitVand

KlitVand i 2017 Sammenlægning af Klitmøller Vandværk og Vester Vandet Vandværk

Kommune: Thisted

Udpumpet:

103.000 m³

Forbrugere: 1.300

ca. 80 i Vester Vandet og 1.220 i Klitmøller

Deltagere i generalforsamling: 180

til Vester Vandet Vandværk”, siger Martin N. Andersen, der er glad for forbrugerne, der gerne vil rose bestyrelsen for det gode arbejde og et godt generalforsamlingsarrangement.

Hvordan informerer I forbrugerne om generalforsamlingen?

”Vi inviterer til generalforsamlingen via de sociale medier og hænger sedler op i områderne. De seneste år har vi brugt sms-servicen, som de fleste forbrugere er tilmeldt. Vi er synlige og kendte i lokalområdet både hos dem, der bor her permanent og blandt dem, som typisk bor langt væk”, siger Martin N. Andersen.

Forberedelsen af generalforsamling

November: Teltet, service, borde, stole, duge og lys bestilles.

Årsskiftet: Første information om dato for generalforsamling sendes ud.

Marts: Indkaldelse til den ordinære generalforsamling 4. juni 2020 sendes ud på sms, papir samt på KlitVands hjemmeside, hvor forbrugerne kan tilmelde sig via en formular (maks. to personer pr. husstand).

Nu arbejder bestyrelsen med at klargøre beretning, budget m.m.

- Bestyrelsesmøde: Oplæg til beretning. Takstblad og budget behandles og færdiggøres herefter af den statsautoriserede revisor.
- Bestyrelsens beretning og øvrige poster til dagsordenen, som også godkendes på bestyrelsesmøde.
- Bestille ordstyrer, it og teknik.

Maj: Ca. to uger før generalforsamlingen lukkes der officielt for tilmeldinger på grund af bestilling af mad og drikkevarer.

Forbrugerne får en folder med information om det, der foregår på generalforsamlingen f.eks. uddrag af regnskab, takstblad, budget og beretning.

Bestyrelsens ægtefæller spiller en stor rolle på dagen, fordi de står for bordpyntning og anretning på buffetborde og alt det praktiske under generalforsamlingen samt efter, hvor der ryddes op.

Efter generalforsamlingen samles der op på arrangementet, og så er KlitVand klar til endnu en ny generalforsamling i 2021.

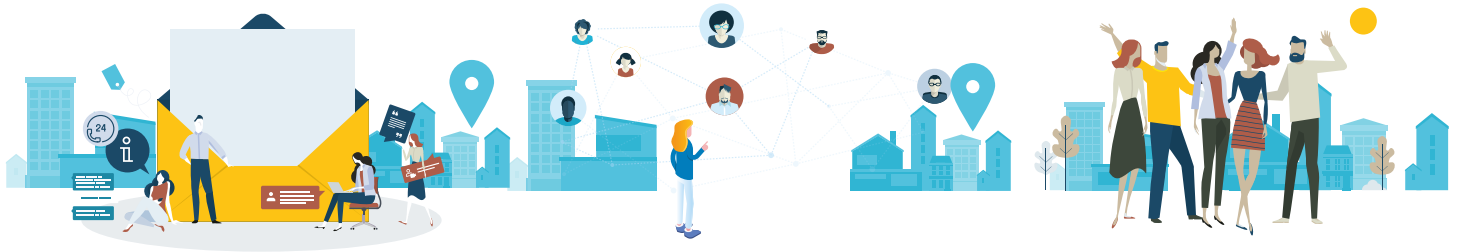
Når der skal serveres mad til flere hundrede mennesker, skal der noget til: 15 kg sild (karrysalat, æg, løg og krydderfedt), 125 liter bøfstroganoff og 15 kg ris. Hertil serveres vand, øl, vin og snaps.

Tom Lindskog er bestyrelsesmedlem og sekretær i KlitVand. Tom har rollen som kommunikationsansvarlig og er praktisk gris på vandværkets arrangementer.

Af Mette Kingod, kommunikationsmedarbejder
Grafik: Adobe Stock

En god generalforsamling kræver planlægning

Foråret er højsæson for vandværkernes generalforsamling. På danskevv.dk kan du finde råd til at planlægge og gennemføre generalforsamlingen.

Beretningen

Beretningen har tre formål:

- 1: Giver medlemmerne information om året, der er gået, så den efterfølgende debat sker på et oplyst grundlag.
- 2: Giver et oplæg til og baggrund for fremlæggelsen af regnskabet.
- 3: Giver medlemmerne indsigt i bestyrelsens planer og baggrunden for vedtagelsen af næste års budget.

Hele bestyrelsen står til ansvar for de dispositioner, der er truffet i årets løb. Kassereren skal kun besvare spørgsmål for regnskabet.

Læs mere på danskevv.dk > Viden om > Bestyrelse > Indhold i beretningen

Generalforsamlingen

Dirigenten

Find en dygtig dirigent til at lede generalforsamlingen – eventuelt en dirigent udefra. Sørg for at dirigenten er velorienteret om jeres dagsorden og vedtægter.

På danskevv.dk > Viden om > Bestyrelse > Generalforsamling kan du dels læse gode råd om at planlægge og gennemføre generalforsamlingen, dels hente hjælp på danskevv.dk i form af:

- Tjekliste: Fra bestyrelsen til dirigenten
- Skabelon til stemmesedler

Afstemningsregler

Du kan også hente gode råd om afstemningsregler.

Læs mere på danskevv.dk > Viden om > Bestyrelse > Afstemning på generalforsamlingen

Hæftelse og virksomhedsform

Få rådgivning om den betydning, som virksomhedsformen har for andelshavernes hæftelse. Kontakt os i god tid inden jeres generalforsamling.

Du kan også læse mere om virksomhedsformer på danskevv.dk > Viden om > Bestyrelse > Vælg den rette virksomhedsform

Region Nord: Dagsorden for generalforsamlingen

Lørdag 4. april 2020 kl. 14.00 på Hotel Klitrosen,
9690 Fjerritslev.

1. Valg af dirigent.
2. Valg af stemmetællere.
3. Bestyrelsens årsberetning ved formanden.
4. Revidering af vedtægter for Danske Vandværker Region Nord.
5. Indkomne forslag (indsendes senest 15. marts ifølge vedtægterne).
6. Regionens årsrapport for 2019 fremlægges af kassereren til godkendelse.
7. Regionens forslag til budget for 2021 fremlægges til godkendelse af kassereren.
8. Valg til bestyrelsen for 2 år. Efter tur afgår Albert Veggerby Andersen, Løgstør og Kjeld Andersen, Øster Brønderslev.
9. Valg af 2 suppleanter til bestyrelsen for 1 år. Jan Olesen, Gistrup og Jan Andersen, Hadsund.
10. Valg af 1 revisor for 2 år. Kjeld Jensen, Klarup, er indtrådt i Kjeld Andersens, Ø. Brønderslev, valgperiode. Kjeld Jensen, Klarup, er på valg. Kjeld Jensen er villig til genvalg.
Valg af 1 revisorsuppleant for et år.
11. Teknisk Forum:
 - A. Årsberetning v/Per Haubro, Aars Vandforsyning.
 - B. Valg af medlem til Teknisk Forum. På valg er Morten Hansen, Ulsted Ålbæk Vandforsyning.
 - C. Valg af suppleant til Teknisk Forum. Nuværende suppleant er Torben Hovalt, Aabybro Vandforsyning, men han ønsker ikke genvalg.
12. Eventuelt

NB. Det koster ikke noget at deltage i generalforsamlingen, men af hensyn til borddækning og kaffe, bedes du tilmelde dig på Danske Vandværkers hjemmeside: danskevv.dk > Arrangementer

Af Camilla Falk, Rådgiver
Grafik: Adobe Stock

Regulativ for almene vandforsyninger

Danske Vandværker og DANVA har udarbejdet en fælles branchevejledning – regulativ for almene vandforsyninger. Brancheregulativet er resultatet af adskillige vandforsyningers og styrelses bidrag og byder på moderne leveringsbetingelser, som erstatter Normalregulativet fra 2014.

Formålet med en fælles branchevejledning er at formidle klare og præcise leveringsbetingelser til forbrugerne og på den måde undgå uenigheder og konflikter. I branchevejledningens bilag kan du finde bemærkninger til udvalgte punkter.

Hvad er et regulativ?

Regulativerne er en samling af lovbase-rede forpligtelser, normer og praksis, herunder lokal praksis og politik. Normalregulativet, der er en vejledning fra en statslig styrelse, er også en blanding af lovgivning, normer og praksis, herunder et bud på lokalpolitik.

Det betyder, at det er muligt at tilpasse regulativet, så det tager højde for lokale hensyn, når blot de holder sig inden for rammerne, som er fastsat i lovgivningen

og i doms- og klagepraksis. Eksempelvis emner som målerbrønd, sekundavand, supplerende anlægsbidrag og betaling af brandvand.

Godkendelse af et nyt regulativ

Når og hvis I beslutter at opdatere jeres regulativ efter den nye branchevejledning, skal det godkendes af kommunalbestyrelsen i jeres kommune. Derfor er det en god idé, at I indleder en dialog med kommunalbestyrelsen om, at I påtænker at opdatere regulativet – eventuelt sender et udkast til et nyt regulativ.

Jeres forbrugere skal varsles om, at der kommer et nyt regulativ mindst tre måneder før, det nye og godkendte regulativ træder i kraft.

Baggrund for ændringerne

Branchevejledningen tager afsæt i normalregulativet (2014) og er udarbejdet ud fra følgende:

- Ændring af lovgivningen f.eks. persondata, klageadgang og liberalisering af autorisationsområdet.
- Domstolspraksis f.eks. om adgangen til supplerende anlægsbidrag.
- Erfaringer fra drift og brug af normalregulativet f.eks. beredskabets brandhaner tilkøbt vandforsyningens net, placering af vandmåleren og krav til installationer ved udskiftning af vandmålere.
- Nye tendenser indenfor udstykningspraksis og brug af sekundavand.

Regulativet kan hentes på danskevv.dk > Viden om > Regulativ

Danske Vandværker anbefaler

Danske Vandværker anbefaler, at I udarbejder et nyt regulativ med udgangspunkt i den nye branchevejledning.

I kan med fordel udarbejde det nye regulativ i Vandrådet, fordi kommunerne sætter pris stor pris på, at de almene vandforsyninger har et fælles regulativ.

Ændringer har afsæt i nye tendenser

Den nye branchevejledning tager udgangspunkt i erfaringer fra vandværksdrift og nye tendenser indenfor vandbranchen. På den måde giver den nye branchevejledning svar på en række forhold, som Normalregulativet fra 2014 og Danske Vandværkers Standardregulativ ikke tog højde for.

Branchevejledningen byder for eksempel på disse ændringer:

Vandforsyningens ansvar for ledningsnettet: Det ændres, så der står entydigt, at vandforsyningen har ansvaret frem til skel, uanset placering af en målerbrønd.

Placering af vandmålere: Bestemmelsen om placering af vandmålere er ændret. Nu er det udelukkende vandforsyningen, der afgør, hvor en vandmåler skal placeres. Ligeså er muligheden for at flytte en vandmåler, der sidder i bygningen, blevet udvidet.

Placering af stikledninger: Der bliver taget højde for placering af stikledninger ved nye typer af udstykninger f.eks. sokkelgrunde og klynger af ejendomme.

Vi håber, at I vil tage godt imod den nye branchevejledning, og I er naturligvis som altid velkomne til at kontakte os, hvis I har spørgsmål.

RENSNING OG INSPEKTION AF RENTVANDSTANKE

Rensning - sugning af slam, video-inspektion samt tilstandskontrol mens vandværket er i drift.

Afsluttende rapport, indeholdende tankens tilstand før/efter rensning samt eventuelle anbefalinger, leveres digitalt på USB-kort.

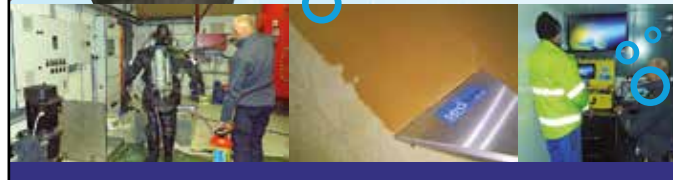
Seatek anbefaler regelmæssig rensning og inspektion, for at sikre forbrugerne og myndighedernes høje krav til vandkvalitet.

seatek
diving

Jernbanevej 2 · 8500 Grenaa
Telefon 4032 2471 · jee@seatek.dk

Se mere på:

www.seatek.dk

Kan jeres regnskab holde vand?

Med over **20 års erfaring** i administrationen af private vandværker, sørger vi også for, at jeres regnskab holder vand.

Vi hjælper jer med alle opgaver inden for:
Bogføring | Indberetninger til skat | Årsregnskab | Aconto- og årsafregninger | Flytteopgørelser | Kontrol af indbetalinger | Udsendelse af rykkere | Betaling af regninger.

Kontakt **Agrovis Vandværksadministration**, hvis I ønsker et tilbud på jeres regnskab:

Britta Engholm Nielsen

E: bhn@agrovi.dk

T: 24 75 39 83

Dora Hansen

E: doh@agrovi.dk

T: 48 22 52 00

Agrovi

Af Dorthe G. Rasmussen, pressemedarbejder
Foto: Adobe Stock

Når vandværker møder landmænd og taler frakobling

Det var udtalelser i en avisartikel i Jysk Fynske Medier, som var årsagen til, at Danske Vandværker inviterede sig selv på kaffe hos Holstebro Struer Landboforening.

Udtalelserne handlede blandt andet om, at det ofte er for dyrt vand, der ligger til grund, når landmænd ønsker at frakoble sig vandværket. Formænd for henholdsvis landmænd og vandværker fik sig en god snak om udfordringerne, også Danske Vandværkers direktør deltog, fordi sekretariatet får henvendelser fra vandværker om emnet. En af de konkrete ting, som vandværkerne havde taget med til mødet, var en præsentation af foreningens værktøj til beregning af konsekvenserne ved frakobling.

Respekt og god stemning

Kristian Gade, som er formand for Holstebro Struer Landboforening og bestyrelsesmedlem i SAGRO, fortæller: "Det var et rigtig godt møde. Vi oplever, at der er meget stor forskel på, hvad de store forbrugere skal betale for deres vand, og vi hører om priser lige fra 1,50 til 7 kroner for en kubikmeter. Jeg synes, vi har fået en god start, og mødet bar præg af gensidig respekt. Vi er kedede af, at debatten nogle gange virker som om, vi bare vil have rabat,

men vi søger egentlig blot den kostægte pris – altså hvad koster det faktisk at levere vandet. Derfor er det også et meget interessant værktøj, som Danske Vandværker præsenterede for os". Også Ole Wiil, formand i Danske Vandværker, var glad for mødet:

"Naturligvis ved jeg godt, at økonomien er presset mange steder i landbruget, men som meget varm fortæller for vores solidariske vandmodel, synes jeg, at det er vigtigt, at vi får taget dialogen, og

derfor er jeg glad for, at vi har fået hul på bylden. Det er vigtigt, at både vandværket og storforbrugerne træffer deres beslutning på det rigtige grundlag", siger Ole Wiil, og understreger samtidig, at vandværker som bekendt ikke må tjene penge på vand. Og at vandpriserne uundgåeligt må være forskellige på grund af lokale forhold.

Fakta om frakobling og beregningsværktøj

Danske Vandværker oplever en stigende interesse hos storbrugere for at frakoble sig den almene vandforsyning. Formålet er at spare penge ved selv at stå for indvindingen af vand til ejendommens erhvervsdel. Denne beslutning træffes ofte på et ufuldstændigt grundlag, hvilket kan betyde, at besparelsen ikke lever op til forventningerne. I mange tilfælde er frakoblingen derfor ikke kun til skade for den almene vandforsyning og fællesskabet, men også en økonomisk ulempe for storforbrugeren.

Danske Vandværkers Teknisk Forum har udarbejdet et program til beregning af:

- Storforbrugerens beregnede udgifter ved egenproduktion
- Storforbrugerens økonomiske tab/gevinst ved frakobling fra den almene vandforsyning
- De økonomiske konsekvenser for vandværkets forbrugere ved en frakobling
- De økonomiske konsekvenser for vandværkets forbrugere i tilfælde af indførelse af differentierede takster
- Vandværkets marginalpris.

Sagro

SAGRO tilbyder rådgivning inden for alle fagområder i landbruget. Vi er med 480 ansatte Danmarks største rådgivningsvirksomhed til fremtidens landbrug. SAGRO har kontorer fire steder i Jylland.

Kilde: Sagro.dk

Vandpris og fakta

"Jeg synes, beregningsmodellen fra Danske Vandværker er meget interessant. Det er vigtigt, at vi debatterer de her ting, for det kan jo godt være, det er os, der er forkert på den. Men vi skylder hinanden, at prisen på vandet bygger på helt faktuelle ting", siger formanden for Holstebro Struer Landboforening og understreger, at landmændene ønsker at være en del af fællesskabet og sætter forsyningsikkerheden højt. Men økonomien er altafgørende. "Og kan vi ikke finde en acceptabel pris sammen med vandværket, bør vi have mulighed for at skaffe vores eget vand. Nogle vandværker er rigtig gode til at få det til at fungere, mens andre efter vores mening driver politik. Der skal være ordentlighed i det", fastslår Kristian Gade.

Værktøj i brug

Værktøjet til at beregne konsekvensen i forbindelse med, at en storforbruger vil forlade vandværket, kan både bruges af vandværk og af den storforbruger, som overvejer at forlade vandværket, fortæller direktør i Danske Vandværker, Susan Münster:

"Ved at bruge vores værktøj kan vandværket beregne, hvor meget dyrere det bliver for alle forbrugere

at give en særpris til den store forbruger. Og det kan også beregne, hvor meget dyrere det bliver for forbrugerne, hvis en storforbruger forlader vandværket. Baseret på de tal kan bestyrelsen på vandværket så spørge sig selv, om det er en god idé at sænke prisen på de sidste kubikmeter eller ej", siger direktøren og fortsætter:

"En ting er, at vandværket kan bruge vores værktøj, men landmændene kan også bruge det, for her kan de se, hvad de rent faktisk skal forholde sig til, hvis de kobler sig af. Derfor aftalte vi også på mødet, at landboforeningen vender tilbage til os, hvis der er noget, som er uklart eller mangler i regnearket".

Afslutningsvis understreger direktøren, at det altid er en god idé at søge råd og vejledning i sekretariatet, når og hvis frakobling bliver bragt i spil.

Baggrund for mødet mellem Holstebro Struer Landboforening, Sagro og Danske Vandværker.

Jysk Fynske Medier bragte i efteråret sidste år en artikel med overskriften "Landmænd kræver større fordele som storforbrugere af vand". Historien handlede om, at landmænd i Vestjylland oplever prisforskelle på mere end 100.000 kroner for samme forbrug af vand. Af artiklen fremgår det, at det ifølge landmændene altid vil kunne betale sig at etablere egne borer og forlade vandværket.

Danske Vandværker bliver jævnligt kontaktet af vandværker, som fortæller om landbrug, der ikke længere ønsker at være tilsluttet vandværket. Giver kommunen tilladelse til egen indvinding, kan det have stor betydning for resten af forbrugerne, som kan blive ramt af prisstigninger, fordi én stor kunde forlader fællesskabet. Endnu værre risikerer forbrugerne at blive ramt på kvaliteten af deres drikkevand.

Vandværkernes ledningsnet er beregnet til at levere vand baseret på et forventet forbrug, så hvis en stor kunde ikke længere aftager vand, kan ledningsnettet være for stort. Det betyder stillestående vand, som kan betyde kvalitetsproblemer for forbrugerne.

Vandforsyningerne undgår generelt forureningssager i forbindelse med tilbageløb fra vandværkets forbrugere, men ved etablering af dobbelt vandforsyning kan der ved ufuldstændig afbrydelse mellem hus og landbrug ske det, at det tryksatte landbrugssystem kommer til at sende vand tilsat medicin eller andre hjælpestoffer ud på det fælles net. Områderne omkring vandværkernes borer ligger i beskyttede zoner, hvor det er forbudt at bruge sprøjtemidler. Det gør andre borer ikke nødvendigvis, men ofte henter begge parter deres vand fra samme grundvandsmagasin, og så stiger risikoen for forurening af vores fælles grundvand.

SIEMENS

Ingenuity for life

Effektiv vandmåling

Pålidelighed som en driftsparameter

Både vand- og spildevandsindustrien står overfor stigende udfordringer. Dette er både grundet udsigten til mindre vand samt en øget efterspørgsel på vand. Afsaltningsanlæg, spildevandsbehandling eller drikkevandsindvinding og det tilhørende netværk kræver troværdige og pålidelige målinger. Automations- og digitaliseringsløsninger forbedrer og stabiliserer anlæggets performance og samtidigt giver det besparelser på sigt.

Produkter fra Siemens procesinstrumentering – flow, tryk-, temperatur-, niveau-, vejning- og ventilstyringskomponenter kan alle på en enkel og nem måde integreres i et automatiseringssystem. Fordi vi tror på, at enhver succes starter med en troværdig og pålidelig måling.

Af Mette Kingod, kommunikationsmedarbejder
Grafik: Adobe Stock

Kodeks for godt bestyrelsesarbejde bygger på sund fornuft

Mange af de anbefalinger, der findes i "Kodeks for godt bestyrelsesarbejde", er ting, som man i forvejen – bevidst eller ubevidst – gør på vandværkerne. For anbefalingerne bygger i høj grad på sund fornuft, og det er vigtigt at have sig for øje, når man går i gang med at arbejde med kodeks.

Hvad er kodekset

Kodekset består af 24 anbefalinger til godt bestyrelsesarbejde, som I kan arbejde med. F.eks. anbefales det, at bestyrelsen tager aktivt stilling til og arbejder med rekruttering af kommende bestyrelsesmedlemmer.

Men hvorfor kodeks?

I 2016 udgav den forrige regering deres forsyningsstrategi, hvori det blev anbefalet, at forbrugerejede vandværker skulle have et kodeks for godt bestyrelsesarbejde. Således gik Danske Vandværker og Dansk Fjernvarme i gang med at udarbejde et kodeks, som blev lanceret i foråret 2018.

Under udviklingen af kodekset har medlemmer af både Danske Vandværker og Dansk Fjernvarme været inddraget via spørgeskemaundersøgelser og fokusgrupper for at trække på den viden, medlemmerne har om, hvad deres forbrugere forventer, samt hvad der kan gøres bedre, og hvad der er realistisk.

Af Mette Kingod, kommunikationsmedarbejder
Foto: CBS

Kodeks kan hjælpe med at passe på jer selv, mens I skaber værdi

Kirsten Hede har i efteråret undervist knap 90 vandværksfolk på tre af Danske Vandværkers kurser, hvor "Kodeks for godt bestyrelsesarbejde" er blevet foldet ud. Deltagerne har givet den erfarne programchef på CBS Executive, der blandt meget andet udvikler og afholder bestyrelsesuddannelser for ledere i forsyningsbranchen, rigtig gode evalueringer.

Selv siger Kirsten Hede: "Det kodeks I har udarbejdet, og som er målrettet den forbrugerejede del af vand- og varmforsyningen er relevant, velstruktureret og velunderbygget. Jeg vil sige, at det favner den bredde, der er i Danske Vandværkers medlemskreds – og det er vigtigt, at det er håndgribeligt".

Kirsten Hede peger på, at der helt generelt er to delelementer i arbejdet med et kodeks, som er vigtige at have sig for øje.

"Som bestyrelsesmedlemmer skal vi sikre en værdiskabelse, og vi skal samtidig passe på os selv, mens vi skaber værdi. Derfor er gennemsigtighed meget vigtig, for vi skal kunne dokumentere overfor forbrugerne, at vi forvalter den tillid og det ansvar, de har givet os, på den rigtige måde. Det er dét, folk interesserer sig for, og dét vi skal stå på mål for. Derfor er et kodeks et godt værktøj", siger Kirsten Hede.

Habilitet

Habilitet er en af kodeksets anbefalinger og et område, hvor man som enkeltperson kan komme i klemme. Men hvordan gør man et begreb som habilitet operationelt?

"Hvis den lokale VVS'er, der løser opgaver for vandværket, også er svoger til et bestyrelsesmedlem i vandværket, vil min anbefaling være, at det bestyrelsesmedlem, der har familierelationen, erklærer sig inhabil. VVS'eren kan sagtens være kompetent og udføre arbejdet til den rigtige pris, det har intet med det at gøre. Det betyder blot, at et bestemt bestyrelsesmedlem bør erklære sig inhabil, og derfor ikke kan deltage i kontraktforhandlinger eller andet med VVS'eren. Det er én måde, at passe på sig selv i bestyrelsesarbejdet", siger Kirsten Hede.

Generelt har Kirsten Hede oplevet et stort engagement fra kursisterne på kodeks kurserne, og der har været stor spørgelyst bl.a. om, hvordan man bliver konkret i forhold til kommunikation med forbrugerne og bestyrelsens kompetencer. På kurserne er man kommet rundt om kodeksets 24 anbefalinger, samt hvordan man kan implementere de værktøjer, som understøtter kodeksets anbefalinger.

Nybegynder eller erfaren

"Vi har også talt om spændvidden mellem nybegyndere og erfarne og små og store vandværker. Min pointe er, at det ikke giver mening at lave denne inddeling. Alle kan bidrage med noget værdifuldt uanset forudgående erfaringer. Det er i fællesskabet, at den samlede viden kommer i spil: Det, jeg ved, kan sagtens bringes i spil i fællesskabet", siger Kirsten Hede og understreger, at alle bestyrelsesmedlemmer kan blive parate til at arbejde efter kodeksets anbefalinger – når først de har kendskab til dem.

Det samme gør sig gældende, når vi taler om, hvor stort et vandværk er. Jeg vil egentlig sige, at det ingen betydning har, netop fordi kodekset er et fleksibelt værktøj", siger Kirsten Hede.

Følg eller forklar

"Kodeks for godt bestyrelsesarbejde er et fleksibelt værktøj, der sikrer, at bestyrelserne kommer rundt om forskellige spørgsmål og tager stilling til dem. Kodekset er ikke alt eller intet.

Hvert vandværk kan gøre kodekset til sit eget med udgangspunkt i "følg eller forklar"-skabelonen. Det er en god overskuelig tjekliste, hvor vandværkets bestyrelser kan angive, om de følger en

given anbefaling og i hvor høj grad, ligesom man kan forklare, at der er visse anbefalinger, man ikke arbejder med, fordi de ikke er relevante på det enkelte vandværk”, fortæller Kirsten Hede og fortsætter:

”Jeg plejer at bruge billedet på en to-do-liste op til nytår. I nogle familier er man vild med bordbomber, og det skal selvfølgelig med på indkøbslisten. Mange familier har kranskekage på indkøbslisten – og de fleste bør have sikkerhedsbriller

på listen, osv. Det vigtige er, at vurdere det individuelle behov og få overblik”.

Tendenser i tiden

”Vandforsyning er kritisk infrastruktur, og politikerne interesserer sig mere og mere for, hvordan vores fælles værdier bliver forvaltet. Derfor er det vigtigt, at der er værdiskabelse og gennemsigtighed i de beslutninger, som bestyrelserne træffer.

Det er også vigtigt at vi passer på os selv, når vi forvalter de vigtige samfundsværdier. Og her må jeg bare gentage, at kodeks er et godt værktøj til at dokumentere det arbejde, der foregår i bestyrelserne”, siger Kirsten Hede.

”Min oplevelse er, at livet bliver mere enkelt med et kodeks, og når man følger et årshjul og faste dagsordener, så bliver der mere plads til at fokusere på nogle interessante ting som bl.a. udvikling”, siger Kirsten Hede og slutter af med en tankevækkende betragtning:

”Det er et stort plus, når en branche på frivillig basis tager et kodeks for godt bestyrelsesarbejde til sig. For i kulissen lurer en sandsynlighed for, at politikerne – i takt med at de får mere og mere fokus på forsyningsbranchen – alternativt kunne se relevans i at trække et kodeks ned over hovedet på en hel branche. Og så bliver det af gode grunde ikke helt så tilpasset og relevant, som det nuværende kodeks er for de forbrugerejede danske vandværker”.

Kirsten Hede. ”Alle bestyrelsesmedlemmer kan arbejde efter kodeksens anbefalinger, når først de har kendskabet til det”.

Kirsten Hede er programchef for Offentlige Selskaber på CBS Executive, der udvikler og afholder uddannelser til bestyrelsesmedlemmer og ledere. Kirsten har stor indsigt i forsyningsbranchen, som hun bl.a. underviser i bestyrelsesarbejde.

Kirsten er derudover projektdirektør i Bestyrelsesforeningen – og er selv bestyrelsesmedlem i bl.a. Hanstholm Havn, Falkon Invest og Sparekassen Sjælland-Fyn.

Kirsten har uddannelsesmæssig baggrund i den finansielle sektor – med ledelsesuddannelser fra INSEAD og CBS-Executive.

Af Mette Kingod, kommunikationsmedarbejder
Grafik: Adobe Stock

Det tænker vi efter kodekskurset

Vi har talt med et par vandværksfolk, der har deltaget i kurset om "Kodeks for godt bestyrelsesarbejde". Hvordan vil de gå i gang med at arbejde med kodekset, og hvad er det vigtigste, de har fået med sig fra kurset?

Gert Salbæk, formand i Gundsømagle Vandværk

Det er vigtigste er, at jeg er blevet bekræftet i, at det vi gør, gør vi godt. I bestyrelsen har vi aftalt spilleregler for en god tone og et godt samarbejds-klima, uanset om vi kan være uenige af og til.

Det samme gør sig gældende over for forbrugerne. Her bestræber vi os på at være retfærdige. Vi anerkender også, at folk kan komme i en krisesituation, hvor de har lavvande i kassen. Vi lukker aldrig for vandet, til gengæld er vi til at tale med om en afdragsordning. Vand er jo livsvigtigt, og selv i situationer, hvor forbrugerne har opført sig tarveligt overfor vandværket – og fællesskabet – så agerer vi fra vandværket ordentligt.

Det er på den måde, vores forbrugere gerne skulle opleve, vi arbejder efter et kodeks, hvor en af anbefalingerne er, at man opfører sig ordentligt og arbejder aktivt med at opbygge et godt og tillidsfuldt samarbejde.

Løbende kommunikation og synlighed

Her i Gundsømagle ved folk, hvem vi er på vandværket. Det er os med de gule veste og jakker. Vi er dog fredelige i modsætning til dem i Frankrig.

Vi informerer grundejerforeningerne og forsøger at involvere dem i alt, hvad vi laver. Det kan være i forbindelse med reparationsarbejder, hvor det er vigtigt

for os at være ude med information. Vi er der for forbrugerne og har også en vagttelefon 24/7, og de forbrugere, der ringer, bliver betjent.

Ved den årlige byfest er vi altid til stede med en bod, og her kan vi få en snak med forbrugerne, og på den måde kan vi lære hinanden at kende.

Tiltrække nye til bestyrelsen

Vores suppleanter deltager aktivt i bestyrelsesarbejdet. Suppleanterne gennemgår en form for sidemandsoplæring og bliver forberedt på opgaverne, de skal overtage, når vi gamle

trækker os tilbage. Men vi leder altid efter nye emner til bestyrelsen, og det gør da ikke noget, hvis der kommer et par stykker mere og viser interesse for vandværket.

Honorar

Jeg tror, det kan lokke nye bestyrelsesmedlemmer til, når de bliver honoreret for arbejdet. Vi har en takst på 300 kr. pr. time, det er ikke meget, men honoraret er der. Vi er jo til stede, hvis der sker noget. Vi lægger også selv bil til og får et startgebyr på 25 kr., når vi kører ud.

Vores erfaring er, at vi er nødt til at holde øje med tingene. F.eks. er der netop

Gundsømagle Vandværk

Kommune: Roskilde

Udpumpet:
125.000 m³

Forbrugere: 1250

tilsluttet 18 huse til vores ledningsnet, og vi sikrer os, at ledningerne er tætte, og at der er det tryk på vandet, som skal være der.

Facebook

Vi har besluttet at gå på Facebook, og vi vil bruge kanalen til at informere forbrugerne om, hvordan det står til med vandværket. Vi servicerer et stort område med 1.250 husstande, heraf to skoler og tre børnehaver. Vi er spændt på, hvordan det bliver modtaget, og i øvrigt er alle vores forbrugere altid velkomne til at kontakte os med de spørgsmål, de måtte have.

2020: Der skal vi i gang

Vi har udført en ombygning af hele vandværket - alt er udskiftet, og vi kører med direkte trykstyring og nyt SRO-system, så vi venter til 2020 med at gå videre med kodeks arbejdet. Og noget af det første vi vil se på er de værktøjer, der er tilknyttet kodekset.

Aage Sørensen, formand i Ubby Vandværk deltog i kurset sammen med tre bestyrelsesmedlemmer

Det var et godt kursus, som har sat tanker i gang hos mig, og nu skal vi i bestyrelsen drøfte, hvordan vi kommer videre. Der er lige så mange meninger i bestyrelsen, som der er medlemmer, så vi skal finde et kompromis - det er jeg også sikker på, at vi kan.

Jeg vil tro, at det første vi går i gang med er at definere rolle og ansvar for bestyrelsesmedlem og driftsleder, da det er én og samme person, der har begge roller.

Nu er det snart generalforsamlingstid. Vil I gøre noget anderledes i år for at involvere forbrugerne?

Vi gør, hvad vi kan for at få forbrugerne til at komme - men der kommer ikke mange ud af de 1.000 forbrugere. Vi reklamerer for generalforsamlingen på vores hjemmeside

de og i ugeavisen, og så sender vi en sms et par dage før for at minde folk om generalforsamlingen. Heldigvis har vi en fin aldersspredning i bestyrelse - den spænder fra 30-70 år - så vi står ikke lige pludselig uden en funktionsdygtig bestyrelse.

Ubby Vandværk

Kommune: Kalundborg

Udpumpet:
140.000 m³

Forbrugere: 1.000

Af Mette Kingod, kommunikationsmedarbejder
Foto: Mariagerfjord Kommune

”Det er blevet lettere at være formand”

Jan Andersen, Øster Hurup Vandværk, fortæller om arbejdet med ”Kodeks for godt bestyrelsesarbejde”.

I Øster Hurup Vandværk bruger bestyrelsen ”Kodeks for godt bestyrelsesarbejde” som en rettesnor. Kodekset har bidraget til bedre struktur og overblik og ikke mindst debat om arbejdsopgaver og ansvar.

”Det er faktisk blevet meget lettere at være formand”, siger Jan Andersen, der er formand på syv år, og som var med til at udarbejde kodekset.

Større motivation

”Arbejdet med kodekset har bidraget til, at vi har fået en større motivation. For det første har vi kigget hinanden dybt i øjnene og har taget en ærlig dialog om, hvor længe vi hver især ønsker at sidde i bestyrelsen. Nu ved vi for eksempel, at vores kasserer vil stoppe om to år. Det giver os god tid til at finde en afløser til denne post. Vi har også talt om opgaverne i bestyrelsen, og hvad vi kan bidrage med, og hvad vi har mest lyst til at beskæftige os med. Det giver høj motivation, at arbejdsopgaverne næsten 100 procent kan løses efter lystprincipet”, siger Jan Andersen.

Bestyrelsen har også udarbejdet et årshjul, som følger punkterne i kodekset. Nu er temaer og møder programsat, så det er tydeligt, hvornår de forskellige opgaver skal løses.

Ingen hokuspokus

”Nogle kan måske føle, at det der med kodeks er svært. Det er det ikke, kan jeg sige. Der er ikke spor hokuspokus over det – egentlig bare sund fornuft, som er sat i system. Kodekset har givet os en håndfast struktur med forskellige temaer, som vi arbejder med på seks årlige bestyrelsesmøder. Så simpelt er det”, siger Jan Andersen.

De seks temaer er: Vedtægter, drift, bygninger og anlæggets tilstand, klargøring til generalforsamling og to møder, hvor henholdsvis budget og investeringsplaner er på dagsordenen. Økonomien fylder en del, så på det ene møde fremlægger driftslederne bud på investeringer, og på det næste møde har man hentet tilbud hjem og kan prioritere, hvad der skal på budgettet. Ligeså laves et forslag til takstblad.

Respekt for den demokratiske proces

”Det er vigtigt, at der er respekt om den demokratiske proces, som en generalforsamling er. Derfor skal alt heller ikke planlægges. I forhold til rekruttering til bestyrelsen synes vi ikke, at vi altid skal ud og prikke folk på skuldrene for at spørge, om de vil stille op til valg. Der skal være plads til at forbrugerne på generalforsamlingen kan rejse sig op og melde sit kandidatur”, siger Jan Andersen.

Honorar er fastlagt

Men ellers er kodekset fremragende til at komme rundt om de vigtigste ting og lægge planer. På Øster Hurup Vandværk er der nu en plan for honorering af bestyrelsesmedlemmerne. Honoraret indekseres hvert år med en procentstigning, og er gradueret alt efter, hvor meget hvert bestyrelsesmedlem laver.

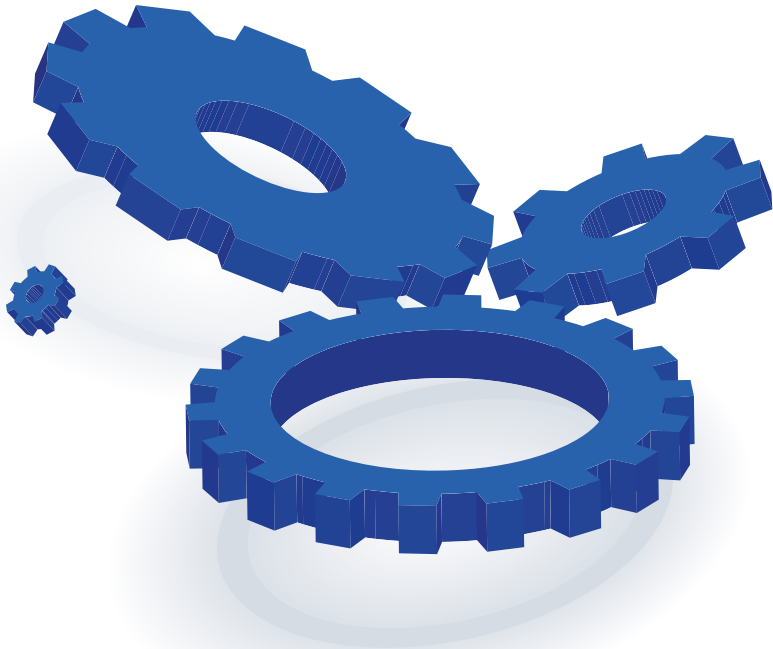
Ligeså er der også kommet en meget nøje ansvarsfordeling mellem de opgaver, som driftslederne og bestyrelsen tager sig af.

Med på ny og energivenlig teknologi

Øster Hurup Vandværk er med på den teknologiske vogn og har hentet en energibesparelse på 30-40 procent. Det er sket med den nyeste pumpe-teknologi og et SRO-system, der løbende overvåger, at vandtryk og vandstand i tanken er, som det skal være.

”Vi er ret optaget af, hvordan vi kan levere vand energieffektivt. Derfor er vi ret stolte af resultatet. Det beviser, at det er vigtigt, at vi driver vores vandværker som en moderne virksomhed, og at der afsættes penge til at investere i ny teknologi”, siger Jan Andersen og fortsætter:

”Måske det er en overvejelse værd med et kodeks version 2.0, hvor der er fokus på samarbejde på tværs af for-

Øster Hurup Vandværk

Kommune: Mariagerfjord

Udpumpet:
192.000 m³

Forbrugere: Ca. 2.540 for-
delt på 1.888 sommerhuse
og 647 helårshuse samt
otte storforbrugere.

syningstyper som vand og varme eller i det mindste mellem vand og vand. Mit synspunkt er, at der er en del helt små vandværker, som ikke kan investere tilstrækkeligt på grund af deres magre volumen. Der er simpelthen ikke penge nok. Så et kodeks med dette fokus kan måske bringe os videre – og tættere – i den forbrugerejede del af sektoren, så forbrugerne kan se frem til at få godt vand til rimelige priser uden at miste den demokratiske indflydelse på den lokale vandforsyning”.

Jan Andersen, formand i Øster Hurup Vandværk, mener, at det er blevet lettere at være formand, efter vandværksbestyrelsen er begyndt at arbejde med ”Kodeks for godt bestyrelsesarbejde”.

Jan Andersen var en af deltagerne i arbejdsgruppen, som blev nedsat i forbindelse med udviklingen af kodekset. Gruppen bidrog med input og sparring i kraft af deres viden og indsigt i hverdagen på et vandværk eller fjernvarmeværk.

Af Mette Kingod, kommunikationsmedarbejder
Grafik: Adobe Stock

Bestyrelsens opgave

Bestyrelsens opgave er at kontrollere og holde øje med, at vandværket drives forsvarligt – både økonomisk og teknisk. Og bestyrelsen skal føre generalforsamlingens beslutninger ud i livet.

Bestyrelsesansvar

Bestyrelsesansvar betyder, at alle bestyrelsesmedlemmer hver især kan blive stillet til ansvar. Passivitet er også ansvarspådragende.

Hvis der f.eks. er uenighed i bestyrelsen, fordi regler brydes, er det vigtigt, at den person, der er uenig med de andre bestyrelsesmedlemmer, sørger for, at få det skrevet til referat.

Hvis det ikke fører forandringer med sig, må personen træde ud af bestyrelsen.

Når der er knas i bestyrelsen

Kodeks og samspillet i bestyrelsen: En af anbefalingerne i kodekset er, at bestyrelsen bestræber sig på at skabe et godt og tillidsfuldt samarbejde. Men uoverensstemmelser kan nok ikke helt undgås.

Bestyrelsesarbejde er sjovt og udviklende. Men de fleste bestyrelser oplever på et eller andet tidspunkt, at der opstår nogle interne uoverensstemmelser, der for eksempel handler om procedurer, organisering eller andre formelle spørgsmål.

Derfor bør bestyrelsen i "fredstid" aftale klare spilleregler og tydelig placering af ansvar af forskellige opgaver. Hvis man gør det, kan det være med til at afklare uenigheder og forebygge, at der opstår konflikter.

En gennemarbejdet forretningsorden, som beskriver, hvordan I ønsker at arbejde i bestyrelsen, er et godt sted at starte.

Uenigheder kan give udvikling

Uenigheder er ikke af det onde, fordi de kan bibringe en dynamik, som ellers ikke ville opstå – og dermed kan uenigheder bidrage til udvikling. Men for at få noget konstruktivt ud af uenigheder, er det vigtigt at undgå, at den bliver personlig. Konstruktiv kritik er vejen frem.

Konstruktiv kritik

Det gode ved konstruktiv kritik er, at det kan hjælpe modtageren til at se fremad, så vedkommende får noget at arbejde med. I modsætning til den dårlige form for kritik, der kan underminere en persons selvtillid og lukker af for dialog.

En forretningsorden

er klare spilleregler for, hvordan I ønsker at arbejde i bestyrelsen. Den sætter bl.a. rammerne for jeres aktiviteter og opgavefordeling og kan beskrive, hvordan I træffer beslutninger, og hvor mange der skal være til stede, for at I kan træffe beslutninger på et bestyrelsesmøde.

Brud på lovgivningen

Hvis lovgivningen bliver brudt, skal I kontakte den relevante myndighed f.eks. kommune.

Er der tale om strafbare forhold, f.eks. hvis kassereren har taget af kassen, skal I kontakte politiet. Vandværkets vedtægter står IKKE over lovgivningen.

Eksempel

Et flertal vil ikke bruge penge på kontraventiler, der sikrer mod tilbagestrømning og risiko for forurening af hele ledningsnettet. I yderste konsekvens kan manglende kontraventiler medføre sygdom eller tab for erhvervsdrivende, og bestyrelsen kan stilles til ansvar, fordi reglerne ikke er fulgt.

Når der kommer nye i bestyrelsen

Kodekset anbefaler også et aktivt arbejde med rekruttering til bestyrelsen. Og når først arbejdet er lykkedes, er det en god idé at sørge for, at de nye medlemmer hurtigt får kendskab til de regler og rammer, der gælder for bestyrelsesarbejdet.

De nye bestyrelsesmedlemmer bør sørge for at få et godt kendskab til vandværket, så de på bedste vis kan udføre jobbet med at varetage den overordnede og strategiske ledelse af vandværket.

Sørg for at de nye medlemmer får udleveret nogle af vandværkets vigtige dokumenter:

- Vedtægter
- Forretningsorden
- Årsrapporter og revisionsprotokoller
- Referater fra bestyrelsesmøder
- Evt. driftsledernes rapportering til bestyrelsen om driften
- Forsikringsforhold
- Og hvis bestyrelsen arbejder med kodekset: Bestyrelsens evalueringer af egen indsats.

Tag på kursus

Tag og på kursus i f.eks. grundlæggende bestyrelsesarbejde i forbrugerejede vandværker – Bestyrelsens ansvar og opgaver – det udbydes i maj og juni fire steder i Danmark.

**Se mere på danskevv.dk
> Arrangementer**

Forsyningssektoren:

Kodeks ligger på en sjette plads

For fjerde år i træk er beslutningstagere i forsyningsbranchen blevet spurgt om deres holdning til og vurdering af seks hovedområder, hvoraf "Kodeks for godt bestyrelsesarbejde / god selskabsledelse" er ét af dem. Størstedelen af beslutningstagerne svarer, at de arbejder med "Kodeks for godt bestyrelsesarbejde".

Blandt 16 strategiske indsatsområder, er beslutningstagerne blevet bedt om at prioritere tre indsatsområder, der er vigtigst for dem.

For forbrugerejede vandværker og varmeselskaber kommer kodeks ind som nummer seks (svarer 18 procent).

- 1: Høj forsyningsikkerhed 91 procent
- 2: Lavere takster 47 procent
- 3: Nedsætte omkostninger: 26 procent
- 4: Nedsætte miljøbelastning: 24 procent
- 5: Forbedre service til forbrugere: 20 procent
- 6: Efterleve kodeks: 18 procent

Ni forbrugerejede vandværker har deltaget i undersøgelsen fordelt på to bestyrelsesformænd, to mellemledere og fem ledere.

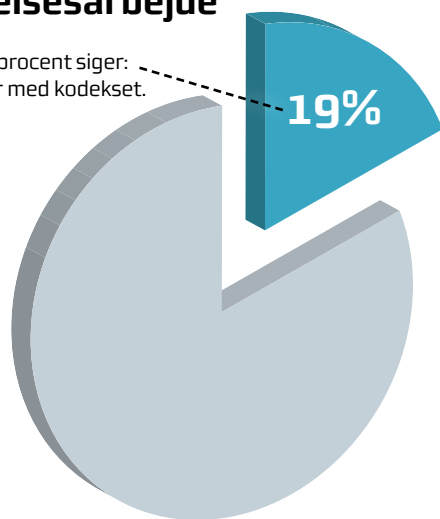
Du kan se hele undersøgelse her:
pluss.dk > Nyheder > Forsyningsurvey 2019

Arbejder I med kodeks?

Vi har spurgt vandværkernes bestyrelsesformænd, om de arbejder med "Kodeks for godt bestyrelsesarbejde", eller om de har planer om at gøre det i 2020. Cirka en tredjedel har besvaret spørgsmålene.

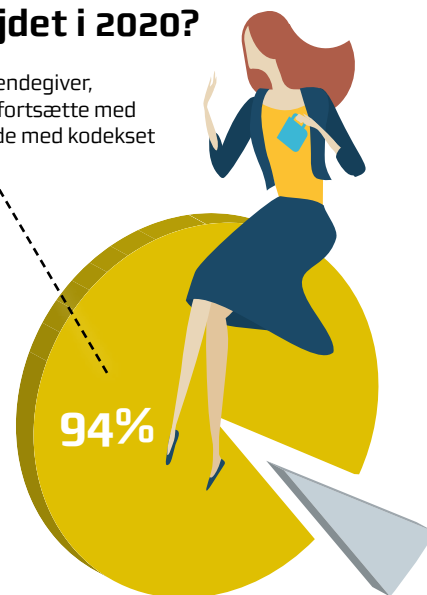
Ja, vi arbejder med "Kodeks for godt bestyrelsesarbejde"

Lige knap 19 procent siger: Ja, vi arbejder med kodekset.

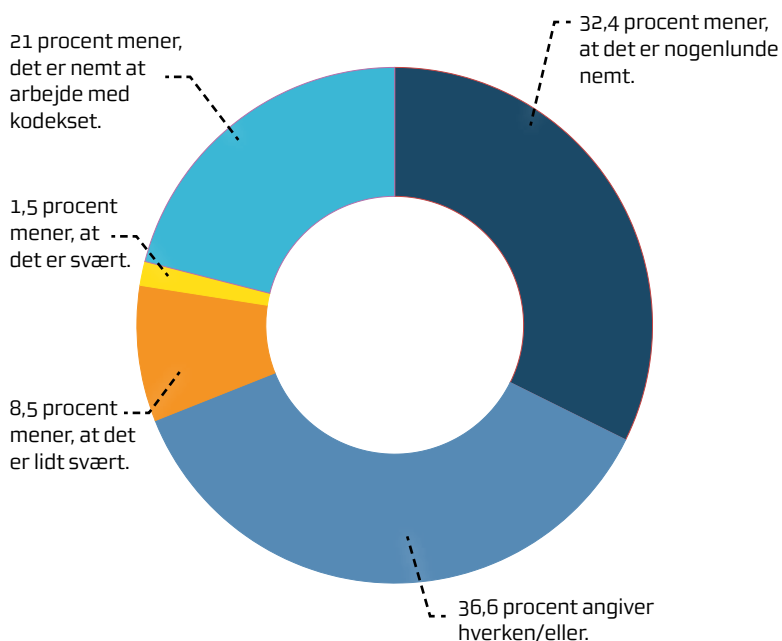
Vil i forsætte arbejdet i 2020?

94% tilkendegiver, at de vil fortsætte med at arbejde med kodekset i 2020.

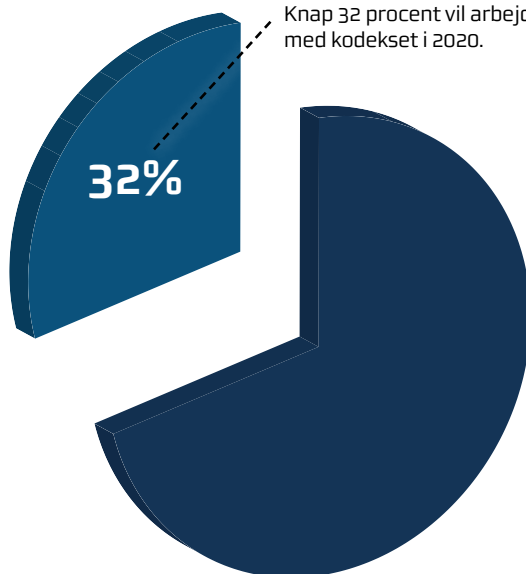
Er svært at arbejde med kodekset?

Når vi spørger, om det er svært eller nemt at arbejde med Kodekset, er tilbagemeldingen:

Har I planer om at arbejde med kodekset i 2020?

Knap 32 procent vil arbejde med kodekset i 2020.

Hvorfor ikke arbejde med kodekset?

196 personer har uddybet "hvorfor ikke". Her et par eksempler.

Vores nuværende bestyrelsesarbejde fungerer fint.

Måske, men vi har endnu ikke talt om, hvorvidt vi skal.

Ikke nødvendigt, da de fleste i bestyrelsen via andet bestyrelsesarbejde er bekendt med, hvordan man skal agere.

Vi har vanskeligt ved at se værdien af det.

Landbestyrelsen arbejder med kodeks

Landsbestyrelsen i Danske Vandværker redegør hvert år for, hvordan den i tilgangen til arbejdet følger anbefalingerne i kodekset.

Du kan læse landsbestyrelsen redegørelse på danskevv.dk > Om os > Organisation > Landsbestyrelsen

Kodeks

6 kapitler

- Kodeks
- Introduktion
- Aktivt ejerskab
- Bestyrelsens ansvar og opgaver
- Bestyrelsens sammensætning og samspil
- Bestyrelsens kompetencer
- Honorering
- Samspil mellem bestyrelse og daglig ledelse

24 anbefalinger

12 værktøjer

- Følg eller forklar
- Kommunikations- og aktivitetsplan
- Strategi- og udviklingsplan
- Risikovurdering
- Rekruttering
- Bestyrelsens afhængigheder
- Kompetenceprofil for bestyrelsen
- Evaluering af kompetencer
- Vederlagspolitik for bestyrelsen
- Rolle- og ansvarsbeskrivelse vandværker med ansatte
- Rolle- og ansvarsbeskrivelse vandværker uden ansatte
- Evaluering af den daglige ledelse

Du kan hente værktøjer og "Kodeks for godt bestyrelsesarbejde" på danskevv.dk > Viden om > Kodeks

Du kan købe "Kodeks for godt bestyrelsesarbejde" som hæfte i vores butik:

danskevv.dk > Butik

Kodeks koster 20 kr. pr. hæfte

Af Mette Kingod, kommunikationsmedarbejder
Foto: Claus Andersen

Vandpolitiske sejre kræver et langt sejt træk

Kom med bag kulissen og læs om, hvordan det foregår, når vi arbejder med de politiske sager, der har betydning for dit vandværk.

For vandfolk har november været en god måned både i 2018 og i 2019. Især hvis man er omfattet af vandsektorlovens økonomiske regulering - og ønsker at slippe for dette. I november 2018 sprang champagnepropperne første gang, da en bred politisk aftale gav grønt lys til, at forbrugerejede vandværker, der udleder op til 800.000 m³ vand om året, kan træde ud af vandsektorlovens regulering og blive fritaget for skattepligten. Glæden var stor, fordi Danske Vandværker siden 2009 har kæmpet for at få de forbrugerejede vandværker ud af vandsektorloven, som medfører store administrative byrder på grund af skatteregnskaber og indberetning til økonomisk benchmarking.

I november og december 2019 jubler vi igen, for nu er det sikkert og vidst, at vandsektorlovs-vandværkerne får en overgangsperiode frem til 2024, hvor de kan søge om at komme ud af den økonomiske regulering - og tilmed uden ophørsbeskatning.

Malurt i bægeret undervejs

Men i den mellemliggende periode har der været skår i glæden, og glæden er ene og alene genoprettet på grund af den politiske indsats, som politisk chef Ida Ruge-Andersen Friis og økonomichef Michael Hovmand i sekretariatet har ydet.

Lovforslaget blev sendt i høring i foråret med deadline for at indsende høringssvar i september. Og i den periode går det op for Michael Hovmand, at der er ugler i mosen, og derfor råber Danske Vandværker vagt i gevær.

"I bemærkningerne til lovforslaget kunne vi sort på hvidt læse, at intentionen i den politiske aftale var trådt under fode, fordi aftalen ville betyde, at vandværkerne ville få en skatteregning i millionklassen samtidig med en udmeldelse af vandsektorloven. Og det var aldrig hensigten med den politiske aftale - tværtimod", siger Ida Ruge-Andersen Friis.

Koordineret indsats

Og så gik hele apparatet i gang i Danske Vandværkers sekretariat med at koordinere en række aktiviteter, som skulle bane vejen for at få ophørsbeskatningen taget af bordet, herunder også information til medlemmerne.

"De medlemmer, som lovforslaget er relevant for, blev spurgt til råds for at høre, hvad det i kroner og øre ville betyde for dem. Det handlede om at få dem til at sende økonomiske nøgletal for, hvor store deres anlægsaktiver er, og hvad et fiktivt salg af aktiverne kunne indbringe", siger Michael Hovmand og pointerer, at det er vigtigt at have nogle håndfaste fakta, som kan præsenteres for politikerne.

"Det er vigtigt, at vi kan argumentere med fakta og kan synliggøre, de konsekvenser, som lovforslaget ville få, hvis det blev vedtaget i den oprindelige

form. Vi brugte en del tid på at lægge tal sammen og gange og dividere”, fortsætter Michael Hovmand.

Beregningen af de økonomiske konsekvenser blev præsenteret i et debatindlæg i det politiske online medie Altinget i slutningen af september – godt timet med fristen for aflevering af høringsvaret.

”Som bekendt var der valg til Folketinget i juni og flere partier var længe om at udpege ordførerskaber, så det var en lidt frustrerende periode, for hvor skulle jeg gå hen med og aflevere vores budskab. Men jeg knoklede på med at sende breve til de relevante ministre og ordførere for især skat og forsyning, og jeg kontaktede også Skatteministeriet. I brevene forklarede vi vores sag og bad om et møde, hvor vi kunne uddybe problematikken.

Efterhånden som alle partier fik sat navn på deres ordførere med relevans for denne sag, kontaktede jeg selvfølgelig dem”, siger Ida Ruge-Andersen Friis.

If I tell you, I have to kill you

Medlemmerne er blevet informeret om, hvad den politiske aftale indebar, og hvordan de skulle forholde sig. Og den information fra sekretariatet har sådan set været enkel: Forhold jer roligt, indtil der kommer mere information fra myndighederne”, siger Michael Hovmand.

Noget andet har været information om den politiske indsats, da det var tydeligt, at ophørsbeskatningen var indarbejdet i lovforslaget.

”Jeg har haft et hav af telefonsamtaler og møder med politiske ordførere og embedsmænd i centraladministrationen sammen med Susan Münster”, siger Ida Ruge-Andersen Friis.

”Vi er kommet igennem med vores budskaber. Formålet har selvfølgelig været at argumentere for, at ophørsbeskatningen ved en fejl var blevet skrevet ind i lovforslaget, hvilket ikke var intensjonen i den politiske aftale, der blev indgået i 2018”, siger Susan Münster.

”Man kan jo aldrig fortælle, hvad man fortroligt taler med politikerne og folk i ministerierne om, for så ryger tilliden. For vores medlemmer kan det måske se ud, som vi ikke foretager os ret meget, hvilket absolut ikke er tilfældet”, siger Ida Ruge-Andersen Friis, der godt kan se dilemmaet og fremhæver, at der jo altid kommer en ny sag, hvor vi også gerne vil fremstå som en troværdig samarbejdspartner i politikernes øjne”, siger Ida Ruge-Andersen Friis.

Allerede i september modtog Danske Vandværker en opringning fra Skatteministeriet – som senere blev fulgt op med en mail fra en af de politiske ordførere. Her blev det sort på hvidt bekræftet, at der indføres en overgangsregel, hvor forbrugerejede vandværker kan slippe for ophørsbeskatningen.

Ida Ruge-Andersen Friis på vej til møde på Christiansborg.

”Her sprang champagnepropperne igen. Udfordringen var bare, at vi ikke kunne fortælle det til medlemmerne, for det var jo ikke officielt fra ministeriets side endnu. Dels var der hensynet til den politiske proces på Christiansborg, dels var der den lille tvivl, der altid gnaver: Hvad nu, hvis forslaget bliver stemt ned i Folketingssalen”, siger Ida Ruge-Andersen Friis og fortsætter:

”Jeg havde godt nok fået bekræftet fra flere sider, at der var et politisk flertal i Folketinget for at indarbejde overgangsreglen i det lovudkast, der blev fremsat til behandling i november. Derfor var det også svært at lade være med at sige noget mere konkret til medlemmerne, når jeg for eksempel var ude og holde oplæg om de politiske sager, vi arbejder med. Jeg glædede mig bare, til lovforslaget blev stemt endeligt igennem ved tredje behandling, så vi kunne melde det officielt ud”.

Og Michael Hovmand tilføjer: ”Men meldingen fra ministeriet betød, at vi i sekretariatet kunne begynde at planlægge kurser og oplæg om udtræden af vandsektorloven uden ophørsbeskatning”.

Af Michael Hovmand, økonomichef og rådgiver

Distributionselskaber fritages for skat med tilbagevirkende kraft

Distributionselskaber, der forsyner forbrugerne med vand fra andre vandværker, kan ånde lettet op. De bliver nemlig fritaget fra at betale skat på lige fod med vandværker, der har egen indvinding af vand. Og skattefritagelsen bliver ovenikøbet med tilbagevirkende kraft fra 1. januar 2010.

De distributionselskaber, der får glæde af skattefriheden, er selskaber, der udpumper mindre end 200.000 m³ vand om året, samt de selskaber, der udpumper mindre end 800.000 m³ og som vælger at træde ud af vandsektorlovens økonomiske regulering.

Danske Vandværker har arbejdet hårdt for at få et ændringsforslag fremsat i Folketinget, der adresserede problemet med, at distributionselskaber skulle registreres som skattepligtige. Det fremgik i L50, som er lovforslaget om, at mindre vandværker kan træde ud af

vandsektorlovens økonomiske regulering og samtidig blive fritaget for at betale skat.

Ændringsforslaget blev til på baggrund af, at Danske Vandværker granskede lovforslaget, der beskrev mindre distributionselskaber som skattepligtige. Da lovforslaget var gransket, henvendte vi os til de politiske ordførere på området, som stillede spørgsmål til ministeren og viste velvillighed til at ændre på reglerne. Vi er glade for, at det lykkedes.

”Nu har vi endelig en afklaring på problemet med mindre distributionselskabers skattepligt, og jeg glæder mig over resultatet”, siger direktør i Danske Vandværker Susan Münster.

◀ Daværende skatteminister Karsten Lauritzen og energi-, forsynings- og klimaminister Lars Chr. Lilleholt giver Susan Münster, direktør i Danske Vandværker, håndslag på, at forbrugerede vandværker, der udleder op til 800.000 m³ vand om året, kan træde ud af vandsektorlovens økonomiske ramme. Ministrenes mission var, at det skal være nemmere og billigere at drive vandværk, bureaukratisk bøvvl skal fjernes, og forbrugerne skal have lave vandpriser, og derfor skal vandværkerne ikke betale skat. Glæden over aftalen blev foreviget på forsiden af Vandposten i november 2018.

Af Michael Hovmand, økonomichef og rådgiver

Ophørsbeskatning sendt på skrotpladsen

Forbrugerejede vandværker, der ønsker at træde ud af vandsektorlovens økonomiske regulering, slipper for ophørsbeskatningen.

Overgangsregel frem til 2024

I en overgangsperiode fra 1. januar 2020 og frem til og med 1. januar 2024 kan forbrugerejede vandværker, der udleder op til og med 800.000 m³ vand om året, ansøge Forsyningssekretariatet om at træde ud af vandsektorlovens økonomiske regulering og skattepligten, uden at det udløser en ophørsbeskatning.

Forlænget ansøgningsfrist i 2020

Det første år er fristerne som følger: De vandværker, der ønsker at træde ud pr. 1. januar 2021, har fået forlængede ansøgningsfrister.

- Seneste 1. april 2020 skal Forsyningssekretariatet informeres om ønsket om at træde ud af den økonomiske ramme.
- Senest 15. maj 2020 skal der sendes dokumentation for, at vand-

værket er berettiget til at søge om at træde ud af den økonomiske ramme.

Lovgiverne har valgt at forlænge fristerne for at imødekomme de forbrugerejede vandværker, der typisk afholder generalforsamlinger i foråret. Dermed får vandværkerne en rimelig tid til at arbejde med vedtægtsændringer og gennemføre generalforsamlinger. For forbrugerne skal på en generalforsamling stemme ja eller nej til udtræden af den økonomiske ramme.

De øvrige år frem til 2024 er ansøgningsfristen 1. marts.

Nærmere regler om udtræden

Ved redaktionens afslutning var der uklarheder om de specifikke krav til den dokumentation, som vandværket skal sende til Forsyningssekretariatet.

Vi afventer mere information fra Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet og informerer, når vi ved mere.

Bekendtgørelsen om økonomiske rammer for vandselskaber er offentliggjort og trådte i kraft 1. januar 2020.

På danskev.dk kan du læse om kravene til den dokumentation, som Forsyningssekretariatet ønsker for at kunne vurdere jeres ansøgning om at træde ud af den økonomiske regulering.

danskev.dk > Viden om > Vandsektorlov > Økonomiske rammer for vandselskaber

Processen for at søge om at træde ud i 2021

Beslutning træffes på vandværkets ordinære generalforsamling. Afstemningen skal ske med udgangspunkt i de regler for ændringer, der fremgår af vandværkets vedtægter.

Forbrugerne skal oplyses om de økonomiske konsekvenser, der er i forbindelse med at træde ud af vandsektorlovens økonomiske rammer.

1. april 2020 er ansøgningsfristen for at søge Forsyningssekretariatet om at træde ud pr. 1. januar 2021.

Frist for at dokumentere beslutningen om udtrædelse 15. maj 2020.

Forsyningssekretariatet beslutter, om vandværket kan træde ud på baggrund af af den økonomiske ramme af vandværkets indsendte dokumentation.

Hjælp os med at forbedre Vandposten

Vi gennemfører en læserundersøgelse af Vandposten, og vi håber, du vil være med.

Læserundersøgelsen tager udgangspunkt i dette nummer af Vandposten, og du vil meget snart modtage en mail med et link til spørgeskemaundersøgelsen.

Vi er interesseret i at høre din mening om Vandposten: Hvad gør vi godt, og hvad kan gøre bedre.

Vi vil gerne blive klogere på, hvilke typer af artikler og emner, du er interesseret i at læse. Undervejs i undersøgelsen bliver du præsenteret for konkrete artikler, som du bliver bedt om at forholde dig til.

Det tager ca. 10 minutter at gennemføre spørgeskemaet.

Besvarer du alle spørgsmål deltager du i lodtrækningen om smørrebrød og øl til dit vandværk.

Af Tue Kofod, rådgiver
Foto: Adobe Stock

Har du set vores værktøj til at beregne BNBO-arealet og vejledende erstatninger?

Der har hersket en del usikkerhed om, hvor meget erstatninger til sprøjtefri BNBO'er kan løbe op i.

Med udgangspunkt i Københavns Universitets IFRO-notat, kan I beregne en vejledende erstatning. Vi har udviklet et beregningsværktøj, som kan give jer svar. Men skal kende arealet på BNBO'en for at beregne erstatningen til lodsejeren. Derfor skal I bruge både databasen MiljøGIS og vores beregningsværktøj.

Vejledning til at beregne areal og erstatning for BNBO

I vejledningen bliver I guidet videre i processen. Den har to kapitler:

1. Trin for trin-guide gennem databasen MiljøGIS, så I kan se og beregne BNBO-arealet.
2. Hjælp med at beregne en vejledende erstatning – ud fra de BNBO-arealer, I har fundet frem til i MiljøGIS.

I finder både værktøj og vejledning på vores hjemmeside danskevv.dk > Viden om > Grundvandsbeskyttelse > Se din BNBO

Her finder I også typiske spørgsmål og svar, som rådgiverteamet har fået – vi opdaterer løbende med spørgsmål og svar.

Du finder både værktøj og vejledning på vores hjemmeside danskevv.dk > Viden om > Grundvandsbeskyttelse > Se din BNBO

Af Stine Bærentzen, kommunikationsmedarbejder
Foto: Lene Esthave

Værn om aktiviteterne i vandrådet

Det er vigtigt, at man med jævne mellemrum mødes med andre vandværker for at dele viden, netværke og give faglig sparring. Værn derfor om de netværksaktiviteter, der finder sted i vandrådet. Også selvom vandværkerne i din kommune stifter et nyt grundvandssamarbejde, lyder anbefalingen fra direktør i Danske Vandværker Susan Münster.

I langt de fleste kommuner findes der vandråd, hvor vandværkerne udveksler faglig viden og lærer hinanden at kende på tværs af vandværkerne. Det er også i vandrådet, at vandværkerne taler om politik, og derfor er vandrådet også vandværkernes fælles talerør over for kommunen. Men inden for de seneste år, er en ny type samarbejde mellem vandværkerne i flere kommuner begyndt at se dagens lys.

Det drejer sig om grundvandssamarbejder, hvor vandværker planlægger og finansierer de indsatser, der skal beskytte grundvandet. Typisk oprettes grundvandssamarbejdet som en forening, hvor vandværkerne i fællesskab finansierer grundvandsbeskyttelsen ved hjælp af penge, som er opkrævet gennem vandregningen.

Værn om aktiviteterne i vandrådet

Begge typer af samarbejder er vigtige, og derfor er det vigtigt, at vandværkerne værner om vandrådets arbejde og

fører netværksaktiviteterne i vandrådet videre – også i den proces, hvor det nye grundvandssamarbejde bliver stablet på benene.

”Det er vigtigt, at vandværkerne bliver ved med at have et sted, hvor de kan mødes for at dele viden, netværke og sparre med hinanden om vandværksrelaterede ting som videregående vandbehandling, forureningssager og vedtægter. Husk derfor at værne om aktiviteterne i vandrådet, så vi ikke pludselig står i en situation, hvor dit vandværk står alene med et problem og derfor går glip af viden og hjælp fra kollegerne på andre vandværker”, anbefaler Susan Münster.

Derfor går vandværker sammen i grundvandssamarbejder

Når et vandværk vil beskytte grundvandet mod pesticider, giver det god mening at samarbejde med andre vandværker i området. Dels fordi vandet i undergrunden løber på tværs af vandværkernes indvindingsoplåde, og dels fordi det kan være svært at være alene om at finansiere en dyr, grundvandsbeskyttende indsats som en skovrejsning.

Vandværker har med udgangspunkt i vandforsyningsloven mulighed for at beskytte grundvandet i fællesskab. Med den seneste vandforsyningslov pålægges kommunerne at kortlægge behovet for indsatser i de boringsnære beskyttelsesområder, BNBO, så behovet for, at vandværkerne samarbejder, er kun blevet mere aktuelt.

Det åbner for, at flere og flere vandværker går sammen i foreninger for at beskytte grundvandet. Som regel er det kommunalpolitikere, der pålægger vandværkerne at oprette grundvandssamarbejdet.

Ny guide på vej

På Danske Vandværkers hjemmeside finder du snart en ny guide til, hvordan vandværkerne i kommunen kan gå sammen i et grundvandssamarbejde for at beskytte grundvandet.

Det er DANVA og Danske Vandværker, der udarbejder guiden.

Peter Petersen fra Sønderborg

Grundvands-samarbejde i kommunerne

To kommuner med grundvandssamarbejder fører aktiviteterne i vandrådet videre på forskellige måder. I Sønderborg er der både plads til det nye grundvandssamarbejde og det eksisterende vandråd, mens de i Skanderborg har fusioneret vandrådet og grundvandssamarbejdet ved at give vandrådet et nyt navn og nye vedtægter.

Sønderborg kommune

I Sønderborg har de både et grundvandssamarbejde, som har eksisteret siden 2015, og et vandråd.

Grundvandssamarbejdet blev til på baggrund af et politisk ønske om, at det var forbrugerne selv, der skulle finansiere beskyttelsen af grundvandet, og det blev besluttet, at vandrådet skulle komme med et oplæg til, hvordan samarbejdet om at beskytte grundvandet skulle strikkes sammen.

Vandrådet besluttede sig først og fremmest for, at det ikke var vandrådet selv, der skulle stå for opgaven med at beskytte grundvandet, blandt andet fordi det krævede en ændring af vandrådets vedtægter.

I dag er alle vandværker med i et velfungerende grundvandssamarbejde, hvor store som små vandværker betaler til en fælles pulje, som blandt andet går til skovrejsning og kompensation til landmænd.

Vandværkerne betaler et fast beløb pr. faktureret kubikmeter vand til puljen. Forbrugerne mærker ikke en stigning i vandprisen, og det kan lade

sig gøre, fordi vandværkerne betaler mindre i den statslige afgift til grundvandsbeskyttelse, da afgiften i disse år løbende sættes ned. I 2019 betalte vandværkerne 0,48 kr. pr. kubikmeter til puljen.

Formand: Vigtigt at værne om vandrådet

Alle sønderborgske vandværker mødes om foråret i vandrådet og om efteråret i vandsamarbejdet.

Peter Petersen fra Oksbøl Sogns vandforsyning er både formand for vandrådet og for vandsamarbejdet.

”Lige for tiden sker der lige lovlig lidt i Vandrådet, og det er synd, fordi vi har brug for det og bør værne om det. Som jeg ser det, er vandrådet det forum, hvor vi kan tale med hinanden om blandt andet politiske ting, mens vandsamarbejdet – som også er vigtigt – er det sted, hvor vi administrerer og finansierer grundvandsbeskyttelsen”, siger han.

Han vil derfor arbejde for, at vandrådet fremadrettet mødes to gange om året i stedet for blot en.

Landsdækkende specialister i brøndboring og totalløsninger

Vand Gruppen er specialister i brøndboring og totalløsninger til vandværker.
Vi sikrer rent vand året rundt igennem vores moderne udstyr og højt specialiserede medarbejdere.

- Vandværksboringer
- Sløjfning af gamle boringer
- Renovering af boringer
- Rørføringer i rustfri
- Eftersyn af pumper
- Rensning / Desinficering
- Råvandsstationer
- Hydropuls
- TV-inspektion
- SRO styretavler
- Renovering & nybygning af værker

Kontakt os

Hammel 86 96 42 61
Herning 97 12 02 22
Kolding 74 56 11 11

Frederikshavn . 98 42 33 51
Næstved 55 72 02 34

Skanderborg Kommune

Da vandrådet i Skanderborg fik til opgave at oprette et grundvandssamarbejde, besluttede de sig for at integrere det nye samarbejde i vandrådet. For at det kunne lade sig gøre, nedlagde de vandrådet og oprettede et grundvandssamarbejde med navnet Foreningen Skanderborg Vandsamarbejde.

Foreningens formand Kim Kusk Mortensen var også formand for vandrådet, og han fortæller, at den nye forening er organiseret mere demokratisk, end vandrådet var. De ni bestyrelsesmedlemmer for foreningen kommer fra alle de hovedforsyningsområder, som kommunen har opdelt vandforsyningerne i, og det er med til at sikre, at vandværkerne tager ejerskab over opgaverne i foreningen. Bestyrelsesmedlemmer og suppleanter udgør et repræsentantskab, der

kan træffe hurtige beslutninger på foreningens vegne.

Alle vandværker i Skanderborg er med i den nye forening, hvor de mødes 2-3 gange årligt. Her er de i dialog om,

hvordan grundvandsbeskyttelsen skal finansieres, og hvad de i fællesskab vil gøre for at beskytte grundvandet. Det er også her, at de drøfter typiske vandværksrelaterede emner som regulativer og vandanalyser.

Derfor går vandværker sammen i vandrådene

Vandrådene spiller en vigtig rolle, fordi det er her, at vandværkerne i kommunen mødes for at dele viden, netværke og give hinanden faglig sparring. Det er også gennem vandrådet, at vandværkerne i fællesskab kan gå i dialog med kommunen.

De emner, som vandværkerne tager op i vandrådet, er typisk indsatsplaner, vandforsyningsplaner, kildepladsbeskyttelse, vandindvinding, vandforsyning i det åbne land, regulativer, beredskabsplaner og grundvandsbeskyttelse i kommunen.

I Danske Vandværker anbefaler vi, at der er et vandråd i alle kommuner, fordi det er vigtigt med netværk, hvor vandværkerne mødes og hjælper hinanden.

Af Stine Bærentzen, kommunikationsmedarbejder
Foto: Frank Cilius

På udkig efter vand 50 meter nede i jorden

Brøndborerne fra A. Højfeldt er her i gang med at blande boremudder, som sammen med et lufttryk skal holde boringen åben, mens borehovedet drejer sig ned i jorden.

Boringen skal gerne være så dyb som mulig, fordi det grundvand, der ligger dybt nede i jorden ofte er bedre beskyttet mod pesticider. Især hvis vandet ligger under beskyttende lerlag, som pesticider har svært ved at trænge igennem.

Boringen på Helnæs skal dog heller ikke gå for langt ned i undergrunden, hvor vandet er salt.

På en lille mark på halvøen Helnæs summer det på denne efterårsdag af aktivitet og glæde over endelig at være i gang med at etablere en ny boring efter lang tids forberedelse med analyser, finansiering og tilladelse fra kommunen.

Sammen med kollegerne i bestyrelsen på Helnæs Vandværk er formand Thomas Rasmussen mødt op for at se med, når rådgivningsfirmaet Rambøll og brøndborerfirmaet A. Højfeldt begynder at bore 50-60 meter ned i undergrunden for at finde rent vand. Hvis alt går godt, får vandværket snart en ekstra boring, der skal erstatte den gamle med pesticidresten desphenyl-chloridazon.

”Hvis det hele lykkes, betyder det rigtig meget, for så kan vi sikre vandforsyningen i rigtig mange år fremover til en fornuftig pris. Det er meget værre, hvis vi ikke finder godt vand, for så skal vi lave en ringforbindelse over til Fyn, og det er et stort og dyrt projekt”, siger Thomas Rasmussen og fortsætter:

”Vi har mange penge på højkant, og det er risikofyldt at etablere boringen, blandt andet fordi vi endnu ikke ved, om vi finder rent vand. Men jeg har høje forventninger til, at alt går efter planen, fordi vi sammen med Rambøll har lavet et godt forarbejde”.

Det er projektleder og geolog Britt Boye Thrane fra Rambøll, der har hjulpet vandværket med at finde et godt sted at etablere den nye boring. Det har hun blandt andet gjort ved hjælp af informationer fra Miljøstyrelsens kortlægning af grundvandet, som viser kvaliteten, sårbarheden og størrelsen af grundvandsmagasinerne under ca. 40 procent af Danmarks areal.

”Vi har en masse kortlægning, som vi støtter os til, men om vi finder vand i dag, det er jo altid spændende. Selv om vi har gjort et godt forarbejde, er der en usikkerhed tilbage, når det er naturen, vi arbejder med. Derfor har jeg altid sommerfugle i maven, når vi starter sådan en boring op”, siger hun.

Fandt vandt i 39-52 meters dybde

Rambøll og A. Højfeldt fortsatte med at bore ned i undergrunden efter vores besøg, og alt gik efter planen. De fandt nemlig rent grundvand i 39-52 meters dybde, og boringen er i dag etableret.

Helnæs er en halvø på 13 km² på Sydvestfyn. Den er forbundet med Fyn via den 1,5 km lange, naturlige dæmning, Langøre.

Hvorfor skal boringen være netop her?

Rambøll sporede sig ind på, at den nye boring skulle ligge på denne mark ved at kigge på data i grundvandskortlægningen, og ved at køre en tur på Helnæs sammen med medlemmer af vandværkets bestyrelse for at kigge på et par områder med mulighed for at finde rent vand.

”Her er det jo guld værd, at medlemmerne af bestyrelsen har lokalkendskab. De kunne for eksempel fortælle, hvor der formentligt er sprøjtet med pesticider, og det har jo betydning for, hvor vi vælger at bore”, siger geolog og projektleder i Rambøll Britt Boye Thrane.

”Til sidst endte vi her, hvor vi står nu, og det er i princippet lidt sårbart at etablere en boring her, fordi den anden boring, som vandværket har, henter vand fra samme grundvandsmagasin 250 meter herfra. Så hvis magasinet bliver forurenet, rammer det begge borer, men vi er på en ø, og derfor må vi tage det, vi kan få”.

Helnæs Vandværk

Forbrugere: 317

Antal borer: 2 stk.

**Udpumpet mængde:
38.861 m³**

Vi har mere end 100 års erfaring med at hente rent drikkevand op fra undergrunden

- Brøndboring
- Tilstandsvurdering af boringer
- Service og regenerering af boringer
- Udføring af boringer
- Rustfrit arbejde og råvandsstationer
- Sløjfning af boringer og brønde

Brøndboringsfirmaet Brøker A/S

Spånnebæk 7 · 4300 Holbæk · Telefon: 5944 0406
thomas@broeker.dk · www.broeker.dk

DE DATA,
DU HAR BRUG FOR
(NÅR DU HAR BRUG
FOR DEM)

Læs mere på ramboll.dk/vandforsyning

RAMBOLL

RAMBOLL LEVERER IT-LØSNINGER, DER KOMBINERER FORBRUGSAFREGNING OG GIS-DATA. DERMED FÅR DU ADGANG TIL VALIDE DATA, NÅR OG HVOR DU HAR BRUG FOR DEM.

Hver gang der bliver boret en meter længere ned i jorden, bliver der taget en ny spand med jord. Jordprøven bliver lagt på en fiberdug sammen med jordprøverne fra de andre jordlag.

Projektleder Britt Boye Thrane fra Rambøll analyserer alle jordprøver blandt andet for at følge med i, hvor tykt lerlaget over grundvandet er.

Grundvandet ligger typisk i et sandlag, og derfor siger prøverne også noget om, hvornår boret er nået ned til grundvandet.

I 2017 fandt Helnæs Vandværk desphenyl-chloridazon over grænseværdien i denne boring, som nu skal sløjfes og erstattes af en ny med rent vand.

◀ Dette vand er hentet fra en etableret boring 250 meter herfra, og vandet sikrer, at boringen ikke kollapser. Vandet løber i ring mellem den nye boring og denne blå container.

Af Mette Kingod, kommunikationsmedarbejder
Foto: Niels Chr. Ravn

Vandværksmand til kamp for sit vand

Et trekantsdrama mellem Viborg Kommune, Karup Vandværk og en erhvervsdrivende nabo – et autoværksted – er efter flere år afsluttet.

Autoværkstedet har fået forbud mod at bruge sprøjtemidler på sin grund. Vinderne er helt klart grundvandet, som Karup Vandværk pumper op mindre end 100 meter fra autoværkstedets matrikel, og som er beliggende inden for vandværkets BNBO.

”Der er klart, at jeg er glad, for det har været et arbejdsomt tovtrækkeri. Det har involveret mange skrivelser til kommunen og bunkevis af billeder som dokumentation for, at der blev brugt sprøjtemidler klos op ad vandværkets grund”, siger Niels Christian Ravn, formand for Karup Vandværk.

Vi skal tilbage til 2013, hvor Niels Christian Ravn opdagede aktivitet på nabomatriklen, hvorefter han kontaktede Viborg Kommune, fordi han var bekymret for vandværkets borer. Kommunens besked var, at naboen havde tilladelse til biludstilling og til at udføre småreparationer, så vandværksformanden skulle ikke være bekymret. Men tingene udviklede sig og et års tid senere læste Niels Christian Ravn i ugeavisen, at ejeren af nabomatriklen nu udvidede aktiviteterne til egentlig værkstedsdrift.

”I virkeligheden overså kommunen, at der er tale om et boringsnært beskyttelsesområde med særlige drikkevandsinteresser, da tilladelsen til biludstilling og værkstedsaktiviteterne – fejlagtigt – blev sendt afsted. Aktiviteterne foregår

inden for 100 meter af vores borer. Det er ekstra kritisk i og med, at aktiviteterne foregår midt i grundvandets tilstrømningsretning, og at grundvandsmagasinet er delvis ubeskyttet af et meget begrænset lerlag. Det er forhold, der er kendt af myndighederne: For år tilbage gennemførte den statslige region en miljøundersøgelse af grunden med et antal kontrolboringer i skellet mellem vandværket og værkstedet. Undersøgelsen blev lavet for at afdække en mulig tidligere forureningsmistanke. Samtidig bruges kontrolboringerne til at overvåge og modvirke en eventuelt kommende forurening”, siger Niels Christian Ravn.

I takt med at værkstedets aktiviteter er vokset, er vandværksformandens bekymring for grundvandets ve og vel tilsvarende blevet skærpet.

”Jeg så, at der foregik aktiviteter, som er i strid med miljølovgivningen. For eksempel at naboen brugte sprøjtegifte tæt på vores boring. Derfor har jeg i talrige skrivelser til kommune råbt vagt i gevær og har påpeget en række u hensigtsmæssigheder efterhånden, som de blev synlige – både i skrift og i billeder. Og jeg må sige, at et fotografiapparat er en god ven i sådan en sag”, siger Niels Christian Ravn og fortsætter:

”Jeg har kunnet dokumentere over for kommunen at den offentlige vej har været brugt til langtidsparkering af uregistrerede salgsvogne og læsning af transportkøretøjer, der ud over at lække olie også medførte andet miljøsvineri. Dette med risiko for at grundvandet

Luftfoto af området ved Karup Vandværk. Gul stjerne er autoværkstedet og de to blå firkanter er vandværkets borer.

Før forholdene blev bragt i orden. Biludstillingen foregår på den offentlige vej. Vandværkets hegn anes bag bilerne

kunne blive forurenset. Jeg har også sendt stakkevis af foto, der viser, at parkering på den offentlige vej har været årsag til, at vandværkets hegn flere gange er blevet beskadiget af bilerne, der er kommet for tæt på. Hegnet har vandværket pligt til at vedligeholde. Det er belastende at skulle betale for at få skaderne, forårsaget af manglende respekt for andres værdier, rettet op”, siger Niels Christian Ravn.

Undervejs i forløbet har kommunen krævet, at bilerne blev fjernet fra den offentlige vej, og at aktiviteterne blev flyttet ind på autoværkstedets egen matrikel, samt at der blev afleveret autoskrot til destruktions. Det har ejerne af autoværkstedet rettet sig efter. I forbindelse med Viborg Kommunes indsatsplan er det forsøgt at få ejerne til at indgå en frivillig aftale om at stoppe med at bruge sprøjtemidler på sin grund. Men det er ikke lykkedes.

”I sommeren 2019 varslede Viborg Kommune endelig et forbud mod brug, håndtering og opbevaring af sprøjtemidler til ejerne af autoværkstedet. Jeg skal ikke kunne sige det, men jeg er tilbøjelig til at tro, at min trussel om at involvere dagspressen har haft en afgørende betydning for kommunens beslutning”, siger Niels Christian Ravn, der husker 20. juni 2019, hvor varslet blev udstedt, som en god dag.

Ejerne af autoværkstedet har ikke klaget over påbuddet, og Karup Vandværk ved heller ikke af, at ejerne har fremført krav om erstatning, selv om han kan påberåbe sig, at han får udgifter til en anden og måske dyrere metode til at fjerne ukrudt.

”Det er dog usandsynligt, at ejerne ville få noget ud af at kræve erstatning, da han ikke lider et forretningsmæssigt tab. Nu er forholdet til ejerne af autoværkstedet absolut ikke godt, men vi sameksisterer. Hvad kommunen angår, så synes jeg, at denne sag viser, at der tilsyneladende er forskellige dagsordener i udvalgene. Erhvervsudvalget er interesseret i at erhvervslivet vokser, mens Miljø og Vand er på vandværkets side. Det er svært og opslidende for et vandværk at navigere mellem de forskellige dagsordener”, siger Niels Christian Ravn.

2013

Slutning af 2013

Vandværk konstaterer aktiviteter på nabogrund og spørger ind til ejerens kommende aktiviteter – salg af biler og småreparationer.

2014

Oktober 2014

Kontakter Viborg Kommune med bekymring om, hvorvidt miljølovgivning bliver overholdt på nabogrund.

November 2014

Møde mellem vandværk og kommune.

2016

December 2016

Vandværk kontakter kommune, da der planlægges udvidelse af aktiviteter på nabogrund til egentligt autoværksted. Kommune kvitterer for henvendelse.

2017

Oktober 2017

Møde mellem vandværk og kommune om brug af pesticider og udlægning af BNBO, som starter i 2018.

Vandværk kontakter nabo med krav om erstatning for ødelagt hegn – bliver mødt med trussel om politianmeldelse for indtrængen på privat grund.

2018

Maj 2018

Vandværk kontakter kommune om langtidsparkering af biler på offentlig vej klos op ad vandværkets hegn. Vandværk forslår, at der opsættes Stopforbud-skilte.

Kommunen beder autoværksted om at fjerne de parkerede biler.

Kommune afviser at opsætte Stopforbud-skilte, da der ikke kan udskrives bøder til uregistrerede biler.

Vandværk kontakter kommune med opfordring til, at kommunen beder autoværksted om at holde aktiviteter på egen matrikel og på den rigtige side af eksisterende kontrolboringer.

2019

Marts 2019

Kommune holder opstartsmøde om BNBO og indsatsplaner. Kommune har planer om at omlægge offentlig vej ved vandværk. Vandværk bakker op om denne ændring vel vidende, at dette måske er en langsigtet løsning.

Vandværk peger på tiltag, der kan iværksættes for at beskytte grundvandet bl.a. forbud mod brug af pesticider og stopforbud på den offentlige vej mellem vandværket og autoværkstedet.

Juni 2019

Vandværk efterlyser kommunes reaktion på, at autoværksted har meddelt, at der vil blive brugt pesticider på matriklen. Kommune udsteder varsel om forbud mod brug af pesticider. Forbud sendes i høring.

August 2019

Forbuddet effektueres. Vandværket har ikke modtaget krav om erstatning.

Af Dorthe G. Rasmussen, pressemedarbejder
Foto: Frank Cilius

Masser af saft og kraft i Vejles vand

Når der står det årlige vandværksmøde i kalenderen i Vejle Kommune, trækker vandfolk i overtøjet og møder frem. Vandværksmødet arrangeres af Vejle Kommune og Vejle Vandråd i fællesskab, og 140 mennesker har afsat den sidste torsdag i november til at høre nyt om drikkevand. Dette år lægger Gormshallen i Jelling lokale til de mange mennesker, og lige fra begyndelsen er stemning god og grinene høje. Snakken går livligt hen over de lange borde, og det er tydeligt, at mange kender hinanden i forvejen.

Næsten præcis klokken 18.00 byder Jens Peder Pedersen, som er formand for Vejle Vandråd, velkommen. Det første punkt på den righoldige dagsorden er spisning, hvorefter der hurtigt tages hul på aftenens program, der afvikles med høj effektivitet efter planen.

Vejles robuste vandforsyning

Keld Andersen er leder i Vejle Kommunes afdeling for Landbrug & Vand, som er en del af Teknik & Miljø.

"Der er altid en god stemning på vandværksmøderne. Samarbejdet er opbygget gennem flere år og hviler på et fundament af respekt og tillid. Da vi satte projekt Fremtidens Vandforsyning på landkortet i kommunen, ville vi invitere alle parter ind, og vi ville lytte til alles synspunkter og udfordringer. Det handler om at få viden ind og så få sat en god retning i fællesskab. Det er så vigtigt, at vi har en robust vandforsyning, siger lederen fra Vejle Kommune entusiastisk.

62 vandværker i Vejle Kommune

"Vandværkerne er meget forskellige, nogle steder buldrer det derud af, mens det går lidt roligere andre steder. Da vi besluttede, efter aftale med vandråd og vandværker, at besøge alle vandværkerne, gik vi meget forsigtigt til opgaven. Vi skal selvfølgelig respektere det lokale demokrati, og vi må heller ikke være blinde for, at vi er den lokale vandmyndighed, derfor var vandrådet en helt uvurderlig sparringspartner, da vi skulle bede vandværkerne om at se 5, 10 ja helt op til 30 år ud i fremtiden for at sikre, at der er vand nok af god kvalitet, og at vandforsyningen spiller sammen med udviklingen i kommunen", fortæller Keld Andersen.

Workshops som inddrager

"Udover besøgene på vandværkerne var vores workshops og møder med alle vandværker væsentlige byggesten, for det var her, vi fik vendt tingene, og også her vi for alvor følte, at vi fik rygvind.

Selvfølgelig var der også vandværker, som var skeptiske, men noget af det, der virkelig gjorde indtryk på mig, var da et vandværk gik fra at være meget skeptisk over for det hele til at sige: Det er afgørende betydning, at vi vandværker arbejder med det her. Det husker jeg tydeligt, og det gjorde det også lettere for os at stille spørgsmål som: Har I styr på ledningerne? Hvordan ligger det med nødforsyningen? For vi blev opfattet mere som sparringspartnere end som myndighed, og det gjorde en stor forskel", afslutter Keld Andersen, leder af Landbrug & Vand i Vejle Kommune.

Politiker og embedsmand står sammen.

Fremtidens vandforsyning i Vejle Kommune

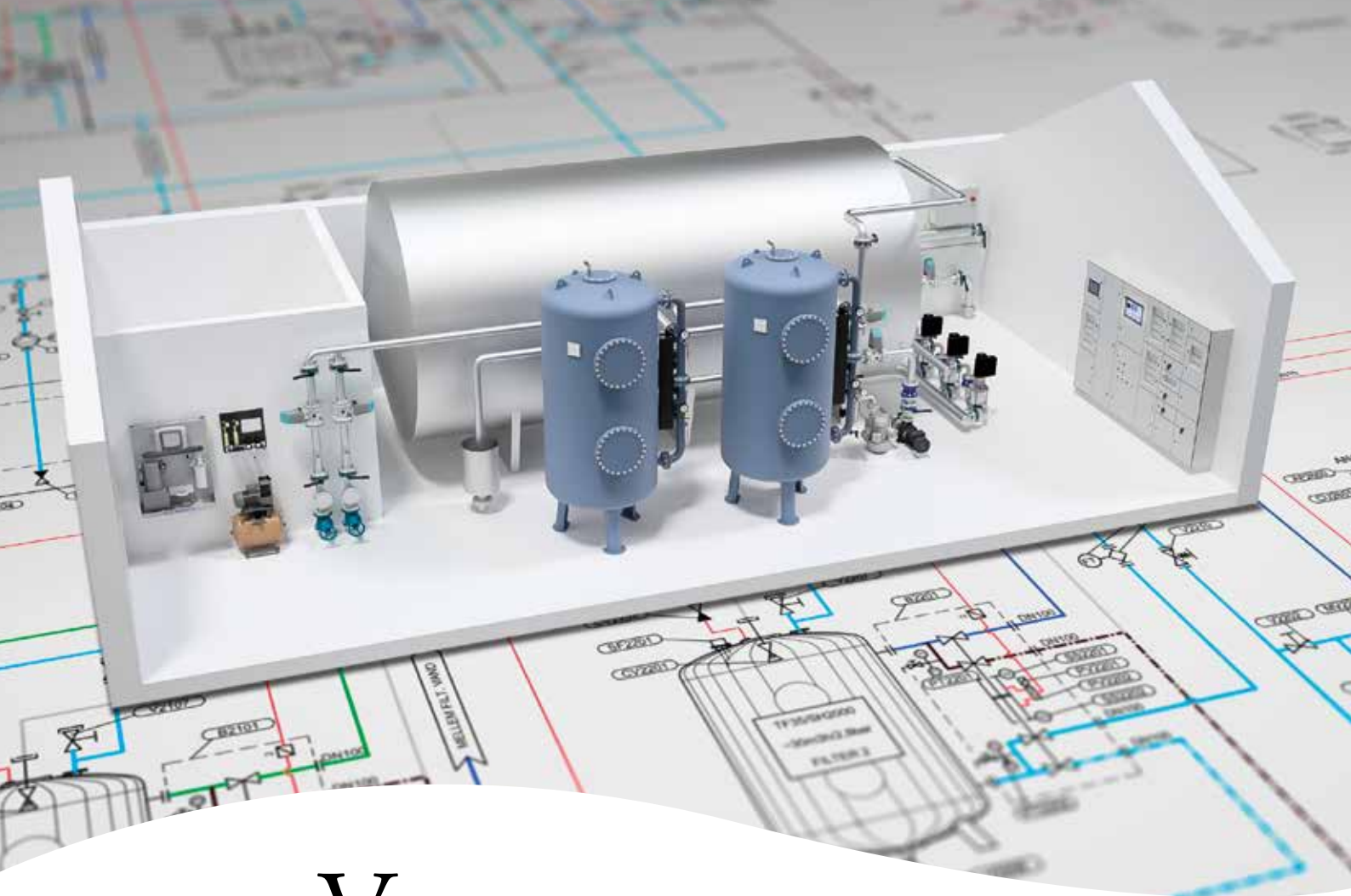
Vejle Kommune er en kommune i vækst. Derfor har man et stort fokus på, at vandforsyningen skal kunne dække behov hos både erhvervsliv og borgere. Formålet er at sikre, at der er vand i hannerne 30 år frem i tiden. Projekt Fremtidens Vandforsyning tog sine første spæde skridt for omkring fire år siden, og en af grundidéerne i projektet er at inddrage alle parter på drikkevandsområdet. Projektet har blandt andet holdt workshops med deltagere fra det politiske udvalg, Vandrådet, landbruget, regionen, skovdyrkerne, Danmarks Naturfredningsforening samt brøndejerforeningen. Når kommunen har besøgt de sidste vandværker i første halvår af 2020, bliver resultatet præsenteret for kommunens Natur- og Miljøudvalg. Noget af det, der især vil være fokus på, er BNBO, mulighederne for kommune-garanti og en robust forsyningsstruktur.

▲ Karl Erik Lund (O), formand for Natur- og Miljøudvalget: Det er så vigtigt, at vi passer godt på vores drikkevand. Det skal ikke være nogen hemmelighed, at jeg er betænkelig ved de helt store forsyningsområder, og jeg bakker op om den decentrale struktur. Vi har et hammer godt samarbejde med både kommune og vandværker.

Når kommunen banker på

Kommunen har i 2019 blandt andet besøgt 42 vandværker, og i 2020 er det planen at besøge de resterende 19. Når kommunen besøger vandværkerne er nogle af nøglespørgsmålene: Hvad tænker I om vandværkets fremtid, hvad er jeres tanker og planer? Har I tjek på, om der er kandidater nok til bestyrelsen? Hvordan ligger det med muligheden for nødforbindelser? Og hvordan ser I på vandværkets takster, billigt vand er som bekendt ikke nødvendigvis det samme som godt vand, for måske er der brug for investeringer på vandværk eller i ledningsnettet? Kommunens folk indsamler også synspunkter omkring etableringen af en vandfond.

Vores drikkevand

Med SILHORKO får du en drikkevandsløsning med driftsikkerhed og levetid ud over det sædvanlige.

Du får også mere end 80 års erfaring med filtrering af grundvand med i pakken, så vi sammen kan sikre kvaliteten af dit, mit og vores drikkevand.

SILHORKO-EUROWATER A/S

Jylland/Fyn: +45 87 93 83 00

Sjælland: +45 48 20 10 00

sales-dw.dk@silhorko.dk

www.silhorko.dk

SILHORKO
REN VANDBEHANDLING

Af Ida Ruge-Andersen Friis, politisk chef
Foto: Adobe Stock

Klimapartnerskab kommer med forslag til den grønne omstilling

Danske Vandværker er med i regeringens klimapartnerskab for affald, vand og cirkulær økonomi. Formålet er at komme med input til, hvordan vand og affald kan bidrage til at nedbringe CO₂-udledningen og sætte gang i den grønne omstilling.

Der var gode diskussioner rundt om bordene i klimapartnerskabet, hvor 60 repræsentanter fra vand- og affaldssektoren deltog i december. Forslagene, der kom frem, skal nu konkretiseres og samles i et katalog, som bliver afleveret til regeringen til februar.

Vi arbejder videre med de mange forslag, som vi fra Danske Vandværkers side har foreslået, så vi kan blive skarpe på, hvad branchen kan gøre.

”Det kan for eksempel være at fremme innovation og digitalisering, etablere flere energivenlige vandværker, hvor der også spares på vandforbruget, og

helt generelt at fremme bæredygtige indkøb. Det sidste kan for eksempel være at arbejde med standarder for CO₂-aftrykket”, siger Susan Münster.

Der er allerede vandværker – også mindre af slagsen – der drives med topmoderne og energivenlig teknologi. Nogle har f.eks. solcelleanlæg og er dermed delvist energineutrale. Det kræver naturligvis investeringer, og her er det vigtigt, at der gennem den rette regulering sikres gode rammer for, at hele branchen har incitament til at renovere og bygge nyt.

Den miljørigtige måde at komme kalkproblemerne til livs - mere end 25 års erfaring!

KALKKNUSEREN

Endelig forstår
videnskaben, hvad der sker
på molekylariveau når vand
påvirkes af lyd - og ja det virker!
Læs mere på hjemmesiden

VANDVÆRKER • INDUSTRI • HOSPITALER • PLEJEHJEM • HOTELLER • EJENDOMSKOMPLEKSER • PRIVATBOLIGER

Kalk i vandet giver store problemer, men heldigvis er der en nem løsning

Ved at behandle drikkevandet med Kalkknuseren, ændrer kalken struktur så den ikke længere aflejres i rør, vandhaner, el-kedler, toiletter, varmelegemer i vaskemaskiner mv.

KALKKNUSEREN løser kalkproblemerne:

- **INGEN** brug af kemikalier
- Ingen løbende vedligeholdelse
- Rengøringen bliver lettere
- Grogrundlaget for biofilm og legionella fjernes
- De sundhedsmæssige fordele ved kalk i drikkevandet bevares
- Gamle kalkaflejringer løsner sig overalt i ledningsnettet
- Levetiden forlænges for vaskemaskiner, opvaskemaskiner m.v.
- Sparer energi og mindsker derved CO²-udledningen

Læs mere og bestil på www.kalkknuser.dk

AMTechAquaMiljø ApS ■ Tlf. 44 94 33 08 ■ info@kalkknuser.dk

AMTechAquaMiljø
kalkknuser.dk

AC MEJERIMASKINER ApS

"Vi har gennem flere år leveret rustfrie tanke, som opfylder alle levedsmiddel krav, til tilfredse kunder."

RUSTFRIE RENTVANDSTANKE PÅ LAGER

- Nye / brugte
- Op til 300 m³
- Stående / liggende
- Hygiejne venlige
- Flot design
- Levering og installering

Så hvis I står over for en udskiftning af vandreservoir, er I meget velkommen til at få et uforpligtende tilbud.

Se mere på www.acmm.dk

Egevej 46, DK-9480 Løkken · info@acmm.dk · Telefon +45 9883 8040

Af Mette Kingod, kommunikationsmedarbejder
Foto: Hjerting Vandværk

Vandprøver igennem 2 år viser vejen til en løsning

De seneste to år har man på Hjerting Vandværk taget adskillige prøver for at få overblik over omfanget af pesticidforureningen i de tre borer. Der er fundet både desphenyl-chloridazon og DMS, men vandanalyserne har ikke et givet et entydigt billede, fordi indholdet af desphenyl-chloridazon fra vandanalyse til vandanalyse ikke har ligget på et konstant niveau.

Analyseresultaterne har svinget fra at være helt rene til, at man har kunnet spore desphenyl-chloridazon. Men nu har Hjerting Vandværk et tilstrækkeligt stort datagrundlag, som kan bruges til at drage konklusioner og pege på en mulig løsning.

”Vi har taget rigtig mange prøver og har nu et tilpas stort datagrundlag, der bekræfter vores mistanke: Og det er, at borerne er utætte”, siger Dennis Henneberg-Schrøder.

Hjertings Vandværk har tre borer, der henter vand fra det samme grundvandsmagasin. Og datasamlingen på de utallige vandanalyser viser, at den boring, der er placeret i midten er fuldstændig ren for pesticidrester, mens der i de to øvrige borer, er fundet henholdsvis desphenyl-chloridazon og DMS. DMS er fundet i den boring, der ligger tættest på en landsby.

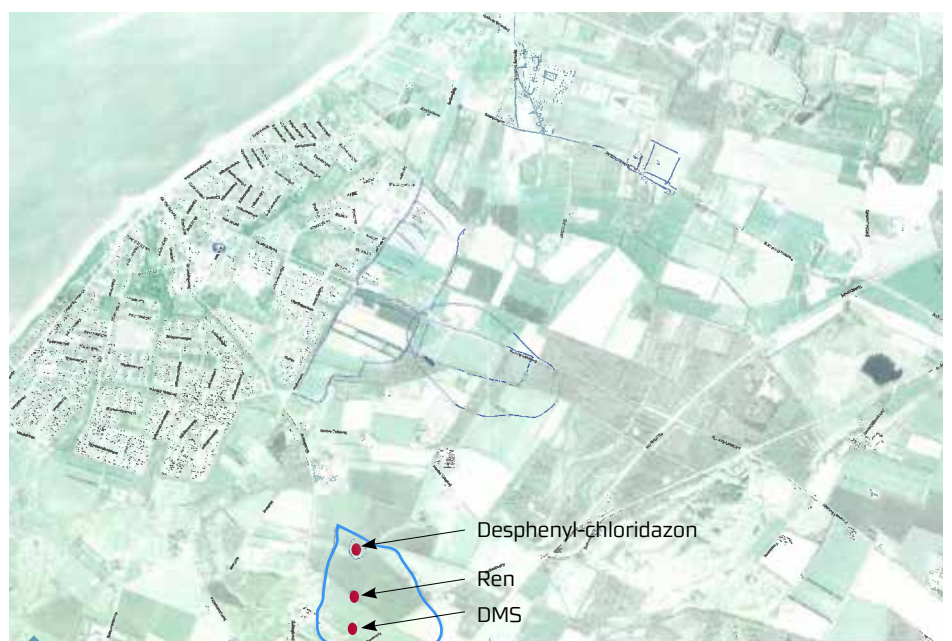
”Det tyder på, at DMS stammer fra byen og ligger i overfladen”, siger Dennis Henneberg-Schrøder og fortsætter: ”Vi konkluderer ud fra de mange

vandanalyser, at vores grundvandsmagasin ikke er forurenet. Og det er virkelig en lettelse, for vi kan ikke finde nye magasiner. Vi er ret sikre på, at pesticidresterne ligger i overfladen og bliver trukket ind i utætte borer, når vi pumper vandet op”, siger Dennis Henneberg-Schrøder.

”Alle borerne er etableret i 1980’erne, hvor man ikke havde den viden om borer og cementering, som man har i dag. Til foråret forsøger vi os med en ny boring, der er bygget efter de nyeste principper: Vi borer ned i 140 meters dybde og håber, at det vand vi henter er helt uden pesticidrester”, siger Dennis Henneberg Schrøder.

I efteråret 2017 fandt man desphenyl-chloridazon i vandprøverne i nogle af borerne på Hjerting Vandværk – stoffet fandtes både over og under grænseværdien på 0,1 mikrogram/liter.

I 2018 fandt man også stoffet DMS på et niveau over den tilladte grænseværdi på 0,1 mikrogram/liter.

Tre af Hjerting Vandværks borer henter vand i det samme grundvandsmagasin. I den ene er der fundet DMS, i den anden desphenyl-chloridazon, men boringen i midten har hele tiden været fri for pesticider.

Af Robert Jensen, rådgiver og
Stine Bærentzen, kommunikationsmedarbejder

Ny gasledning på tværs af Danmark

Kommer gasledningen Baltic Pipe til at betyde noget for dit vandværk?

Hvis en vandforsyningsledning ligger under en af de gasstationer, der skal etableres langs med gasledningen Baltic Pipe, risikerer dit vandværk at skulle betale for at flytte vandledningen. Ligger dit vandværks ledninger derimod i en mark, skal dit vandværk ikke selv betale, hvis vandledningen skal flyttes for at gøre plads til den nye gasledning. Det fortæller Energinet, som lægger gasledningen fra dette forår.

Gasrøret Baltic Pipe skal efter planen gå fra Faxe på Sjælland og videre over Fyn til Houstrup Strand i Vestjylland, og det er noget, som vandværker er begyndt at spørge ind til.

”På Fyn har vi mange vandværker med vandledninger der, hvor det nye gasrør kommer til at ligge, og derfor har vi haft Baltic Pipe oppe at vende på vores områdemøde. Her spurgte berørte vandværker ind til gasrøret, og resten af vandværkerne sad interesserede og lyttede med”, siger formand i Region Fyn Bent Lollesgaard.

Hvis vandledningen ligger i en mark

Ifølge Ole Daugaard Buhl, som er chefkonsulent i Energinet, så er det Energinet – og ikke vandværkerne – der kommer til at betale, hvis vandledningerne skal flyttes i forbindelse med, at Baltic Pipe-gasledningen bliver etable-

ret i for eksempel en mark. Også selvom et vandværk hverken har betalt erstatning til grundejeren eller har tinglyst en aftale med grundejeren om, at gæsteprincippet fraviges.

”Vandledningerne er etableret før, vi går i gang med at anlægge Baltic Pipe, så vi respekterer vandledningerne og betaler for de omkostninger, der er. Det er udgangspunktet. Så selvom et vandværk ikke har tinglyst en aftale om fravigelse af gæsteprincippet, så betaler vi”, siger han.

Den lidt tekniske forklaring er, at Energinet får ret til at lægge en gasledning på tværs af Danmark på samme måde som når et vandværk lægger en vandledning i en landmands jord og tinglyser en aftale med landmanden om, at man ser bort fra gæsteprincippet eller ligger som gæst.

Med andre ord kommer Energinets ledninger til at ligge i grundejerens jord på lige fod med dit vandværks ledninger, og derfor skal du ikke til at flytte ledningerne på vandværkets regning. Det er kun grundejeren – altså landmanden – der kan bede dit vandværk om at betale for flytningen af ledningerne. Ikke en anden ledningsejer som Energinet.

Hvis vandledningen ligger under en gasstation

Et enkelt sted uden for Everdrup på Sydøstsjælland bliver der bygget en kompressorstation, der skal hæve gastykket i rørene, så de store mængder gas kan sendes tværs over Østersøen til Polen. Det er Energinet, der kommer til at eje grunden med kompressorstationen, ligesom Energinet også kommer til at eje grunden med en række ventilstationer, som kan afbryde ledningen. Ventilstationerne ligger med 20 kilometers afstand langs gasledningen.

Om dit vandværk skal betale for at flytte en vandledning, når der bygges en kompressorstation eller en ventilstation, afhænger af konkrete forhold og forhandlinger. Her har det betydning om dit vandværk kan dokumentere, at det har betalt erstatning til grundejer, eller om vandværket har tinglyst en aftale om, at gæsteprincippet ikke skal gælde.

Læs mere om gæsteprincippet på danskevvd.dk > Viden om > Boringer og ledninger > Adgang til boringer og ledninger

Sådan foregår gravearbejdet rundt om din vandledning

Energinet er i gang med at hente oplysninger i LER-registret om de ledninger, der ligger i jorden. Hos Energinet tager de kontakt til andre ledningsejere på Sjælland for at aftale, hvordan gasrøret og vandledningerne skal krydses. Indtil videre er de ikke nået så langt med at tale med ledningsejere i Jylland og på Fyn, men det kommer.

Når Energinet lægger gasrøret, tager de højde for krydsende vandledninger, som de graver fri og evt. hænger op, mens de med en respektafstand på 30 cm skubber gasrøret under vandledningen. Typisk vil der ikke komme vandafbrydelse under dette gravearbejde, og hvis der gør, sker det efter aftale med det enkelte vandværk.

Udgangspunktet er, at Energinet ikke vil flytte eksisterende vandledninger.

Om Baltic Pipe

Baltic Pipe er en gasledning, der forbinder gassystemerne i Norge, Danmark og Polen.

Det er det statsejede Energinet, som lægger gasledningen fra 2020 til 2022.

Røret skal efter planen gå fra Faxe på Sjælland og videre over Fyn til Houstrup Strand i Vestjylland. Se Danmarkskortet på Energinet.dk, hvis du vil se, hvor Baltic Pipe kommer til at ligge. Røret kommer til at rykke sig maks. 50 meter fra det sted, der er markeret på kortet.

Gæsteprincippet

Mange vandværker har gennem årene oplevet at skulle betale for at flytte egne vandforsyningsledninger, når der anlægges for eksempel motorvej eller jernbane.

Det skyldes en juridisk regel, der hedder gæsteprincippet.

Princippet siger, at et vandværk selv skal betale for at flytte ledningerne, hvis den, der ejer grunden, beder vandværket om det. Medmindre vandværket og grundejeren har tinglyst en aftale om, at gæsteprincippet ikke skal gælde, eller hvis vandværket har udbetalt erstatning til grundejeren og kan bevise det med en kvittering.

Undgå driftsproblemer!

Foredrag med **Peter Borch Nielsen** om de 10 vigtigste driftsproblemer, og hvordan du undgår dem ved at overvåge dit vandværk effektivt.

WATER TECHNOLOGIES

Kom og hør foredraget **fredag d. 31. januar 2020** på Danske Vandværkers messe i Roskilde

www.kruger.dk

Tlf: 3969 0222

Af Ida Ruge-Andersen Friis, politisk chef
Foto: Adobe Stock

Fremtidens digitale, energi- og klimavenlige vandforsyning

Danske Vandværker har sammen med Krüger og tre mindre vandværker fået tilskud til et udviklingsprojekt, der skal sikre, at mindre forbrugerejede vandværker med udgangspunkt i udstrakt brug af digitalisering kan levere rent drikkevand med fokus på energi- og omkostningseffektivitet samt mulighed for videregående vandbehandling.

En del mindre forbrugerejede vandværker i Danmark er renoveringsmodne. De har bl.a. behov for renovering af indvindingsboringer eller metoder til videregående vandbehandling indenfor blødgøring eller til at fjerne forurening. Det er store beslutninger, som både kræver teknisk indsigt og penge.

”Vi ved, at der kommer flere krav til fremtidens vandforsyning. Det kan for eksempel være i forhold til at sikre rent drikkevand til forbrugerne eller at leve op til energi- og klimakrav. Samtidig ved vi, at en del forbrugerejede vandværker har behov for at blive renoveret og gerne vil etablere nye moderne vandværker, som kan bevares på forbrugernes hænder. Det er et rigtig godt projekt, som kan være med til at vise vejen til hvordan fremtidens digitale, energi- og klimavenlige vandværk kan indrettes”, siger Susan Münster, direktør i Danske Vandværker.

Hun understreger, at fremtidens drikkevandsforsyning kræver viden om den nyeste teknologi og en stærk bestyrel-

se, ledelse og medarbejdere med den nyeste faglige viden.

”Samarbejde mellem mindre forbrugerejede vandværker – eller sammenlægning af dem – kan være med til at puste nyt liv der, hvor det er nødvendigt, så de mindre vandværker styrkes til at håndtere udfordringerne, som den fremtidige vandforsyning med lokal forankring, byder på. Derfor håber jeg, at projektet kan give gode bud på, hvordan nye teknologiske løsninger og den rigtige organisering kan fremtidssikre de forbrugerejede vandværker”, siger Susan Münster.

Projektets nye ”model-vandværk” bliver udstyret med ny teknologi så som eget grønt energianlæg, blødgøringsteknologi med lavt miljøaftryk, høj grad af digitalisering samt udstyr til at øge genbrug af vand i de interne processer.

Der etableres et moderne og fremtidssikret forbrugerejet vandværk med en kapacitet på 500.000 m³ vand pr. år. Vandet leveres til tre landsbyer.

Det nye vandværk kommer til at danne et lokalt vand- og energicenter, og der installeres den nyeste teknologi til blødgøring, styring og overvågning samt et materialevalg, der matcher krav til produktion af levnedsmidler.

Vandværkers anlæg forberedes til at kunne fjerne pesticider, selvom der ikke aktuelt er problemer i de eksisterende boringer.

Vandværket designes Co₂-neutralt med elforbrug fra et solcelleanlæg til vandproduktion, opbevaring og distribution.

Endelig bliver der lagt stor vægt på digitalisering for at sikre it-sikkerhed, overvågning, dokumentation, drift og vedligehold.

Projektet finansieres gennem Miljøministeriets Miljøudviklings- og demonstrationsprogram (MUDP) og har en samlet værdi på godt 35 mio. kr., hvoraf Danske Vandværker bidrager med knap 200.000 kr.

Af Mette Kingod, kommunikationsmedarbejder
Foto: Frank Cilius

Mød en regionsformand

1: Hvilket resultat, som du har været med til at skabe, er du mest stolt af?

Jeg lægger stor vægt på at viderebringe problemer og ønsker fra vandværkerne i Region Midt til foreningens ledelse. Ligeså er jeg optaget af at formidle mine erfaringer og løsninger til medlemmerne. Personligt fornemmer jeg, at der blandt medlemmerne er stor tilfredshed med bl.a. det arbejde jeg har bidraget med i forbindelse med kvalitetssikringsbekendtgørelsens krav om at indføre et "ledelsessystem" og hjemmesidetekster i forbindelse med personldataforordningens krav.

Både som næstformand og formand i Region Midt har jeg automatisk haft sæde i Danske Vandværkers repræsentantskab, og de senere år også som formand for foreningens Kursusudvalg. Her forsøger jeg at viderebringe min mangeårige viden om uddannelse og erfaring som instruktør fra mit professionelle virke i Flyvevåbenet.

2: Hvad rører sig lige nu i din region: Hvad er medlemmerne optaget af, og hvordan hjælper I dem?

Som medlem af regionsbestyrelsen sætter jeg en ære i at have et godt forhold til medlemmerne og forsøger efter bedste evne at hjælpe og leve op til, hvad medlemmerne forventer af en bestyrelse. Bestyrelsen oplever, at der blandt de mindre vandværker ofte er hængepartier, der endnu engang ønskes vendt blandt kolleger og er derfor meget taknemmelig for den støtte, der gives ved bl.a. afholdelse af tema møder og anden kontakt.

3: Hvilke store udfordringer er der i din region?

En af de aktuelle og store udfordringer bliver BNBO-problematikken og indsatsplaner. Vi er i opstartsfasen og har flere år til at få tingene på plads. Vel vidende at kommunerne har teten, er det vigtigt at medlemmerne er godt klædt på, ikke mindst fordi der bliver tale om store udgifter, som forbrugerne skal betale.

Regionsbestyrelsen vil på kommende møder sætte endnu mere fokus på BNBO-problematikken. Vi vil samle gode råd og vejledninger og følge med i, hvordan BNBO-problematikken løses i kommunerne for at finde inspiration. I flere kommuner arbejder man allerede med modeller, hvor samtlige vandværker – kommunale og forbrugerejede – betaler et beløb pr. udpumpet kubikmeter til en fælles fond. Og midlerne bruges til grundvandsbeskyttelse, hvor det er påkrævet. Regionsbestyrelsesmedlemmer vil om muligt forsøge at få indflydelse og er allerede med i samarbejder enkelte steder.

4: Hvordan mener du, at Danske Vandværker kan være med til at løse den udfordring?

I forhold til BNBO-problematikken har Danske Vandværker også stor fokus på det i form af kurser og medlemsinformation.

Niels Chr. Ravn

Medlem af bestyrelsen
i Karup Vandværk i 38 år
Formand i 32 år.

Suppleant i bestyrelsen i
Region Midt. Siden 2011
næstformand og i 2012
formand i Region Midt.

Formand i Danske Vand-
værkers kursusudvalg.

Indvielse

af Klemensker Vandværk

Lørdag d. 7. december 2019 blev Bornholms nyeste vandværk i Klemensker indviet af miljøminister Lea Wermelin, som selv er fra Bornholm. Hermed er vandværket nu officielt i drift.

Det nye Klemensker Vandværk er bygget med åbne filtre, der giver stor mulighed for modulerende produktion.

Xergi Automation A/S har leveret processtyring og programmering, tavler, frekvensomformere samt komplet renovering af vandværkets boringsstyringer. Hele vandværket og styringen er opbygget med fokus på forsyningssikkerhed med to uafhængige produktionslinjer.

Xergi Automation er din løsningsorienterede automationspartner og sammen når vi længst.

**Mød os
i Roskilde
d. 31. januar
2020**

Dialogmøder med fokus på foreningens nye strategi

I forbindelse med arbejdet med foreningens nye strategi, inviteres alle medlemmer til dialogmøder, hvor de kan være med til at byde ind med synspunkter og idéer.

Strategien skal række ud i fremtiden og positionere Danske Vandværker som en professionel, moderne, videnstærk og ambitiøs brancheforening, hvis nye strategi styrker og fremtids-sikrer foreningen. Strategien skal bl.a. forholde sig til:

- Vandkvalitet og forudsætninger for vanddrift
- Digitalisering og intelligent brug af data
- Ståsted i forhold til andre organisationer og interessenter for at sikre nødvendigt samarbejde
- FN's Verdensmål: Udvælge og sætte retning for de verdensmål, hvor foreningen har sit fundament og kan positionere sig på et seriøst og dokumenteret grundlag.

**Region Fyn: Tirsdag 18. februar
Centrovic, 5492 Vissenbjerg**

kl. 17.30-21.00

**Region Midt: Onsdag 19. februar
Østergaards Hotel, 7400 Herning**

kl. 17.30-21.00

**Region Nord: Tirsdag 3. marts
Sports og Kulturcenter Brovst, 9460 Brovst**

kl. 17.30-21.00

**Region Øst: Torsdag 5. marts
Hotel Comwell Køge Strand, 4600 Køge**

kl. 17.30-21.00

**Region Syd: Tirsdag 12. marts
Hotel Harmonien, 6100 Haderslev**

kl. 17.30-21.00

STOP KALKEN - GARANTERET VIRKNING

Spar penge, tid og vedligehold - Godt for miljø og mennesker

Ingen service eller vedligeholdelsesudgifter

Længere levetid og mindre vedligehold af installationer, pumper, ventiler m.m.

10 års produktgaranti ved køb

Stopper og nedbryder kalkaflejringer

Ingen forskel i smagen på vandet

Aflastning af miljø ved brug af mindre energi og ingen kemi

Vi værner om det danske drikkevand samt miljøet
- Derfor kemifri vandbehandling

**GODKENDT
TIL DRIKKEVAND**

BESØG OS PÅ VANDVÆRKSMESSEN 31. JANUAR I ROSKILDE

Kontakt os for mere information på Tlf. 70 60 56 00 eller se mere på www.lagur.dk

Hos Thvilum har vi altid været godt forberedt på fremtidens krav. Vores medarbejders store erfaring indenfor vandforsyning, er din garanti for en faglig korrekt ledningsregistrering - også til glæde for dine efterfølgere.

THVILUM

Aabygade 10 • 8300 ODDER
TLF 86 54 62 33 • KONTOR@THVILUM.DK

Årets tal

163.277.223

kubikmeter vand har Danske Vandværkers medlemsværker udpumpet i 2018.

135 vandværker er organiseret som et I/S.

Vi håber, at jeres forbrugere ved, at de risikerer at sætte hus og hjem på spil. Få rådgivning om den rette virksomhedsform i sekretariatet. Eller læs på danskevv.dk > Viden om > Bestyrelse.

185 boringer er lukket i 2018.

Her af er 33 er lukket på grund af pesticidforurening. Opgørelsen for 2019 er ikke kommet endnu.

225 vandværker har ikke en forsikring gennem Danske Vandværker.

Vi håber, at I har en forsikring et andet sted. Læs om vores skræddersyede forsikringer til vandbranche på danskevv.dk > Medlem > Forsikringer.

376

sider i Vandposten i 2019.

Har du set, at vi gennemfører en læserundersøgelse af Vandposten. Hjælp os med at blive bedre. Udfyld spørgeskemaet, som du modtager pr. mail. Læs mere på side 38.

20.000

hektar er udpeget som BNBO i Danmark.

Læs mere om, hvordan du beregner din BNBO og en vejledende erstatning på danskevv.dk > Viden om > Grundvandsbeskyttelse > Se din BNBO.

@2.544

modtager Danske Vandværkers nyhedsbrev hver fredag.

Du kan også få det – tilmed dig på danskevv.dk – nederst på alle sider i det sorte felt.

4.437

personer har deltaget i Danske Vandværkers arrangementer i 2019.

Vi har et bredt udbud af kurser, tema-dage m.m. – find et kursus til dig på danskevv.dk < Arrangementer.

I/S.
135

185

225

184.326

gange er sider besøgt på vores hjemmeside danskevv.dk.

Besøgene kommer fra 28.774 unikke brugere, som i gennemsnit har besøgt 3,15 sider pr. besøg og er blevet på en side i knap 3 minutter (andet halvår 2019). Følg med på danskevv.dk.

220

gange har Danske Vandværker som forening været nævnt i medierne i 2019

Følg med i, hvad pressen skriver om vandbranchen og Danske Vandværker på danskevv.dk > Aktuelt > Det skriver pressen.

Orientering fra landsbestyrelsen

Landsbestyrelsen holdt årets sidste møde 1. december 2019, hvor flere spændende emner var på dagsordenen.

Valg af næstformand

I ulige år skal landsbestyrelsen vælge en næstformand. Siddende næstformand, Søren Hvilshøj fra Region Øst, genopstillede til posten og blev uden modkandidater genvalgt som næstformand.

Strategiske mål 2020

De strategiske mål for 2020, som udgør rammerne for sekretariatets arbejde det næste år, blev vedtaget af landsbestyrelsen. De strategiske mål kan ses på danskevv.dk > Om os.

Ny strategi for Danske Vandværker

Arbejdet med at udarbejde en ny strategi for foreningen er startet op. Der er nedsat en projektgruppe, som har evalueret på foreningens nuværende strategi samt påbegyndt en proces med at identificere, hvilke af FN's verdensmål Danske Vandværker potentielt kan arbejde med. Landsbestyrelsen inddrages i strategiarbejdet med en workshop i forbindelse med deres næste møde 8. februar 2020.

Det er vigtigt for landsbestyrelsen, at medlemmerne bliver inddraget i arbejdet med en ny strategi. Derfor er der fastsat datoer for dialogmøder i alle fem regioner, hvor medlemmerne

har mulighed for at byde ind med deres input til, i hvilken retning Danske Vandværker skal bevæge sig de næste år.

Se datoer for dialogmøder på side 63 og tilmeld dig via danskevv.dk > Arrangementer

Teknisk Forum indsatsområder 2020

Bestyrelsen har formuleret forskellige faglige og tekniske emner, som Teknisk Forum skal arbejde med i det kommende år.

- Vandkvalitet efter private blødgøringsanlæg
- Videregående vandbehandling ift. pesticider både bakteriologisk, kemisk m.m.
- Energibesparelser
- Det topmoderne lille vandværk, hvordan ser det teknisk ud?
- Boringer
- Vandværksbygninger – vejledning om gennemgang af vandværkets ejendom inkl. udearealer
- Evt. portal om gravetilladelse
- Evt. Merkur – database til vandbehandlingsdata, drive vandværk på basis af data.

Ingeniører Uden Grænser

Landsbestyrelsen besluttede, at Danske Vandværker bliver virksomhedsmedlem i Ingeniører Uden Grænser (IUG). Dermed er der mulighed for gensidigt at inspirere og erfaringsudveksle om forbrugereje og vandværksdrift. IUG kan inviteres til at holde indlæg på møder, og foreningen kan stille sig til rådighed, når der kommer udenlandske delegationer, som gerne vil vide mere om forbrugereje. Yderligere vil der kunne formidles kontakt mellem vandværksfolk og IUG om faglig bistand til projekter i udlandet.

Gennem et medlemskab i IUG tager foreningen et socialt ansvar og er med til at udbrede kendskabet til forbrugerejerskabsformen.

Landsbestyrelsens arbejde

Bestyrelsen har godkendt årshjulet for sit arbejde i det kommende år.

Valg af
næstformand

Teknisk Forum
indsatsområder 2020

Ingeniører
Uden Grænser

Landsbestyrelsens
arbejde

Strategiske mål 2020

FR. DAHLGAARD AS VANDVÆRKSINDUSTRI

- Rådgivning
- Projektering
- Tilstandsrapport
- Totalentreprise
- Fagentreprise
- Nybygning
- Renovering
- Service og vedligehold
- Rengøring af rentvandstanke
- Udlejning af UV anlæg
- Certificerede rustfrie svejsere
- Certificerede PE svejsere
- Eget maskinværksted

TLF: 5943 0230
post@dahlgaard.dk
www.dahlgaard.dk

GRUNDVAND TIL DRILLEVAND

Kontorhjelpen's Vandværksadministration

Lad os klare administrationen
af **dit** vandværk
- Du kan sikkert bruge tiden på noget andet!

- Alle former for bogføring
- Flytteopgørelser
- Kontrol af indbetalinger
- Udsendelse af opkrævninger
- Årsregnskaber
- Betaling af fakturaer
- Varetagelse af forbrugerkontakt

Joan Lindbjerg Hansen
Knastvej 3, Oddense
7860 Spøttrup
E-mail: post@kvva.dk
Telefon: 97 74 12 00
www.kvva.dk

Vandværksøkonomi og bogføring

 18. marts 2020
kl. 17:30–21:30

Kender du reglerne om regnskabsføring, og har du styr på, hvordan du udarbejder budget, årsregnskab og takstblad? Deltag på vores kursus og få en grundlæggende viden om de økonomiske forhold på vandværket.

Formålet er gennem teori, udvalgte cases og små øvelser at give kursisten en grundlæggende viden om de økonomiske forhold, der følger med det at drive et vandværk, så kursisten efterfølgende er i stand til at arbejde med de økonomiske opgaver i sit eget vandværk.

Samarbejder og sammenlægning

 10. marts 2020
kl. 17:30–21:30

Tænker I på at sammenlægge jer med nabovandværket eller indgå i et samarbejde? Deltag i kurset, hvor vi stiller skarpt på udfordringerne og praktikken, når vandværker vælger at samarbejde eller lægge sig sammen.

Gennem teori og gennemgang af cases og skabeloner får du indsigt i de overvejelser, du bør gøre dig, inden beslutningen om en sammenlægning eller samarbejde bliver taget. Du bliver præsenteret for Danske Vandværkers skabeloner og guide til et godt sammenlægningsforløb.

Besøg på Kalundborg Forsyning

 17. marts 2020
kl. 10:00–14:30

Region Øst står bag arrangementet, og du får en rundvisning på Kalundborg Forsyning, som er det eneste sted i Danmark, man bruger overflade vand.

Tager du med, kommer du blandt andet også til at høre om genanvendelse af vand og om, hvordan forsyningen fjerner medicinrester fra NOVO.

Administration

Bestyrelse

Drift

Håndværker

Selvstudie

Webinar

Lovpligtige kurser, som loven foreskriver, man skal have.

Anbefalede kurser med relevant viden, når man har med vandværk at gøre.

Supplerende kurser, der giver dig en supplerende viden.

Videregående - heldagskurser til dig, der godt vil lidt dybere ind et emne.

Administration		Dato 📅	Region	Sted 📍	Hvem
Vandværksøkonomi og bogføring	✓	18. marts	Sjælland	Hotel Comwell Køge Strand	
Vandværksøkonomi og bogføring	✓	24. marts	Nordjylland	Rold Storkro	
Vandværksøkonomi og bogføring	✓	25. marts	Syddjylland	Agerskov Kro og Hotel	

Bestyrelse		Dato 📅	Region	Sted 📍	Hvem
Vandsektorlov – mulighed for udtræden		3. februar	Sjælland	Hotel Comwell Køge Strand	
Vandsektorlov – mulighed for udtræden		11. februar		Webinar	
Samarbejder og sammenlægning	✓	2. marts	Sjælland	Hotel Comwell Køge Strand	
Samarbejder og sammenlægning	✓	9. marts	Nordjylland	Rold Storkro	
Sådan rekrutterer du frivillige		9. marts	Midtjylland	Laasby Kro	
Samarbejder og sammenlægning	✓	10. marts	Syddjylland	Agerskov Kro og Hotel	
Sådan rekrutterer du frivillige		10. marts	Sjælland	Hotel Falster	
Persondata Workshop	✓	30. marts	Sjælland	Hotel Comwell Sorø	
Persondata Workshop	✓	31. marts	Syddjylland	Danhostel Fredericia	

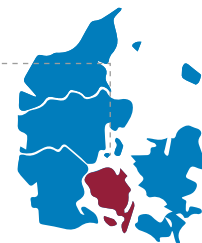
Drift og hygiejne		Dato 📅	Region	Sted 📍	Hvem
Fjernaflæste målere		17. februar	Fyn	Dalum Landbrugsskole	
Beredskabsplan: Sådan håndterer I en krise	✓	26. februar	Sjælland	Hotel Falster	
Beredskabsplan: Sådan håndterer I en krise	✓	3. marts	Nordjylland	Rold Storkro	
Beredskabsplan: Sådan håndterer I en krise	✓	4. marts	Syddjylland	Hotel Harmonien	
Blødgøring – teknikker og udfordringer		4. marts	Fyn	Fjelsted Skov Hotel & Konference	
Blødgøring – teknikker og udfordringer		24. marts	Sjælland	Ringsted Kongrescenter	
Driftskursus		28. april	Sjælland	Hotel Strandparken	
Driftskursus		28. april	Sjælland	Hotel Strandparken	
Driftskursus		5. maj	Midtjylland	Agerskov Kro og Hotel	
Driftskursus		5. maj	Midtjylland	Agerskov Kro og Hotel	
Hygiejnekursus		13. maj	Sjælland	Hotel Strandparken	
Hygiejnekursus		13. maj	Sjælland	Hotel Strandparken	

Netværksmøder		Dato 📅	Region	Sted 📍	Hvem
Netværk for administrative ansatte		21. april	Syddjylland	Kryb i Ly Kro	
Netværk for administrative ansatte		22. april	Nordjylland	Rold Storkro	
Ledernetværk	✓	23. april	Fyn	Frederik VI's Hotel	
Netværk for administrative ansatte		28. april	Sjælland	Hotel Comwell Køge Strand	

Messer		Dato 📅	Region	Sted 📍	Hvem
Messe i Roskilde		31. januar	Sjælland	Roskilde Hallerne	
Messe i Aars		27. marts	Nordjylland	Messecenter Vesthimmerland	

* Der tages forbehold for ændringer.

Tekst: Bestyrelsen i Region Fyn: Bent, Jens, Helge, Jan og Thaya

Nytårshilsen fra Region Fyn

Bestyrelsen i Region Fyn vil gerne ønske alle et godt nytår samt et godt 2020 vandår. Igennem det forgangne år har der været mange opgaver at løse på de lokale vandværker: Ændrede lovkraft, nye analysekrav, grænseværdier sågar, som flytter sig.

Mange vandværker oplever stigende omkostninger til analyser. Det er et krav fra lovgivningen, men forbrugerne vil være sikre på, at de modtager rent vand fra deres vandværk, også selv om det medfører, at vandet bliver dyrere. Her skal vi jo lige huske på, at vandværkerne opgiver vandprisen i kubikmeter, sammenlignet med når man er på indkøb, så skiltes f.eks. mælkeprisen i liter. Der er ikke den store prisforskel på de to produkter, udover at man, hvad vandet angår, får 999 liter mere til samme pris.

I 2019 lykkedes det at få den ledige plads i Teknisk Forum besat, da Henning Jensen fra Næsby blev valgt, så Ole Hansen ikke længere er alene fra Fyn.

I slutningen af januar 2020 kommer boliggenhedssagen fra Skrillinge-Russelbæk Vandværk for Landsretten.

Vandværket får hjælp af Danske Vandværker, da sagen har betydning for nærmest alle vandværker i Danmark.

I regionsbestyrelsen er vi rigtig glade for den store deltagelse, som vi oplever, når der afholdes arrangementer i regionen. Det viser, at deltagerne fra mange vandværker gerne vil have nye informationer og viden, så de lokale vandværker kan drives bedst muligt også i fremtiden.

I regionen oplever vi, at der er stor forskel på at drive vandværker. Bestyrelsen har været en tur på Ærø, hvor vi besøgte flere vandværker. Her så vi ved selvsyn et rigtig godt samarbejde mellem vandforsyningerne, og man skeler ikke til, om det er en offentlig eller privat forsyning - alle hjælper hinanden. Vi så også et meget spændende projekt, som er på vej. Det drejer sig om, at to forsyninger bytter to borer for at optimere driften. Det viser nytænkning, som vi alle kan lære af.

De fynske Vandråd har i løbet af 2019 haft besøg af Jens fra regionen, dette samarbejde vil vi gerne udbygge. Og det ser ud til, at Vandrådene på Fyn også er blevet mere aktive, og det er godt for den kommende tid. Der er svære udfordringer på vej bl.a. de kommende vandsamarbejder.

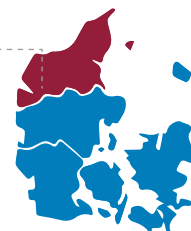
Vi har afholdt regionvandrådsmøde i november, og i år vil der også blive afholdt et lignende møde. Og når vi nu

er inde på møder, så skal vi på generalforsamlingen have vedtægtsændringer på dagsorden, hvor der bl.a. er lagt op til en ændring af valgbarhed.

Der skal også lyde et Godt Nytår til alle de kursister, som gennem 2019 har deltaget i vores kurser. Vi begyndte året med at afholde kurser i Ringe. Det var dog for ringe efter både jeres og vores mening, så da kursusstedet gik konkurs, var det en god anledning til at flytte ind til Dalum Landbrugsskole. Første kursusaften der forløb ikke helt uden problemer. Underviseren hang i en kø på Sjælland i over en time, og det tog lidt tid inden it-delen kom op at køre. Normalt har underviseren og kursuslederen en time sammen inden kursisterne ankommer, så de i fællesskab sørger for at alt fungerer ved kursusstart. Allerede ved kursus nummer to fungerede tingene optimalt, så vi vil arbejde hen i mod, at Dalum Landbrugsskole kommer ind i vores pulje af faste kursussteder.

Her i 2020 vil vores kurser have starttidspunkt kl. 17.30 og dermed også slutte en halv time tidligere end normalt. Det er et ønske flere har haft.

Tekst: Mogens Sparre, formand i Region Nord

Nytårshilsen fra Region Nord

På generalforsamlingen i april 2019 fik bestyrelsen i Nord et klart politisk signal om øget åbenhed og fornyelse. Det signal har vi taget til os, og som bestyrelse har vi det med i alle de beslutninger, vi træffer fremadrettet. Vi har et ønske om at inddrage de mange proaktive

vandværksfolk i vores region og gennem dem skabe en øget politisk åbenhed og engagement.

Vores fælles sekretariat i Solrød, som udover at producere Vandposten, skaber en baggrund for en professionel, sikker

og god vandværksdrift.

Vi har skabt en fornyelse af vores vandrådsmøder, idet vi har udvidet kredsen fra formand og næstformand til, at hele Vandrådet er med. På bekostning af det "normale" vandrådsmøde i november, har

vi nu planlagt et nyt fælles regionsvand-rådsmøde 13. marts 2020 på Pinenhus. Vi har herudover indført, at vores medlemmer er velkomne til at deltage på vores bestyrelsesmøder, som for øvrigt er blevet udvidet med suppleanterne, som deltager i alle møderne. Kommunikation til medlemmerne er afgørende, og for at fremme denne kommunikation har vi, som et forsøg, lavet en lukket gruppe på Facebook, hvor vi frit kan diskutere relevante emner om god vandværksdrift. Skriv til os og bliv medlem.

Vi har afholdt en workshop for Vand-rådene i august, hvor vi efterlyste forslag til nye tiltag, herunder afvikling af

generalforsamlingen. Skal det være en hverdagsaften? En lørdag formiddag? En hel lørdag med fest? En lørdag med faglige indlæg? Alle nye tiltag tager tid, og vi starter med små ændringer, men gør jeres stemme klar omkring jeres ønsker til fremtiden. Vi har en vision om, at vi i fremtiden vil afholde flere møder ude i lokalområderne, og generalforsamlingerne kan arrangeres sammen med de lokale vandråd, og således placeres rundt i regionen.

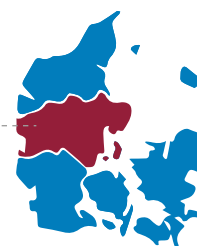
Generalforsamlingen i år 4. april på Hotel Klitrosen i Fjerritslev. Skal vi holde det hos jer næste år?

Som en selvstændig region i Danske Vandværker har vi deltaget i kampen for mere synlighed og involvering i vores landsbestyrelse og i vores repræsentantskab. Et medlem i Region Nord må aldrig få en fornemmelse af, at der er for langt til hjælp fra vores sekretariat, og vi vil arbejde for at være et vigtigt bindeled. Bestyrelsen i Region Nord deltager gerne i jeres generalforsamlinger og vandrådsmøder, så tøv ikke med at kontakte din lokale mand i bestyrelsen.

Region Nord vil gerne ønske alle vores kollegaer i Danske Vandværker et godt nytår.

Tekst: Niels Christian Ravn, formand i Region Midt

Nytårshilsen fra Region Midt

Med det gamle år bag os og godt begyndt på et spændende nyt år vil bestyrelsen i Region Midt takke alle vores medlemmer for året, der er gået. Vi håber, at alle føler, at regionsbestyrelsens virke i 2019 er gået i den rigtige retning. Ikke mindst at vi har lyttet til jer, og at tilliden til os som kolleger er intakte, ligesom vi som jeres valgte repræsentanter har forstået at prioritere jeres ønsker og behov til alles tilfredshed.

Ved et hurtigt overblik synes 2019 at have været et godt år, hvor vi som valgte til bestyrelser for vandværker, har fået styr på mange af de udfordringer lovgivningen har velsignet os med. Foreningen har fået afsluttet og gennemført vigtige politiske ændringer til glæde for vandforsyninger omfattet af vandsektorloven med mulighed for udtræden. Ændringer der ikke mindst er til glæde for de større vandværker, der ikke længere skal frygte at overskride 200.000 m³ grænsen i situationer,

hvor hjælp til mindre nabo vandværker eller ønske om sammenlægning har været på tale.

Regionsbestyrelsen hjælper gerne, hvis der blandt medlemmer fortsat er hængepartier. Blandt andet prioriteres fortsat temamøder, eller lokale sammenkomster, hvor det ikke er de "juridiske spidsfindigheder", der er i højsædet, men erfaringsudveksling og at sætte ord på de udfordringer, som mange har behov for at få vendt blandt kolleger. Sådant et møde blev i efteråret afholdt i Låsby, hvor de fremmødte, ud fra bestyrelsens opfattelse og tilkendegivelserne, der kom, var ovenud tilfredse. Tilsyneladende er der fortsat en del bestyrelser, der ikke er nået i mål, men ønsker, at leve op til kvalitetssikringsbekendtgørelsen om indførelse af et ledelsessystem, samt uddannelse af den driftsansvarlige. Netop et område, hvor regionsbestyrelsen kan hjælpe, og hvor vores forening har et dækkende

kursustilbud. Viden er afgørende og interesse for deltagelse i kurser i 2019 har været ovenud tilfredsstillende med et stort antal kursister.

Af nye udfordringer, som skal prioriteres og løses, er de udvidede krav til gennemførelse af vandanalyser, hvor udgifterne kun går i en retning, men som også har forbrugernes store bevidsthed. Vi skal sikre, at både kontrol af vandkvaliteten er i top, og at udgifterne er til at betale. Differentierede grænseværdier ud fra velovervejede risikovurderinger var måske en af vejene frem.

Konstatering af pesticider og nedbrydningsprodukter fra pesticider i grundvandet er et problem, som også skal løses. Vel vidende, at det bliver en gentagelse fra tidligere nytårshilsner, er det mig en gåde, at der ikke for år tilbage er udstedt et forbud mod brugen af pesticider på udyrkede arealer, private parceller og ved tvangsmodning af

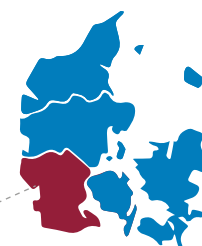
spiselige afgrøder i landbruget med en mulig forurening af grundvandet som følgevirkning. Et forbud, der har stor opbakning i befolkningen og uden de store gener og økonomiske konsekvenser med indtægtstab, kan gennemføres her og nu.

Bekendtgørelsen om etablering af boringsnære beskyttelseszoner og indsatsplaner i det grundvandsdannende område vil uden tvivl blive den største udfordring, vi indtil videre har oplevet. Krav, der vil medføre mange

overvejelser. Vel vidende at kommunerne har teten, kræver det stort indblik af bestyrelsesmedlemmerne, og vi må ikke glemme hidtil usete udgifter for forbrugerne, der skal betale de indtægtstab, som dyrkningsrestriktionerne og andre tiltag vil medføre.

Med ønsket om et godt nytår ser vi frem til, at vi mødes til temaaftener, kurser og generalforsamling, der igen i år afholdes på Pejsegården i Brædstrup i april måned. Husk at tilmelde jer via Danske Vandværkers hjemmeside.

Tekst: Ole Wiil, formand i Region Syd

Nytårshilsen fra Region Syd

Kære medlemmer

Her ved indgangen til et nyt år 2020 ønsker regionsbestyrelsen godt nytår med tak for godt samarbejde og hyggeligt samvær i det gamle år.

Vi kan se tilbage på et år, hvor forbrugernes tillid til det gode danske drikkevand har været udfordret af de kedelige pesticidesager. BNBO-aftalen, som skal forhindre, at der sprøjtes omkring vandværkernes borer, er et vigtigt skridt på vejen mod det rene drikkevand, men det løser jo ikke alle problemerne. Der er også behov for at kigge på vores indvindingsopland, der hvor grundvandet dannes.

Der bliver nok at se til for vores flittige vandråd og medlemmer, når BNBO-aftalen skal rulles ud. Flere steder er man da også i gang med at etablere solidariske grundvandssamarbejder i vandrådene, og det er rigtig godt. Med samarbejde kan vi nå langt. Og det er vigtigt, at vi er godt klædt på, når vandværkerne skal til at udbetale erstatninger til lodsejerne.

Det er også en stor fornøjelse, når regionen kalder til møde med vandrådene. Så møder alle regionens 12 vandråd op tillige med vore venner i de kommunale forvaltninger og forsyninger.

Lad os glædes over, at de vandværker, der har mulighed for at udtræde af vandsektorlovens regulering, nu slipper for at blive pålignet ophørsbeskatning.

Vi ser med spænding frem til landsretssagen om vandværkernes ret til at opkræve fast driftsbidrag for hver boenhed.

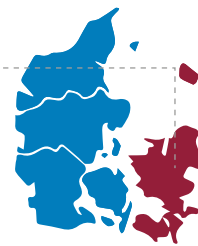
Vi har gennemført en række gode kurser med tilfredsstillende deltagelse og tillige virksomhedsbesøg og en spændende temaaften med gode indlæg fra de deltagende leverandører. Messen i Fredericia gik over al forventning med rekordstor deltagelse af vandværksfolk og udstillere.

En forudsætning for et velfungerende vandværk er jo, at vi bestandig dygtiggør os og følger med i de mange nye tiltag. Vi gennemførte for første gang vores ge-

neralforsamling i maj på en hverdagsaften, indledt med spisning, men uden den traditionelle aftenfest. Vores bekymringer blev gjort til skamme, idet der deltog 75 medlemmer, hvilket er meget tilfredsstillende. Når vi mødes igen 26. maj, er der vedtægtsændringer på programmet, idet repræsentantskabet har besluttet, at også ansatte i vandværkerne skal have mulighed for at opnå valg til regionsbestyrelsen. Det bliver rigtig godt.

Vedtægtsændringerne er jo en følge af de gode og positive dialogmøder om Projekt Fremtidssikring med massiv deltagelse fra regionens medlemmer. Den 12. marts kaldes der igen til dialogmøde, denne gang om foreningens strategi frem til 2025. Vi ser igen frem til stort fremmøde og gode indspark fra medlemmerne.

Godt nytår og velkommen til et aktivt 2020.

Nytårshilsen fra Region Øst

Nyt og gammelt vand i hannerne ... en lille nytårshilsen fra Region Øst

For 2.000 år siden havde Romerriget etableret en velfungerende vandforsyning med kilometerlange råvandsledninger via underjordiske kanaler gennem bjerge, under floder i tryksatte rørsystemer og over dale via imponerende akvædukter ud til alle deres byer og naturligvis især Rom. Den gode vandkvalitet var højt værdsat og en grundpille for rigets velstand.

Vandforbruget til Rom var på over en halv million kubikmeter i døgnet. Der var styr på distributionsledningerne rundt i byen, hvem der fik rent vand indlagt i husene og i hvilke mængder. Alt blev nedskrevet af tredobbelt romersk konsul og vandchef Sektus Julius Frontinus i 98 e.Kr., så vi på Region Østs temalørdage i Roskilde og Nykøbing F. kunne høre om ingeniørdesign, finansiering og organisering af vandforsyningen i Romertiden. Tankevækkende er det, om vores efterkommere om tusinde år vil dykke ned i vores kvalitetssikringsystemer og berette om de effektive danske vandværker anno 2.020 e.kr.

Temalørdagene i Region Øst indeholdt også aktuelle indlæg om geologisk usikkerhed ved BNBO-beregninger, pesticidpunktforureninger, blødgøring, lækagesporing med satellit og foreningens politiske arbejde. Tak for stor deltagelse og spørgelyst på temalørdagene. Bestyrelsen håber, at alle gik derfra inspireret til det daglige vandværksarbejde.

Vi ved, at størstedelen af vandrådene i Region Østs 30 kommuner er velfungerende, og der leveres et solidt fagligt arbejde. Vi glædes over gode vandråds-events og fælles initiativer og hjælper gerne med afholdelse af kurser. På Born-

© Søren Hvilshøj

holm deltog vi i folkemødet og havde et møde sammen med det lokale vandråd.

I Region Øst afholdt vi 37 arrangementer i 2019, og de var generelt velbesøgte, men har også i år aflyst kurser grundet for få deltagere. Det er svært at tilrette kursusudbud, men vi mener, at Region Østs kursusudvalg sammen med sekretariatet fik fundet en god balance og en tilpas kursusbredde. Fra deltagerne har vi fået stor ros omkring Region Øst events, og den deler vi gerne med vores dygtige folk på sekretariatet. Også tak til de to vandværker vi besøgte i 2019, vi vil fortsætte med vandværksbesøg fremover. Næste besøg er på det nye Tissø overfladevandværk i Kalundborg 17. marts.

Samlet set har deltagelsen i arrangementer i Region Øst slået alle rekorder med over 1.400 deltagende. Vores kursuskatalog omfattede alt fra de grundlæggende kurser anbefalet for alle bestyrelsesmedlemmer, bl.a. "Bestyrelsens ansvar og opgaver", "Vandindvinding" og "Grundlæggende vandkvalitet", til foreningens specialiserede kurser indenfor "Bogføring – sådan gør du!", "Fjernflæste målere", "Nyt om skatte-

sagen", "Vandværksjura og regler" og "Lav et godt udbudsmateriale".

Regionsbestyrelsen har i 2019 sammen med resten af repræsentantskabet aktivt drøftet foreningens fremtidige struktur og bidraget med diverse idéer og debat input. Vi ser således meget frem til den videre politiske behandling af forslagene i repræsentantskabet og til udarbejdelsen af foreningens kommende strategi. Vi støtter fuldt ud initiativet om, at ansatte kan vælges til regionsbestyrelsen. Region Øst bestyrelsen hilser vores ansatte velkommen og håber, at en eller flere engagerede ansatte vil overveje at stille op til regionsbestyrelsen på generalforsamlingen 2. april.

På regionsbestyrelsens vegne
– rigtigt godt nytår

Kortere indberetningsperiode og et ekstra nøgletal

Som medlem af Danske Vandværker indberetter du hvert år tre nøgletal – nemlig antallet af forbrugere, udpumpet vandmængde og leveret vand – som bliver brugt til at beregne vandværkets kontingent og forsikringspræmien for de vandværker, der er forsikret gennem aftalen med TRYG/RTM.

I 2020 forkorter vi perioden for indberetningen af nøgletallene til at løbe fra 6. januar til 31. marts.

Nyt nøgletal: Forbrug af energi

Udover indberetning af forbrugere og vandmængder, skal du nu også indberette energiforbrug fra seneste årsopgørelse fra varme- og elværk. Forbrug af egenproduceret el skal også indberettes.

Indberetning af energiforbrug skal bruges til foreningens politiske arbejde med at gøre vandsektoren grønnere og skal sikre, at vi kan dokumentere

udviklingen af energiforbruget i de forbrugerejede vandværker.

Sådan indberetter du

Log ind på Selvbetjening – Min side ved at trykke på person ikonet oppe i højre hjørne på danskevv.dk. Når du er logget ind, kan du klikke dig videre til indberetningssiden. På forhånd tak for hjælpen.

DANSK ROTATIONS PLASTIC APS

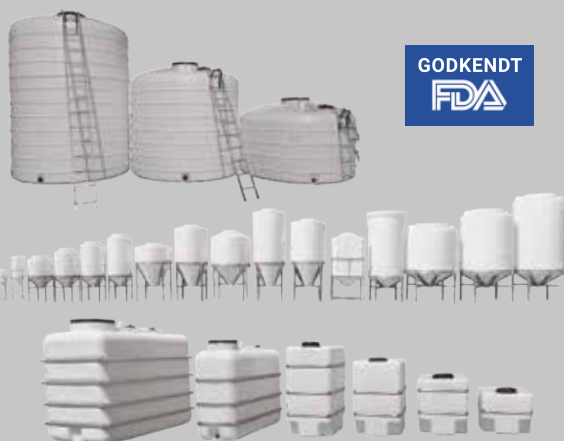
WWW.DRP.DK

VI HAR ALT I:

- LAGERTANKE
- SILOER
- BEHOLDERE

SPECIALTANKE
TIL VAND-
BEHANDLING

TIL INDUSTRI OG
VANDVÆRKET

EGET FORM
VÆRKSTED
ALU / STÅL

MADE IN DENMARK
Alle vores produkter er
produceret i Danmark.

“ PIONERER INDEN FOR ROTATIONSPLASTIC ”

Vi producerer rotationsstøbte plastemner fra 0,5 liter op til 25.000 liter.

Vi har gennem årene løst mange opgaver inden for den industrielle, offentlige og private sektor.

Vi specialdesigner, udvikler og fremstiller også specialprodukter og imødekommer altid vores kunders efterspørgsel og behov.

VI VÆGTER DESIGN
& EFFEKTIVITET HØJT

FORMVÆRKSTED
I KALVEHAVE

VI ROTATIONSSTØBER FRA
0,5 LITER OP TIL 25.000 LITER

Januar

- 17.** A-skat + AM-bidrag
Indberetning til elndkomst
(små+mellem)

Februar

- 07.** ATP / Ferie Konto
- 10.** A-skat + AM-bidrag
Indberetning til elndkomst
(små+mellem)

Marts

- 02.** Halvårsmoms (2. halvår 2019)
- 02.** Kvartalsmoms (4. kvartal 2019)
- 10.** A-skat + AM-bidrag
Indberetning til elndkomst
(små+mellem)

Indberetning

Indberetning af nøgletal for 2019 er åben frem til 31. marts 2020.

Indberetning foregår via log ind på danskevv.dk > **Min Side**

Kørselsgodtgørelse

Egen bil eller motorcykel pr. km
Indtil 20.000 km..... 3,52 kr.
Over 20.000 km 1,96 kr.
Egen cykel eller knallert..... 0,54 kr.

Straksafskrivninger

Maksimumgrænse for skattemæssig straksafskrivning af småaktiver 2020..... 14.100 kr.

Fratrædelse

Henrik Blomhøj

Vi er kede af at fortælle, at Henrik Blomhøj på grund af sygdom stopper som teknisk rådgiver i sekretariatet.

Vi håber, at Henrik kan vende tilbage i Danske Vandværker på et senere tidspunkt og kan udfylde nogle rådgivningsopgaver.

Jakob Christensen

Vi er også kede af at fortælle, at Jakob Christensen, kursuskonsulent, er fratrådt jobbet pr. 1. januar 2020.

Velkommen

Nye virksomhedsmedlemmer

ElectroCare København ApS
Agrovi
Robotek Industri og Automatik
Weldingdroid

Nye vandværksmedlemmer

Hjørring Vandselskab

Ansættelse

Trine Lindhardt

Fastansættes i sekretariatet.
Pr. 1. januar 2020.

Trine skal yde support til ledelsen, herunder bistå direktør og ledelse med sekretariatsopgaver til bestyrelse og repræsentantskab samt fungere som konsulent ved udvikling og gennemførelse af strategiske projekter i foreningen.

Trines titel vil fremover være ledelses- og projektkonsulent.

- ✓ Tilstandsrapporter
- ✓ Idéoplæg og proceslayout
- ✓ Nybygning af vandværker
- ✓ Renovering af vandværker
- ✓ Rustfri rentvandstank
- ✓ Maskinudrustning
- ✓ Montage og service
- ✓ El og SRO
- ✓ Energoptimering
- ✓ Videregående vandbehandling

Hvordan er tilstanden på jeres vandværk?

- Hvornår har I sidst foretaget inspektion af rentvandstanken?
- Hvornår har I sidst gennemgået overløb, kontraklapper, brønde, luftindtag mv.?
- Vand og Teknik kan hjælpe jer med en teknisk gennemgang af installationer og bygninger. På denne baggrund udarbejdes en tilstandsrapport og en handlingsplan med konkrete forbedringsforslag.

Vand & Teknik A/S: Michael Drewsens Vej 23 · Højbjerg

Tlf.: 8744 1055 · mail: info@vandogteknik.dk

Vi er DI-Trykluft

Vi er eksperter i oxygen- og nitrogenanlæg, kompressorer og trykluft til industrien.

Vi har landsdækkende service og vedligehold af alle mærker, hele døgnet, alle ugens 7 dage, hele året.

 Industriel Trykluft
DI-Trykluft

Tlf.: 5556 5615 · di-trykluft.dk

Oxygen- & Nitrogenanlæg

Landsdækkende døgnservice

Regionsvandrådsmøde på Fyn

Den 25. marts 2020 kl. 18.00-22.00, Gislev Rejser, Ringe

På mødet skal vi blandt tale om BNBO og vandsamarbejder.

Du kan se det fulde program på danskevv.dk > Arrangementer

Årsrapport 2018

Se Danske Vandværkers årsrapport 2018 på danskevv.dk > Om os > Hvem er vi

Strategiske fokusområder 2019

Se status på de strategiske mål for 2019 på danskevv.dk > Om os > Strategiske fokusområder 2019

19 ud af 40 forslag

Repræsentantskabet har besluttet, at der i første omgang skal arbejdes videre med 19 ud af 40 forslag i idékataloget.

Se mere på: danskevv.dk > Om os > Projekt fremtidssikring

Administrative it-systemer

DFF|EDB

DFF|EDB a.m.b.a.
Merkurvej 7 . 6000 Kolding
Tlf. 7632 1250
info@dff-edb.dk

IT til forsynings bedste

Advokater

CPH LEX ADVOKATER

Specialist i personalejura

Advokat Birgit Gylling Andersen
Ny Vestergade 17
1471 København K
Tlf. 51 99 85 40

Analyseværktøjer

kamstrup

Kamstrup A/S
Industrivej 28, Stilling
DK-8660 Skanderborg
T: +45 89 93 10 00
info@kamstrup.com
kamstrup.com

Microwa

Microwa
Sverigesvej 1, 8450 Hammel,
Tlf. 70 25 99 22,
microwa@microwa.dk

Affugtere

CALYPSO

BY WATSON-C

Calypso giver dig gratis adgang til et
eres.dance overblik over vandkønnen i dine
boringer og alle borerer fra Jupiterdatabasen

WatsonC
Tlf: +45 28 43 51 00
mail@watsonc.dk
www.calypso.watsonc.dk

RAMBOLL

Rambøll Danmark A/S
Projektchef Jan Nielsen,
Tlf. 51 61 59 12
jnn@ramboll.dk

FUGT KONTROL

Charlottevej 2, 4270 Høng
Tlf.: 5885 1008
www.fugtkontrol.dk
info@fugtkontrol.dk

Blødgøring

Ruskol

- Det handler om fugt

Affugtning, service og vedligehold
Ruskol a/s,
Raasigvangen 9, 3550 Slangerup
Tlf. 44 95 56 20, sales@ruskol.dk,
www.ruskol.dk

AMTech AquaMiljø

kalkknuser.dk
Gør noget ved kalken !

AMTech Aqua Miljø ApS
Herlev Hovedgade 119, 1 sal – 2730 Herlev
Tlf. 44 94 33 08
Info@amtech.dk
www.kalkknuser.dk

DANWATEC

Dit vand – Vores viden

Danwatec

Energivej 3, 4180 Sorø
Tlf. 20 62 73 50, info@danwatec.dk
www.danwatec.dk

Brøndboring | Geoenergi | Service

Ellevej 7 | DK-3670 Veksø | www.awell.dk
+45 9389 8960 | jjf@awell.dk

NÆSTVED BRØNDBORING & VANDVÆRKSSERVICE

En del af Vand Gruppen A/S

Næstved Brøndboring & Vandværksservice A/S

Transportbuen 5 G
4700 Næstved, tlf. 55 72 02 34
info@nbvand.dk, www.nbvand.dk

Lagur Kemifri vandbehandling løser dine kalkproblemer. Vi garanterer effekten.

Lagur ApS

Attrupvej 4 | 8550 Ryomgård
+45 70 60 56 00 | post@lagur.dk |
www.lagur.dk

Brøndboringsfirmaet Brøker

Spånebak 7, 4300 Holbæk,
Tlf. 59 44 04 06
thomas@broeker.dk

S.P. BRØNDBORING

En del af Vand Gruppen A/S

Søren Pedersen Brøndboring A/S

Haurum byvej 7
8450 Hammel
www.godtvand.dk

SILHORKO

REN VANDBEHANDLING

Silhorko

Tlf. 87 93 83 00, info@silhorko.dk
www.silhorko.dk

HASBO AS

Holmetoftens 5 • 2970 Hørsholm •
45 76 33 88 • www.hasbo.dk •
hasbo@hasbo.dk

VAND SCHMIDT A/S

Vand-Schmidt A/S

Platinvej 59, 6000 Kolding,
Tlf. 74 56 11 11, info@vand-schmidt.dk
www.vand-schmidt.dk

Brøndboring

K. SØRENSEN & SØN

En del af Vand Gruppen A/S

K. Sørensen & Søn A/S

Sjællandsvej 10
9000 Frederikshavn, tlf. 98 42 33 51
info@k-sorensen.dk,
www.k-sorensen.dk

Fjernaflysning

A. HØJFELDT

En del af Vand Gruppen A/S

A. Højfeldt A/S

Mads Eg Damsgaards Vej 52,
7400 Herning, tlf 97 12 02 22
info@a-hoejfeldt.dk,
www.a-hoejfeldt.dk

NØRDJYSK

GRUNDVANDSSÆNKNING

40 års erfaring med Brøndboring
Avanceret boreudstyr og erfarne
medarbejdere.

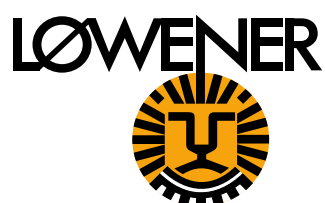
Leverer resultater af høj kvalitet

Kontakt: Tlf. 98 26 88 39
www.njgs@mail.dk

kamstrup

Kamstrup A/S

Industrivej 28, Stilling
DK-8660 Skanderborg
T: +45 89 93 10 00
info@kamstrup.com
kamstrup.com

V. Løwener A/S

Smedeland 2 • 2600 Glostrup
Tlf: 43 200 300 • vl@loewener.dk
www.loewener.dk

Forbrugsafregning

Firmaet har eksisteret i mere end 40 år
Vi servicerer udelukkende vandværker
Tlf: 75 39 32 55, www.vand-edb.dk
Mail: post@vand-edb.dk

Fjernaflæste målere og kontraventiler

DFF|EDB a.m.b.a.
Merkurvej 7 • 6000 Kolding
Tlf: 7632 1250
info@dff-edb.dk

Winko Software

Østrøjel 5, 2670 Greve,
Tlf.: 43 90 28 12, kb@winko.dk
Web-baseret forbrugsafregning
se www.Foreningscentralen.dk

FLONIDAN

Flonidan A/S

Islandsvej 29, 8700 Horsens,
Tlf: 75 61 88 88, www.flonidan.dk

**Kontorhjælpens
Vandværksadministration**
- Få styr på administrationen
Tlf: 97 74 12 00

Forsikring

kamstrup

Kamstrup A/S

Industrivej 28, Stilling
DK-8660 Skanderborg
T: +45 89 93 10 00
info@kamstrup.com
kamstrup.com

Microwa

Microwa
Sverigesvej 1, 8450 Hammel,
Tlf: 70 25 99 22,
microwa@microwa.dk

For ansvarlige beslutninger

**Skræddersyede
vandværksforsikringer**
Tlf: 43 57 51 03
Mail: danskevv@rtm.dk

RAMBOLL

Rambøll Danmark A/S
Projektchef Jan Nielsen,
Tlf: 51 61 59 12
jnn@ramboll.dk

Hjemmesider

DFF|EDB

DFF|EDB a.m.b.a.
Merkurvej 7 · 6000 Kolding
Tlf. 7632 1250
info@dff-edb.dk

IT til forsyningens bedste

Ledelsessystem

Tethys
Digitale ledelsessystem
til vandværker,
Tlf. 72 30 10 79, Mail: info@tethys.dk
www.tethys.dk

**Ledningsregistrering og GPS
opmåling. Lever op til ny LER lov
og andre kendte fremtidige krav.
Lokal forankring over hele landet.**

Telefon +45 7012 1011,
post@geopartner.dk,
www.geopartner.dk

mal-tek
GPS-opmåling og digital lednings-
registrering. Gratis program til at se
og printe digitale kort på PC, iPad
eller smartphone.
Malene Enevold, tlf. 86 55 00 72,
Mail. info@mal-tek.dk

RAMBOLL

Rambøll Danmark A/S
Projektchef Jan Nielsen,
Tlf. 51 61 59 12
jnn@ramboll.dk

Unik Consult

Kvalitetssikring – DDS og ISO 22000

Mikkel Lundstrøm
Virksomhedskonsulent
+45 21631872
ml@unikconsult.dk
www.unikconsult.dk

Projekter • Rådgivning • kurser

RAMBOLL

Rambøll Danmark A/S
Projektchef Jan Nielsen,
Tlf. 51 61 59 12
jnn@ramboll.dk

VIDENPORTEN

VANDVÆRKNES WEBREDAKTØR

Vandværkernes webredaktør,
Tlf. 60 21 55 88, www.videnporten.dk
Mail: kontakt@videnporten.dk

Ledningsregistrering

DFF|EDB

DFF|EDB a.m.b.a.
Merkurvej 7 · 6000 Kolding
Tlf. 7632 1250
info@dff-edb.dk

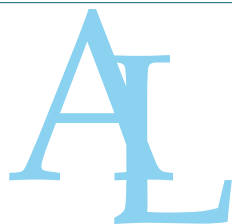
IT til forsyningens bedste

THVILUM

Thvilum A/S
Åbygade 10, 8300 Odder
Tlf. 86 54 62 33, www.thvilum.dk
Mail: kontor@thvilum.dk

Vi tilbyder ledningsregistrering og
GPS opmåling samt udvikler profes-
sionelle brugervenlige GIS programmer

Lækagesøgning

Ankers Lækagesøgning
Nygårdspark 71, 3520 Farum
Tlf. 70 25 31 71

JYDSK TERMOGRAFI CENTER

- Lækagesporing,
- Ledningssøgning
- Termografi

www.jydsktermograficenter.dk •
Tlf.: 86 42 94 08 • jydsktermo@gmail.com

Pumper

DESMI

Pumper- og pumpeløsninger samt service, vedligeholdelse og reparation på alle pumpetyper og pumpeinstallationer, uanset fabrikat.

DESMI Danmark A/S, Tagholm 1
9400 Nørresundby, www.desmi.com
Hotline 24/7/365, Tlf. 70 23 63 63

GRUNDFOS

Grundfos DK A/S

Professionelle pumpeløsninger til professionelle brugere!
Martin Bachs Vej 3 • 8850 Bjerringbro
87 50 50 50 • www.grundfos.dk

MIDT REGNSKAB

TIL RÅDIGHED & TIL REGNSKAB

Midt Regnskab - Til rådighed & til regnskab. Tlf. 40 26 68 93, marie@midtregnskab.dk

Regnskab og revision

Regnskabskontor Nord

-nøglen til et godt regnskab

Regnskabskontor Nord
-nøglen til et godt regnskab
Tlf. 96 39 91 00

DFF | EDB

DFF | EDB a.m.b.a.
Merkurvej 7 • 6000 Kolding
Tlf. 7632 1250
info@dff-edb.dk

IT til forsyningens bedste

Firmaet har eksisteret i mere end 40 år
Vi servicerer udelukkende vandværker
Tlf. 75 39 32 55, www.vand-edb.dk
Mail: post@vand-edb.dk

**Kontorhjælpens
Vandværksadministration**
- Få styr på administrationen
Tlf. 97 74 12 00

Statsautoriserede Revisorer

**En målrettet revision
med kompetence**
- En del af 2+ Revision

Bygnaf 15, 6100 Haderslev
Telefon 74532299
info@2plus-revision.dk
www.2plus-revision.dk

Microwa

Microwa
Sverigesvej 1, 8450 Hammel,
Tlf. 70 25 99 22,
microwa@microwa.dk

Rør, ventiler, tilbehør

**Kuglehaner, butterflyventiler,
aktuatorer og tilbehør.
EU1935 godkendte ventiler.**

Dansk Ventil Center A/S
Ferrarivej 14, 7100 Vejle
Tlf: 75 72 33 00
www.dvcas.dk

Råvandsstationer

A. HØJFELDT

En del af Vand Gruppen^{A/S}

A. Højfeldt A/S

Mads Eg Damsgaards Vej 52,
7400 Herning, tlf 97 12 02 22
info@a-hoejfeldt.dk,
www.a-hoejfeldt.dk

Styring, regulering, overvågning (SRO)

Styring og overvågning til dit
vandværk med markedets
nemteste brugerflade.

Se mere på www.bluecontrol.dk
Mail: info@bluecontrol.dk
Telefon: 70 27 87 66

Lauridsen Group ApS

Ugledigevej 91, DK-4760 Vordingborg
Tlf: 53 81 21 41
kb@lauridsen-group.dk
www.lauridsen-group.dk

Brøndboringsfirmaet Brøker

Spånebak 7, 4300 Holbæk,
Tlf. 59 44 04 06
thomas@broeker.dk

SILHORKO
REN VANDBEHANDLING

Silhorko

Tlf. 87 93 83 00, info@silhorko.dk
www.silhorko.dk

Rådgivende ingeniører

- Alle typer borehulslogs
 - Alle typer pumpeforsøg og tolkninger
 - Kildepladsvurderinger
- København +45 4588 4444
Aarhus +45 8627 3111
www.geo.dk • geo@geo.dk

Styret underboring

UNDERBORING +

PA Underboring

– Entreprenørfirmaet Per Andersen
A/S, Lærkedalsvej 1, 4270 Høng,
tlf.: 40429438,
mail: pa@pa-underboring.dk
<https://pa-underboring.dk>

Xergi Automation A/S

Hermesvej 1 - 9530 Støvring
Tlf. 99 35 16 10 - mail@xaut.dk
www.xaut.dk

Tankinspektion og -rensning

DK Vandservice A/S
Mads Eg Damgaardsvej 52
7400 Herning, tlf. 72 30 10 80,
Mail: info@dk-vandservice.dk
www.dk-vandservice.dk

Termografi

BL termografi
Gl. Landevej 80, 7000 Fredericia,
Tlf. 76 20 75 15

Ukrudtsregulering

Mosskovhus Miljø ApS,
Kuskgårdsvej 39, 9381 Sulsted,
Tlf. 22761288, E-mail hkstef@city.dk
www.mosskovhusmiljø.dk

JH Dyk ApS
Bjarkevej 12, 8464 Galten,
Tlf. 40 82 30 00, www.jh-dyk.dk

Trykluft/Oxygen

Danwatec
Energivej 3, 4180 Sorø
Tlf. 20 62 73 50, info@danwatec.dk
www.danwatec.dk

Ekspert i oxygen- og nitrogenanlæg,
kompressorer og trykluft til industrien.
Landsdækkende service og vedligehold
af alle mærker hele døgnet, alle ugens
7 dage, hele året.

Tlf.: 5556 5615 · di-trykluft.dk

A. Højfeldt A/S
Mads Eg Damsgaards Vej 52,
7400 Herning, tlf 97 12 02 22
info@a-hoejfeldt.dk,
www.a-hoejfeldt.dk

Seatek Aps
Jens Erik Eriksen
Jernbanevej 2, 8500 Grenaa
Tlf 4032 2471
jee@seatek.dk

Danwatec
Energivej 3, 4180 Sorø
Tlf. 20 62 73 50, info@danwatec.dk
www.danwatec.dk

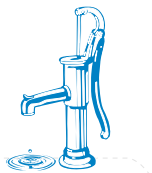

Fr. Dahlgaard A/S
Spånnebæk 3B
DK-4300 Holbæk
Tlf.: 5943 0230
post@dahlgaard.dk
dahlgaard.dk

Søren Pedersen Brøndboring A/S
Haurum byvej 7
8450 Hammel
www.godtvand.dk

FYNS VANDVÆRKS- & LEDNINGSSERVICE APS

FYNS VANDVÆRKS- & LEDNINGSSERVICE APS
Industrivej 12 • 5492 Vissenbjerg,
tlf. 65 94 25 81, fvls@fvls.dk

Silhorko
Tlf. 87 93 83 00, info@silhorko.dk
www.silhorko.dk

JH Dyk ApS
Bjarkevej 12, 8464 Galten,
Tlf. 40 82 30 00, www.jh-dyk.dk

Hovedkontor og værksted:
Michael Drewsens Vej 23, 8270 Højbjerg
Tlf. +45 8744 1055
Sjællandsafdeling:
Fruebjergvej 3, 2100 København Ø
www.vandogteknik.dk

K. Sørensen & Søn A/S
Sjællandsvej 10
9000 Frederikshavn, tlf. 98 42 33 51
info@k-sorensen.dk,
www.k-sorensen.dk

Vand-Schmidt A/S
Platinvej 59, 6000 Kolding,
Tlf. 74 56 11 11, info@vand-schmidt.dk
www.vand-schmidt.dk

Næstved Brøndboring & Vandværksservice A/S
Transportbuen 5 G
4700 Næstved, tlf. 55 72 02 34
info@nbvand.dk, www.nbvand.dk

Regionsoversigt

**Danske
Vandværker**
Region Fyn

Bent Lollesgaard
Birkevej 91
5672 Broby
Mob. 51 79 58 98
bl@danskevv.dk

Jan Larsen
Røjlemosevej 34
5500 Middelfart
Tlf. 51 38 42 99
Mob. 64 40 18 64
jal@danskevv.dk

Jens Larsen
Assensvej 506, Faldsled
5642 Millinge
Tlf. 62 68 22 77
Mob. 23 35 42 77
jl@danskevv.dk

Helge Rosendahl
Saugstedlund 103
5600 Faaborg
Tlf. 62 61 80 26
Mob. 40 11 16 00
her@danskevv.dk

Thaya Sinnathurai
Dalvej 5
5462 Morud
Mob. 20 27 45 99
ths@danskevv.dk

**Danske
Vandværker**
Region Nord

Mogens Sparre
Aalborgvej 39
9492 Blokhus
Tlf. 40 13 18 26
mosp@danskevv.dk

Kjeld Andersen
Poldersvej 20, 9700 Brøn-
derslev
Tlf. 98 81 14 03
Mob. 40 48 10 87
ka@danskevv.dk

Martin N. Andersen
Møllebakken 21, Klitmøller
7700 Thisted
Tlf. 97 97 54 24
Mob. 21 41 57 94
mna@danskevv.dk

Albert Veggerby Andersen
Hasselvænget 2
9670 Løgstør
Tlf. 24 61 46 41
ava@danskevv.dk

Palle L. Nielsen
Havremarken 14
9690 Fjerritslev
Tlf. 98 21 21 14
Mob. 22 96 19 70
pin@danskevv.dk

**Danske
Vandværker**
Region Midt

Niels Christian Ravn
Ribesvej 4
7470 Karup
Tlf. 97 10 21 04
Mob. 20 73 48 85
ncr@danskevv.dk

Villy Dahl Andersen
Åvænget 37B
7480 Vildbjerg
Tlf. 97 13 38 35
Mob. 40 38 63 41
vda@danskevv.dk

Willy Tang
Frøkærparken 102
8320 Mårslet
Tlf. 86 29 08 88
Mob. 23 49 97 99
wt@danskevv.dk

Jens Ole Skovgaard
Jensen
Vejlebakken 17, Låstrup
8832 Skals
Tlf. 86 69 44 94
Mob. 61 27 29 10
josj@danskevv.dk

Torben Nielsen
Vestervang 2, Ølholm
7160 Tørring
Tlf.: 75 80 54 07
Mob. 23 62 20 39
tni@mail.dk

**Danske
Vandværker**
Region Syd

Ole Wiil
Granvej 16
6840 Oksbøl
Mob. 21 75 72 44
ow@danskevv.dk

Peter Storgaard
Jens Thuesensvej 44
Taulov
7000 Fredericia
Tlf. 75 56 31 81
Mob. 40 25 11 81
ps@danskevv.dk

Lorenz Jessen
Ahornvej 2, Kliplev
6200 Åbenrå
Tlf. 74 68 73 13
Mob. 30 54 73 17
lj@danskevv.dk

Steen Thomsen
Ahornvej 8, Abild
6270 Tønder
Tlf. 74 72 66 60
Tlf. arb. 72 54 85 29
Mob. 28 99 30 17
st@danskevv.dk

Thorkild Jensen
Nagbølvej 40
6640 Lunderskov
Tlf. 75 58 60 31
Mob. 40 26 86 22
tj@danskevv.dk

**Danske
Vandværker**
Region Øst

Søren Hvilshøj
Ålekæret 29
3450 Allerød
Tlf. 48 14 03 09
Mob. 30 60 03 09
sh@danskevv.dk

Peter Grønvald
Gudhjemvej 17
3760 Gudhjem
Tlf. 56 49 81 37
Mob. 24 26 90 92
pg@danskevv.dk

Jørgen Østermark
Nordskovvej 12
4295 Stenlille
Tlf. 57 80 47 40
Mob. 21 62 41 01
joe@danskevv.dk

Jørgen Bruun
Rugvænget 26
4270 Høng
Tlf. 58 85 22 78
Mob. 60 49 42 27
jb@danskevv.dk

Neel Ploug Olsen
Slettevej 1D, Gelsted
4160 Herlufmagle
Mob. 40 33 33 15
nol@danskevv.dk

Ole Sørensen
Ronesbanke 12 A,
Skibinge, 4720 Præstø
Tlf. 55 99 11 73
Mob. 22 77 00 73
os@danskevv.dk

Jens Andreasen
Mosevænget 7,
Snoldelev, 4621, Gadstrup
Tlf. 46 19 07 40
Mob. 40 47 55 73
ja@danskevv.dk

Kurt Black Jensen
Irisvej 12
4920 Søllested
Mob. 40 94 12 84
kbj@danskevv.dk

VAGA ✓ PRIMA

DEN SIKRE LØSNING TIL DIT DRIKKEVAND

VAGA PRIMA brønden er udviklet i samarbejde med de danske vandforsyninger gennem de sidste 20 år. AO VAGA designer og producerer din VAGA PRIMA brønd efter dine ønsker på eget værksted i Horsens.

Du skal vælge **VAGA PRIMA** brønden, når du vil opnå maksimal sikkerhed for dit drikkevand - det gælder projektering, materialevalg og produktion.

Eksempler på VAGA PRIMA brønd:

- Sektionsbrønd
- Vandsalgsbrønd
- Ventilbrønd
- Trykforøgerbrønd
- Målerbrønd
- Trykreduktionsbrønd
- Nødforsyningsbrønd

Vi er specialister i vandforsyning

SHT Vand og Miljø er en teknikoperatør, der har specialiseret sig i at sikre, at det rene danske grundvand når frem til forbrugeren i så høj en kvalitet som muligt.

Det er vi ikke de eneste, der kan, men når det samtidig sker under hensyntagen til stadigt skrappe lovkrav til behandlingen af vandet, fx Drikkevandsbekendtgørelsen, er der ikke mange, der kan sammenligne sig med os.

SHT • Vand & Miljø

Entreprenør - VVS - No-Dig

Valeshøj
Brødlandsvej 56
3310 Ølsted

Tlf.: 47 77 77 53
info@sht.as
www.sht.as

“

Rent vand &
Ren samvittighed

